

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: D.

OSASTO: C9

ASIA: _____

Isänhoitaja Orasmaan rajo. no 1.

Madrid.

30/1 1981.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, tammikuun 30 p:nä 1931.

N:o II6/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
1/30 hu. 1931		
6/2.31	2	LL
FÄRHÅ
5	Cg	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää raporttini n:o I/1931, joka sisältää:

Toimenpiteitä Neuvostoliiton dumpingmyyntiä vastaan.

Vastaanottakaan, Herra Ministeri, syvän kunnioitukseni vakuutus.

Kiilo Brasuag

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

H e l s i n k i .

SUOMEN LÄHETYSTÖ
MADRIDISSA.

1/1931		
6.2.31	3	111
5	Cg	

Asiainhoitaja Orasmaan
raportti n:o I/1931.

Toimenpiteitä Neuvostoliiton
dumpingmyyntiä vastaan.

Kuten viime marraskuun 29:lle päivätyssä kirjelmässäni n:o 1228/30 kerroin, oli Espanjan valtioministeri Alban herttua kiinnittänyt hallituksensa huomiota Neuvostoliiton dumpingmyynteihin, jolloin hallitus antoi kansantalousministerinsä tehtäväksi tutkia, mihinkä puolustustoimenpiteisiin tämän johdosta olisi syytä ryhtyä. Kirjelmässä huomautin lisäksi, että kysymyksen oli herättänvt Neuvostoliiton yritykset lähettää puutavaraansa myöskin Espanjan markkinoille.

T.k. 24 p:nä otti Espanjan hallitus kysymyksen uudelleen esille vahvistaen silloin kansantalousministerin esityksestä tullitariffinsa ensimmäisessä sarakkeessa eräille puutavaraladuille ne koroitatut tullimäärät, jotka jo olen sähkeessäni Ulkoasiainministeriölle ilmoittanut. Seuraavassa selostan lisäksi tullikoroituksia koskevan asetuksen perusteluja sekä samalla liitän raporttiini käännöksen asetuksesta.

Asetuksen johdannossa lausutaan toimenpiteen tarkoituksesta m.m. seuraavaa:

Se tosiasia, että puutavaroistaan propagandaa tekevät liikemiehet saadaksensa tilauksia tarjoavat meidän kuluttajillemme hintoja ja ehtoja, jotka ovat luonnolli-

nen seuraus niistä poikkeuksellisista tuotantotavoista, joita voidaan käyttää määrättyllä tuotantoalueella, on hälyyttänyt kaikki meidän puutavarapiirimme ja tästä on ollut seurauksena ne lukuisat kansantalousministeriölle osoitetut anomukset ja kirjelmät, joissa huomautetaan näin valmisteilla olevan tilanteen tarjoamista vaaroista ja joissa pyydetään hallitusta ryhtymään tarmokkaisiin toimenpiteisiin, jotta meidän markkinamme eivät joutuisi tulvilleen erikoisissa taloudellisissa olosuhteissa tuotettua puutavaraa, joka käytännössä sulkisi kilpailusta ei ainoastaan espanjalaisen tuotannon vaan myöskin muidenkin maiden, jotka puolestaan ovat ryhtyneet kukin oman talouselämänsä mukaisiin puolustustoimenpiteisiin.

Espanjalaisiin satamiin saapuneista puutavaralasteista on ilmennyt, että, vaikka niihin alkuperämaan mukaan onkin sovellettu tullitariffin ensimmäistä saraketta, ei 1:sen ja 2:sen sarakkeen välinen ero kuitenkaan ole ollut riittävä sen odottamattoman seikan johdosta, että puutavaraa voidaan tuottaa alkuperämaassa melkein ilmaiseksi ja tämän johdosta, ollenkaan vahingoittamatta niiden maiden etuja, joilla on suosituimmuusopimus meidän kanssamme ja joiden tavarat maksavat tullia meidän 2:sen eli autonoomisen sopimustariffimme mukaan, voidaan meidän taloudellisia etujamme puolustaa meidän nykyisen tullitariffimme ensimmäisen sarakkeen tullimaksujen sopivalla koroituksella ja täten välttää nykyisen tilanteen mahdolliset seuraukset.

On totta, ettei Espanjaan tähän saakka ole tuotu puutavaraa edellä esitetyissä olosuhteissa, mutta edellä mainitut asianhaarat muuttavat tilannetta markkinoilla siihen määrin, että yksin jo tietokin mainituista mahdollisista lähetyksistä on alentanut hintaa 25 pesetalla tonnilta itärannikolla. Tämä on aivan luonnollista, kun ottaa huomioon, että on saatavissa ulkolaisperäisiä puunrunkoja, jotka menettävät konesahauksessa säännöllisen pyöreytensä takia vähemmän kuin 10% hylkytavaraksi, kun taasen kotimaiset rungot, jotka ovat suippenevia, sisältävät enemmän oksia ja ovat muodoltaan epäsäännöllisempiä, menettävät

vastaavasti 35 - 50 %; tämän johdosta ja vaikka niitä tarjottaisiinkin samoihin, kotimaisten markkinoiden määräämiin hintoihin, tarpeelliset tasapainon aikaansaamiseksi olisi vastaavia tullimaksuja koroitettava ainakin samalla prosenttimäärällä kuin millä ne ovat kotimaista puutavaraa hyödyllisempiä sahauksessa ja tällöin on varovaisuuden vuoksi ja lopullisessa tarkoituksessa määrättävä korotusnumerot kyllin korkeiksi, erikoisesti koska on loogillisesti mahdollista, että niiden hintaa vieläkin voidaan alentaa niiden mitä erikoisimpien asianhaarojen vaikutuksesta, joiden alaise-
na puutavarakauppa voi tulla jatkumaan.

Huomauttaen, että erikoiset syyt antavat riittävän perusteen kiireellisille toimenpiteille, vaikka tällä hetkellä ei vielä olekaan varmuutta siitä, minkälaisiksi eräillä ulkolaisilla markkinoilla tilanne muodostuu, jatketaan asetuksen perusteluissa, että koroitettaviksi tulevissa nimikkeissä määrätään ensimmäisessä sarakkeessa niin korkeat tullimaksut, että ne riis-
tävät kaikki kilpailumahdollisuudet Espanjan markkinoilla. Tällöin ei kuitenkaan ole unohdettava - jotta se voitaisiin estää - että samanlaista puutavaraa tuottavat maat, jotka suhteissaan Espanjan kanssa nauttivat oikeutta saada tullauttaa tavaransa tullitariffin 2:sen sarakkeen mukaan, kilpailun tultua poistetuksi voisivat noteerata Espanjassa tavaroilleen hintoja, jotka eivät ole sopu-
soinnussa heidän muilla Euroopan puutavaranostomarkkinoilla noteeraamiensa hintojen kanssa ja että samaten saattaisi tapahtua, että kotimaisten markkinoitten liikemiespiirit koettaisivat hyö-
tyä mahdollisen kilpailun poissulkemisesta kohottamalla tai koet-
tamalla kohottaa hintoja. Tämä olisi vahingollista kuluttajalle ja yleensä kansallisille eduille. Lisäksi on kaikissa tapauksissa hankittava tavallinen varmuus tuodun puutavaran alkuperämaasta.

Kuten raporttiin liitetystä asetuksen suomenoksesta käy selville, ovat korotetut nimikkeet seuraavat:

97. M.m. mäntyparrut; tulli ensimmäisessä sarakkeessa korotuksen jälkeen 100 kg:lta brutto 15:- kultapesetaa, ennen 5:-; toisessa eli sopimussarakkeessa edelleen 2:- kultapesetaa.

99. Pyöreät pölkyt ja paalut sekä kaivospölkyt 100 kg:lta brutto 12:- kultapesetää, aikaisemmin 4:-; sopimussarekkeessa edelleen 1:25.

100. Tavallinen puu yli 75 mm paksuina lautoina ja lankkuina kuutiometriltä 99:- kultapesetää, aikaisemmin 33:-; sopimussarekkeessa edelleen 10:-.

101. Samoin laudat ja lankut, joiden paksuus on 40-75mm, kuutiometriltä 108:- kultapesetää, aikaisemmin 36:-; sopimussarekkeessa edelleen 11:-.

102. Samoin laudat paksuudeltaan aina 40 mm:iin kuutiometriltä 120;- kultapesetää, aikaisemmin 40:-; sopimussarekkeessa edelleen 12:-.

112. Tynnyrintekijäin tarpeet tai muunlaiset puuteokset, laatikko- ja pakkauslaudat kuutiometriltä 36:- kultapesetää, aikaisemmin 12:-; sopimussarekkeessa edelleen 4:-.

Asetuksen 4:ssä artiklassa asetetaan näihin nimikkeisiin nähden vaatimus alkuperätodistuksista ja koskee se kaikkia maita.

Edellämainitut koroitukset tullitariffin ensimmäisessä sarekkeessa ovat huomattavan korkeat ja tekevät varmaan lopun Neuvostoliiton yrityksestä päästä Espanjan puutavaramarkkinoille.

Madridissa, tammikuun 30 p:nä 1931.

Viljo Pasanen

Liite Madridin-lähetystön raporttiin
n:o I/1931.

KUNINKAALLINEN ASETUS.

N:o 484.

Kansantalousministerin ehdotuksesta ja yhteisymmärryksessä Ministeri Neuvostoni kanssa säädän seuraavaa:

Art. I. Seuraavana päivänä tämän asetuksen julkaisemisesta GACETA DE MADRID'issa voimassaolevan tullitariffin I:n sarakkeen allalueteltujen nimikkeiden tullimaksut koroitetaan seuraavasti ainoastaan niille maille, joilla ei ole suositusimmuussopimusta meidän maamme kanssa.

Tariffin I. sারেke.

Kultapesetää.

Nimike 97. - Tammi- kastanja- ja muunlaiset paitsi tavalliset mäntyparrut; 100 kg. brutto	15:-
Nimike 99. - Pyöreät pölkyt ja paalut tavallisesta puusta ja aina 25 cm. läpimitaltaan olevat kaivospölkyt; 100 kg:lta brutto	12:-
Tavallinen puu	
Nimike 100. - - yli 75 mm paksuina lautoina ja lankkuina; ja puurungot ja laivanrakennuspuu; m ² :ltä	99:-
Nimike 101.- - laudat ja lankut paksuudeltaan 40 aina 75 mm:iin; m ² :ltä	108:-
Nimike 102.- - laudat, paksuudeltaan aina 40 mm., m ² :ltä	120:-
Tynnörintekijäin tarpeet rakenteissa tai hajallaan	
Nimike 112.- - tai muunlaiset puuteokset, laatikko- ja pakkauslaudat, rakenteissa tai hajallaan; m ² :ltä	36:-

Art. 2. Edellisen artiklan käsittelemien nimikkeiden sopimus- eli toisen sarakkeen voimassaolevat tullimaksut

jäävät muuttumattomina voimaan niiden maiden hyväksi, joille on myönnetty suosituimmuus.

Art. 3. Tämän asetuksen I:n pykälän säättämät tullikoroitukset ovat luonteeltaan väliaikaisia ja tulee hallitus ne alentamaan tai poistamaan niin pian kuin kansallisen puutavara tuotannon, -kaupan ja -kulutuspiirien edustavat järjestöt ovat ilmoittaneet taikka hallitus on muilla hallussaan olevilla tavoilla saattanut todeta, että kysymyksessä olevaa tullimaksujen koroitusta käytetään kotimaisen puutavaran hinnan keinotekoisesti koroitamiseksi taikka että niistä puutavarantuotantomaista, joilla on oikeus meidän tullitariffimme toiseen sarakkeeseen, peräisin oleva puutavara noteerataan Espanjassa hintoihin, jotka eivät ole sopu- soinnussa samanlaisten puutavaroiden hintojen kanssa muilla Euroopan markkinoilla.

Art. 4. Niin kauan kuin I:n artiklan määräämät tullikoroitukset ovat voimassa, vaaditaan alkuperätodistus kaikkien niiden puutavaraerien alkuperän oikeaksi todistamiseksi, joita mainittu koroitus koskee.

Art. 5. Hallitus tulee esittämään tämän asetuksen Cortes'ille.

Annettu Palatsissa 24 p:nä tammikuuta 1931.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C9

ASIA:

Asiamiehitys Okalman rap. 2.
Madrid.

5/2 1931.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, helmikuun 5 p:nä 1931

N:o 129/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 2/190 he. 1931		
11/2-31	2	1931
TYRMA	OSASTO	ASIA
5	C9	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää ra-
porttini N:o 2/1931, joka sisältää:

Suomalaiset tuotteet Espanjan ulkomaankau-
passa v. 1929.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Liilo Pasanen

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Proconé,

H e l s i n k i .

SUOMEN LÄHETYSTÖ

MADRIDISSA.

ULKOASIAINMINISTERIO		
2/190 heinäk. 1931		
1/2-31	No	LIIK.
OMA	OSAISTO	ASIA
5	Cg	

Asiainhoitaja Orasmaan

raportti n:o 2/1931.

Suomalaiset tuotteet Espanjan
ulkomaankaupassa v. 1929.

Raportissani n:o 15/1930 viime vuoden toukok. 26 p:itä minulla oli jo tilaisuus antaa eräitä ennakkotietoja suomalaisten tavarain tuonnista Espanjaan v. 1929. Seuraavassa esitän Espanjan virallisen kauppatilaston mukaiset lopulliset numerot.

Aluksi muutama yleinen huomautus Espanjan ulkomaisen kaupan kehityksestä. Kolmena viimeisenä vuonna oli tuonti ja vienti tuhansissa pesetoissa seuraava:

	<u>Tuonti.</u>	<u>Vienti.</u>	<u>Erotus.</u>
1927	2.585.520,7	1.895.281,5	-690.239,2
1928	3.004.991,2	2.183.477,9	-821.513,3
1929	2.737.048,3	2.112.948,5	-624.099,8

Näitten numeroitten mukaan on sekä tuonti että vienti v:sta 1928 jonkun verran taantunut, tuonti vielä enemmän, joten erotus muuten vahvasti passiivisessa kauppata-seessa on tullut jonkun verran pienemmäksi, vieläpä pienemmäksi kuin v.1927. Huomattava kuitenkin on, että Espanjan virallisen kauppatilaston arvonumerot eivät anna luotettavaa kuvaa maan tuonnin ja viennin suuruudesta. Tuonti- ja vientiarvot on nimittäin otettu tilastoon virallisesti vahvistettujen yksikköarvojen

mukaan eikä tulli-ilmoituksissa olevien arvojen perusteella. Vasta nykyinen kriisi on paljastanut tämän epäkohdan ja tarkoitus on siirtyä ilmoitettuihin arvoihin. Kuinka suuri voi ero olla virallisten ja todellisten numeroitten välillä, osoittautui, kun nykyinen kansantalousministeri antoi viime lokakuussa laskea tuonnin ja viennin arvon rinnan molempien laskuperusteitten mukaan. Tuonti oli lokakuussa yksikköhintojen mukaan 197,055,406 kultapesetaa, ilmoitettujen arvojen mukaan 133,629,002 kultapesetaa. Vastaavat vientiarvot olivat 228,902,974 ja 121,309,300 kultapesetaa. Erotus on varsin huomattava. Ja lisäksi: sen sijaan että maan ulkomaankauppa oli edellisen arvioinnin mukaan lähes 32 milj. kultapesetaa vientivoittoineen, se jälkimmäisen arvioinnin mukaan osoitti yli 12 milj. kultapesetan vajausta.

Syventymättä tarkemmin Espanjan ulkomaankaupan yleiseen rakenteeseen ja kehitykseen esitän lähinnä kehityksen meille tärkeissä puutavarain ja paperiteollisuustuotteiden tuonnissa.

Puutavarat.

Suomen kaupan kannalta tärkeimmissä nimikkeissä oli tuonnin kokonaismäärä sekä päätuontimaiden osuus v.1929 seuraava:

Ratapölkkyt. (Nimike 98)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
1928	I.109.331	8.874.648
<u>1929</u>	<u>I.140.510</u>	<u>10.264.590</u>
Brasilia	696.069	6.264.621
Ranska	308.742	2.778.678
Italia	98.941	890.469
Saksa	29.886	268.974
Suurbritannia	3.673	33.057
Portugali	2.163	19.467
Ruotsi	1.036	9.324

Suomesta ei Espanjaan tuotu v.1929 yhtä vähän kuin edellisenäkään vuonna yhtään ratapölkkyjä. Neuvotteluja niiden tuonnista kyllä käytiin, mutta ne eivät kuitenkaan lopulta johtaneet kauppoihin. Edelliseen vuoteen verraten on niiden tuonti Brasiliasta ja Ranskasta huomattavasti kasvanut, Italiasta ja Portugalista taantunut ja Puolasta ei ole nyt tuontia ollut ollenkaan. Sensijaan on tuontimaiden joukossa nyt Saksa, Suurbri-

tannia ja Ruotsi.

Pyöreät pölkyt ja paalut tavallisesta puusta ja kaivospölkyt pak-
suudeltaan ainakin 25 cm. (Nimike 99)

	<u>100 kg.</u>	<u>Ptas.</u>
1928	703.619	12.665.142
<u>1929</u>	<u>757.370</u>	<u>12.875.290</u>
Ranska	357.690	6.080.730
Portugali	231.784	3.940.328
Saksa	86.632	1.472.744
Tshekkoslovakia	59.990	1.019.830
Italia	7.688	130.696
Hollanti	6.129	104.193
Belgia	2.861	48.637
Yhdysvallat	2.337	39.729
Sveitsi	1.531	26.027
S u o m i	675	11.475

V.1928 oli tuonti Suomesta 6.600 kg.;

v. 1929 oli tuonti jotakuinkin yhtä suuri. Huomattava on tuonnin suuri lisäys Tshekkoslovakiasta.

Tavallinen puu lautoina ja lankkuina paksuudeltaan yli 75 mm ;
palkit ja rungot sekä laivanrakennuspuu. (Nimike 100)

	<u>100 kg.</u>	<u>Ptas.</u>
1928	359.764	32.738.524
<u>1929</u>	<u>400.974</u>	<u>42.102.270</u>
Ruotsi	184.909	19.415.445
Yhdysvallat	67.446	7.081.830
S u o m i	64.686	6.792.030
Italia	28.742	3.017.910
Ranska	26.158	2.746.590

Tuonti v.1929 n. 40.000 kv. suurempi kuin edellisenä vuonna. Tuonnin lisäyksestä tuli suuri osa, lähes 35.000 kv. Ruotsin osalle, lisäys Suomesta n. 11.000 kv., Yhdysvalloista n. 10.000 kv. Tuonti Ranskasta ja Italiasta vähentynyt.

Sama lautoina tai lankkuina paksuudeltaan 40 mm:stä aina 75 mm:iin.
(Nimike 101)

	<u>100 kg.</u>	<u>Ptas.</u>
1928	224.595	22.684.095
<u>1929</u>	<u>257.514</u>	<u>29.871.624</u>
Ruotsi	127.697	14.812.852
S u o m i	43.860	5.087.760

	<u>100 kg.</u>	<u>Ptas.</u>
Italia	40.602	4.709.832
Yhdysvallat	29.946	3.473.736

Tuonti edellisestä vuodesta lisääntynyt n. 33.000 kvt:lla. Lisäyksestä tuli Ruotsin osalle n. 15.000 kvt. , Yhdysvaltain osalle n. 11.000 kvt. , Suomen osalle n. 8.000 kvt. Tuonti Italiasta jonkun verran vähentynyt.

Same lautoina paksuudeltaan aina 40 mm. (Nimike 102)

	<u>100 kg.</u>	<u>Ptas.</u>
1928	323.104	31.664.192
<u>1929</u>	<u>326.207</u>	<u>35.230.356</u>
Ruotsi	130.945	14.142.060
S u o m i	64.450	6.960.600
Italia	37.676	4.069.008
Yhdysvallat	30.995	3.347.460
Ranska	30.960	3.343.680
Portugali	20.735	2.239.380
Rumania	3.848	415.584

Tuonti jokseenkin samansuuruinen kuin edellisenä vuonna. Tuonti Suomesta kuitenkin n. 14.000 kvt. suurempi kuin edellisenä vuonna. Tuonti Italiasta ja Ranskasta taantunut. Tuonti Ruotsista entisellään.

Paperipuuta. (Nimike 110)

	<u>100 kg.</u>	<u>Ptas.</u>
1928	24.745	1.633.170
<u>1929</u>	<u>27.308</u>	<u>1.802.328</u>
Ruotsi	26.583	1.754.478
S u o m i	725	47.850

Huomattava, että osa paperipuista käytetään laatikkolautojen valmistukseen.

Tynnyrintekijäin tarpeet ja tavalliset pakkaukseen tarkoitetut puulaatikot koottuina tai hajallaan (s.o. laatikkolaudat) sekä mäntykimmet. (Nimike 112)

	<u>100 kg.</u>	<u>Ptas.</u>
1928	17.568	298.656
<u>1929</u>	<u>14.417</u>	<u>374.842</u>
Portugali	6.977	181.402
Suurbritannia	1.798	46.748
Ranska	1.485	38.610
Saksa	1.006	26.156

Pienempiä määriä tuotu myöskin Norjasta (22.900kg) ja Ruotsista (2.900 kg).

Puusepänteokset, sorvatut tai veistetvt. (Nimike II4)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
1928	4.807	1.336.346
<u>1929</u>	<u>4.977</u>	<u>1.119.825</u>
Ranska	1.482	333.450
Yhdysvallat	1.335	300.375
Saksa	578	130.050
Ruotsi	444	99.900
S u o m i	371	83.475

Tuonti Suomesta esiintyy ensikerran tässä ryhmässä.

Tavallinen puu sorvattuna tai veistettynä, maalattuna tai vernissattuna tai ilman, paitsi huonekalut ja kimmot. (Nimike II5)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
1928	5.143	2.118.916
<u>1929</u>	<u>4.143</u>	<u>2.249.649</u>
Saksa	1.404	762.372
Ruotsi	758	411.594
Suurbritannia	522	283.446
Ranska	492	267.156
Belgia	455	247.065
S u o m i	16	8.688

Tuonti Suomesta on vähentynyt edellisestä vuodesta (10.800 kg) huomattavasti.

Seuraavasta taulukosta käy selville Suomen puutavarain vienti Espanjaan kolmen viimeisen vuoden kuluessa Espanjan tilaston mukaan 100 kg:ssa.

Nimike	<u>1927</u>	<u>1928</u>	<u>1929</u>
99	7	-	675
100	32.547	53.264	64.686
101	25.389	35.503	43.860
102	22.455	50.162	64.450
110	7.239	-	725
114	-	-	371
115	545	108	16

Suomen puutavarain tuonti näyttää siten v.1929 olleen Espanjan tilaston mukaan huomattavasti suurempi kuin edellisenä vuonna eikä päinvastoin pienempi kuten oma kauppatilastomme osoittaa. Erotus johtuu siitä, kuten aikaisemmin jo olen selittänyt, että huomattavia määriä edellisenä vuonna Suo-

mesta laivattua tavaraa saapui perille vasta vuoden 1929 alussa. Osoitukseksi siitä, kuinka suuri etumatka Ruotsilla on Espanjan puutavaramarkkinoilla, verrattakoon molempien maiden sahattua puutavaraa koskevia määriä. Ruotsi vei v.1929 Espanjaan sahattua puutavaraa yhteensä 443.551 kvt., Suomi 172.996 kvt.

Paperiteollisuustuotteita tuotiin Espanjaan neljän viimeisen vuoden kuluessa pesetoissa

v. 1926	40.786.000
v. 1927	48.528.000
v. 1928	55.814.000
v. 1929	63.275.000

Tuonti on edelleen noussut tullen pääasiallisesti selluloosan ja paperin osalle. Tärkeimmissä nimikkeissä jakautui tuonti seuraavasti:

Mekaaninen puumassa. (Nimike I.021)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
1928	252.357	7.318.353
<u>1929</u>	<u>289.064</u>	<u>6.648.472</u>
Ruotsi	192.427	4.425.821
S u o m i	64.887	1.492.401
Norja	10.600	243.800
Saksa	10.310	237.130
Ranska	9.142	210.266
Tanska	1.595	36.685

Mekaanisen puumassan tuonti on edellisestä vuodesta lisääntynyt 3.200 tonnilla. Tuonti Ruotsista ei ole lisääntynyt huomattavammin ja Ruotsin osuus on siten alentunut 75%:sta 67%:iin. Tuonti Suomesta on kasvanut lähes kaksikertaiseksi ollen 22% koko tuonnista. Tuonti Norjasta on vähentynyt puolelta, Saksa on lisännyt vientinsä kaksinkertaiseksi ja uusina tuontimaina esiintyvät Ranska ja Tanska.

Kemiallinen puumassa. (Nimike I.022)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
1928	651.349	22.145.866
<u>1929</u>	<u>792.522</u>	<u>26.945.748</u>
Ruotsi	398.761	13.557.874
Liettua	133.619	4.543.046
Saksa	98.117	3.335.978
S u o m i	49.075	1.668.550
Norja	48.868	1.661.512
Tshekkoslovakia	28.650	974.100

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
Ranska	18.619	633.046
Suurbritannia	3.953	134.402
Viro	3.047	103.598
Yhdysvallat	2.547	86.598
Kanada	2.453	83.402
Hollanti	2.002	68.068
Tanska	1.046	35.564

Selluloosan tuonnin lisäys on edellisestä vuodesta n. 20%. Ruotsin osuus tuonnista on 50% ja Ruotsin lisäys edellisestä vuodesta yli 12.000 tonnia eli 40%. Kahden viimeisen vuoden kuluessa on Ruotsi lisännyt selluloosan vientiä Espanjaan n. 18.700 tonnilla. Tuonti Liettuasta ja Tshekkoslovakiasta on jotakuinkin entisellään. Saksa on lisännyt vientimääränsä lähes kaksinkertaiseksi, tuonti Norjasta ja Suomesta on vähentynyt, samoin Virosta. Tuonti Latviasta on loppunut, mutta uusia tuontimaina esiintyvät m.m. Ranska, Suurbritannia, Yhdysvallat ja Kanada.

Paperijätteet v.m. (Nimike D.023)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
1928	57.621	1.325.283
<u>1929</u>	<u>74.688</u>	<u>1.195.008</u>
Suurbritannia	63.168	1.010.688
Ranska	5,768	92.288
Saksa	2.619	41.904
S u o m i	102	1,632

Paperin vienti Suomesta Espanjaan on edelleen ollut jotakuinkin olematonta. Ainoa laatu, jota on voitu sijoittaa Espanjan markkinoille on ollut pergamiinipaperi.

Pergamiinipaperi. (Nimike I.035)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
1928	1.364	265.980
<u>1929</u>	<u>1.873</u>	<u>309.045</u>
Hollanti	387	63.855
Saksa	378	62.370
Ruotsi	360	59.400
Norja	216	35.640
Suurbritannia	174	28.710
Italia	149	24.585
S u o m i	130	21.450

Näiden lisäksi mainitaan Espanjan tilas-

tossa Suomesta tuodun v. 1929 208 kg porssiinitavaroita, 99.200 kg kalliokalaa, 5.984 kg juustoa ja 66 kg urheilutarpeita.

- - - -

Tässä yhteydessä on syytä kosketella vielä kysymystä, mitä mahdollisuuksia olisi lisätä vientiämme Espanjaan. Siitä muutamia huomautuksia.

On ensinnäkin todettava, että Espanjan tilaston mukaan viennissämme Espanjaan on v. 1929 kuluessa sikäli tapahtunut edistystä, että nähdään merkkejä sen monipuolistumisesta. Toivottavasti tämä ilmiö on pysyväinen. Mutta näitä pieniä koelähetyksiä lukuunottamatta, on vientimme Espanjaan edelleen eräin muutoksin kehittynyt jotenkin samansuuntaisesti kuin edellisnäkin vuonna. Valitettavasti sen jälkeen viime vuonna tapahtui jälleen huomattava taantuminen kohdistuen etenkin puutavaraimme vientiin.

Sahateollisuustuotteiden alalla on Ruotsin etumatka edelleen sama ellei entistäkin vahvempi kuin aikaisemmin. Sillä alalla on meillä vielä paljon parantamisen varaa. Tässä suhteessa olen jo eräissä aikaisemmissa raporteissani esittänyt huomioita, joita ei tällä kerralla ole syytä toistaa. Suotavaa vain olisi, että voitaisiin poistaa ne syyt, jotka vaikeuttavat kilpailukykyämme tšekäläisillä markkinoilla. On varmaa, että, jos voitaisiin esim. toteuttaa ajatus sahateollisuutemme myynnin organisoinnista, josta lehdissä on aikanaan kerrottu, se tulisi vaikuttamaan osaltaan edullisesti vientimme kehitykseen, sillä luonnollisena seurauksenahan siitä myöskin olisi edustuksen keskitys. Onhan huomattava, että m.m. sellaiset agentit, joilla on vain muutamien harvojen suomalaisten sahojen edustus, helposti joutuvat ostajilleen suosittamaan suomalaisten laatujen puutteessa edustamiensa ruotsalaisten sahojen tuotteita.

Paperiteollisuustuotteiden suhteen on tilanteemme Ruotsin rinnalla jotakuinkin sama kuin puutavarain alalla: olemme edelleen huomattavasti jäljessä. Toivottavasti myöhemmin tapahtumat järjestelyt tuovat mukanaan muutoksen ja vientim-

me näilläkin aloilla pääsee jälleen kehittymään.

Mitä muihin v. 1929 Espanjaan tuotuihin suomalaisiin tuotteisiin tulee, niin luulisi viennillämme olevan kehitysmahdollisuuksia. Porsliinitavaroita tuotiin mainittuna vuonna yhteensä 61.246 kv., juustoa yli 3.000 tonnia (Hollannista 2.429, Sveitsistä 481 ja Ranskasta 187 tonnia, loput Italiasta, Saksasta, Suomesta, Yhdysvalloista, Belgiasta, Norjasta, Kanadasta ja Ruotsista) ja kalliokalaa 734.144 kv.

Sellaisista tavaroista, joilla näiden lisäksi voisi olla menekkiä Espanjassa, mainittakoon eräät lasitavarat (tuonti v. 1929 yhteensä 24.471 kv.), lastuvilla, terva, erinäiset metalliteollisuustuotteet kuten separaattorit ja kalastajaveneiden moottorit, kananmunat (tuonti v. 1929 301.694 kv. m.m. Saksasta, Turkista, Egyptistä, vieläpä Argentinasta ja Uruguaistakin) ja makeiset.

Epäilemättä edellälueteltujen lisäksi voitaisiin löytää vielä muitakin tuotteita. Täkäläiset markkinat olisi vain vientimme kannalta huolellisesti tutkittavat. Olen aikaisemmin esittänyt, että tähän tarkoitukseen olisi varattava joku valtion vientistipendeistä. Suotavaa olisi, että ajatus voitaisiin toteuttaa.

Mutta se ei suinkaan yksinään riitä täällä vientiämme tehostamaan. Edellä jo mainitsin sahateollisuuden myyntiorganisaatiosta. Äskettäin tapahtunut lasitehtaittemme järjestäytyminen on epäilemättä oleva täälläkin vientitoiminnalle eduksi. Samanlaisen keskittymisen soisi tapahtuvan myöskin metalliteollisuuden alalla. Onhan metalliteollisuudella ollut yhteinen myyntikonttori Venäjän markkinoita varten, miksei sen toimintaa voisi ulottaa joko sellaisena tai toisin järjestettynä myöskin laajempia markkinoita varten.

Lisäksi on vielä korostettava kahta seikkaa, joista eräät konsulit ovat minulle erikoisesti huomauttaneet. Ensimmäkin he ovat pitäneet tärkeänä, että asianomaiset viejät henkilökohtaisesti tutustuisivat täällä tilanteeseen. Ja toiseksi, että menestyksellisen toiminnan välttämätön ehto täällä on, että

kaikki hinnastot, selitys- ja mainosjulkaisut ovat espanjankielisiä.

Tällä hetkellä Espanjassa vallitseva tilanne ja pesetan lasku ovat omiansa vaikuttamaan lamauttavasti kauppaan. Mutta sen ei pitäisi kuitenkaan estää tutkimasta täällä mahdollisuuksiamme ja ryhtymästä ainakin valmistaviin toimenpiteisiin viennin kehittämiseksi.

Madridissa, helmikuun 4 p:nä 1931.

Luis Pasamas

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C9

ASIA:

Aasianliitoja Orasmus rap. 3.
Madrid.

28/2 1981.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, helmikuun 27 p:nä 1931.

N:o 233/31.

6/19/31		31
6/3/31	2	
5	6/3/31	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää ra-
porttini n:o 3/1931, joka sisältää:

Espanjan hallituspula ja sen ratkaisu.

Vastaanottaa, Herra Ministeri, syvän kun-
nioitukseni vakuutus.

Kiilo Brasmas

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

H e l s i n k i .

MADRIDISSA.

KASVAIN		NO
6/3-31		6/3-31
OSASTO	OSASTO	
5	9	

Asiainhoitaja Orasmaan

raportti n:o 3/1931.

Espanjan hallituspula ja
sen ratkaisu.

Espanjan äskeinen hallituspula oli luonteeltaan niin vaikea ja poikkeuksellinen jopa historiallinen - onhan sanottu, että se oli vaikein Bourbonien v.1874 tapahtuneen paluun jälkeen - että katson tarpeelliseksi selostaa sen vaiheita ja seurauksia yksityiskohtaisemmin ja laveammin kuin mihin yksinomaan meidän ulkopolitiikkamme kannalta olisi aihetta ja välttämätöntä.

Joulukuun vallankumouspäivien jälkeen ei kestänyt pitkäkään aikaa ennenkuin selvisi, että kenraali Berenguerin hallitus silloin saavuttamansa voiton jälkeen oli uuden vaikeuksien edessä. Tasavaltaisen opposition johtajat olivat kyllä joko lukkojen takana taikka paossa, mutta vallitsevasta sotatilasta huolimatta hallitus sai todeta, ettei vastarintaa suinkaan oltu vielä murrettu. Esimerkkinä tästä toiminnasta mainittakoon vain lukuisat salassa paimetut ja salassa jaetut vallankumoukselliset lehtiset ja julkaisut sekä ylioppilasrettelöt, jotka sitten johtivat lopuksi kuukauden ylimääräiseen lomaan keskellä lukukautta, kuten päätöksen virallinen sanamuoto kuului. Toisin sanoen ne suljettiin kuukaudeksi. Mitä likemmäksi lähestyttiin hallituksen määräämää vaalien aikaa sitä yleisemmin alettiin pohtia kysymystä, onko vaaleja ja toimittaako Berenguerin hallitus vaalit vaiko ei? Kysymykset ja niiden pohtiminen hermostuttivat

ymmärrettävästi hallitusta, sillä osoittihan niiden asettaminen selvästi luottamuksen horjuvan. Lisäksi tuli kysymys vaalilakosta.

Ajatus oli esitetty jo syksyllä, mutta silloin siihen ei kiinnitetty sanottavaa huomiota. Tokkopa sitä edes käsiteltiin sen vakavammin, sillä tavallisissa oloissahan se on sellainen taktillinen teko, joka kostaa itsensä. Kun sitten hallitus ylläpiti joulukuun jälkeen sotatilaa ja sensuuria luvaten vaalivapauden vain lyhyimmäksi lain sallimaksi ajaksi - 20 päivää - ennen vaaleja, tuli kysymys uudelleen aktuaaliksi. Kuinka olisikaan ollut mahdollista, että puolueet, jotka vuoden 1923 sotilaskaappauksen jälkeen eivät voineet ollenkaan toimia, kun kenraali Berenguerkään ei sallinut niille tämän pitempää vapaata ja julkista järjestäytymis- ja vaalitaisteluaikaa, olisivat voineet ottaa vakavasti hänen "raivostuttavan rehelliset" vaalinsa ja niihin toisin suhtautua. Ainoa tyytyväinen ryhmä oli kreivi Bugallan johtama liberaalis-konservatiivinen puolue, sillä sen sanotaan olevan edelleen parhaiten järjestynyt ja se oli myös lähinnä askeneronnutta hallitusta.

Jo puhtaasti vaalitekniliseltä kannalta voidaan siis tämä lakkoajatus näissä olosuhteissa varsin hyvin ymmärtää. Samalla se asettaa hallituksen selitykset vaalien rehellisyydestä huomattavasti epäilyttävään valoon muitten aikaisemmin niitten suhteen esittämieni huomautuksien lisäksi. Vielä on otettava huomioon kysymyksen periaatteellinen puoli, jota edustavat lähinnä perustuslakiasäätävää kansalliskokousta vaativan suunnan miehet. Kun kuningas perustuslaille vannomansa valan unohtaen on ollut yksi seitsemän vuotta perustuslakia noudattamatta, niin ei hän voi yksipuolisesti asettaa perustuslakia uudelleen voimaan eikä julistaa sen mukaisia säännöllisiä cortesin vaaleja niinkuin ei mitään olisi tapahtunut. Vaalilakko on protesti tällaista menettelyä vastaan, se on passiivista vastarintaa. Se on sitä oikeutetumpi, kun hallituksen taholta oli useaan eri otteeseen annettu tietää - m.m. ulkoasiainministeri Alban herttua tammikuussa Pariisissa myöntämässään haastattelussa ja kenraali Berenguer täällä - että uudessa parlamentissa ei tule esille kysymys perustuslainmuu-

toksesta eikä kuninkaan prerogatiivien supistamisesta. Ja takana on vaatimus, että kansan vapaasti valitsemalla perustuslakiasäättävällä kokouksella on oleva oikeus ja valta päättää maan hallitusmuodosta. Osittain ja varsinkin tasavaltalaisissa piireissä vaalilakon perusteena on parlamentaaristen keinojen hylkääminen ja pyrkimys päämäärään kumouksellista tietä, kuten joulukuun tapahtumat osoittavat.

Ensimmäisenä ilmoittivat maan tasavaltalaiset porvarilliset puolueet katalonialaisia lukuunottamatta jäävänsä pois vaaleista. Se riitti jo aiheuttamaan huhuja vaalien lykkäyksestä. Mutta kenraali Berenguer vannoi toimittavansa ne "maksoi mitä maksoi". Sitten julistivat vaalilakon perustuslakiasäättävää kokousta vaativien poliitikkojen pieni, mutta yleistä arvontoa nauttiva ryhmä. Julistus oli sitä huomattavampi, kun sen takana oli entisen konservatiivisen pääministerin Sanchez Guerran mukana useita muita tunnettuja oikeiston nimiä sekä reformistien johtaja Melquiades Alvarez. Lisäksi katalonian monarkistien tunnettu johtaja Cambó saneli hallitukselle uusia ehtoja, jotka olisivat toteutettuina lisänneet vakuutta vaalien vilpittömyydestä, huomauttaen samalla kyynillisesti, että muuten uudesta cortesista tulee toisinto Primo de Riveran ylenkatsotusta "kansalliskokouksesta". Hallituksen tilanne oli erinomaisen tukala. Sen sisäministeri lausui avomielisesti lehdille, että "toimeenpaneva valta on aivan loppuun kulunut". Jo virallisen lehden kuihtunut koko enemmän kuin vahvasti hänen sanansa oikeiksi. Hallituskoneisto ei enää toiminut täydellä höyryllä. Mutta pääministeri itse vakuutti, että vaalit tapahtuvat "vaikkapa maanjäristyksen aikana". Pelastaakseen asemansa hallitus vielä nieli Cambónkin ehdot.

Hallituksen asema näytti tämän jälkeen hetkisen valoisammalta ja tuntui siltä, että se kaikesta huolimatta voisi lunastaa vaalivekselinsä. Olihan vielä toivoa opposition mukaantulosta, kun sosialidemokraatitkaan eivät vielä olleet yhtyneet vaalilakkoon. Silloin esiintyy vanha tekijä, kreivi Romanones, vanhan liberaalisen puolueen oveluudestaan tunnettu johtaja. Hän selittää ensinnäkin, että jos hallitus hetkeksikään

vaalitaistelun aikana palauttaa sotatilan, niin hänkin kieltäytyy. Ja heti sen päälle hän yhdessä demokraattien johtajan, markiisi Alhucemasin (Garcia Prieto) kanssa välähyttelee hallitukselle ajatuksia, jotka hipovat puolivallankumouksellisen perustuslakiasäättävän kokouksen kannalla olevan ryhmän kantaa: lähtevät kyllä vaaliin, mutta tulevat heti cortesin kokoonnuttua esittämään vaatimuksen perustuslakiasäättävän kokouksen kokoonkutsumisesta ja poliittisesta armahduksesta.

Puhutaan jo hallituspulasta ja kuninkaan neuvotteluista kriisin selvittämiseksi. Berenguer vastaa huuhuihin uhkaamalla viipymättä eroja, jos kuningas alottaa tavanmukaiset neuvottelut "consultas" entisten pääministerien ja kamarin ja senaatin presidenttien kanssa. Samalla hallitus tekee viimeiset myönnytyksensä antaakseen vakuudet vaalien rehellisyydestä: vaalien laillisuutta tutkimaan asetetaan erikoinen tribunaali, jonka presidentiksi määrätään kaiken lisäksi eräs Melquiades Alvarezin läheinen ystävä ja toiseksi hallitus ilmoittaa luopuvansa oikeudesta sovelluttaa vaaleissa perustuslain kuuluisaa 29 pykälää, joka antaa sille nimitysoikeuden n.s. riidattomissa vaalipiireissä.

Tilanne arvostellaan jälleen hallitukselle suopeaksi. Romanones ilmaisee tyytyväisyytensä ja lausuu, että nyt ei ole muuta jäljellä kuin mennä vaaleihin. Toisaalta kasvaa vaalilakon julistaneitten rintama, kun sosialidemokraatitkin lopulta pitkän harkinnan jälkeen siihen yhtyvät. Epäröinnin selittää se, että Primo de Rivera oli onnistunut eräillä toimenpiteilläään voittamaan heidän luottamuksensa.

Vihdoin hallitus katsoo hetken soveliaaksi lopettaa viimeiseksi sotatilan myöskin Madridissa ja lakauttaa sensuurin. Ja näitä toimenpiteitä seuraa t.k. 8 p:nä lopullinen julistus vaalientoimittamisesta, mikä merkitsee kansalaisvapauksien palauttamista vaaliajaksi. Jo sitä ennen olivat perustuslaillisen kokouksen miehet ilmoittaneet aloittavansa julkisen vaalitaistelun vaaleja vastaan, johon varmaan muut vaaleista kieltäytyneet ryhmät olisivat yhtyneet. Niin olisi nähty jotakuinkin omituinen, jopa historiallinen vaalitaistelu. Toisella puolen vaaleja puolustavat puolueet, toisella puolen niiden vastustajat etu-

nenässä viimeisen kamarin presidentti (Melquiades Alvarez) ja maan suurimman konservatiivisen puolueen ent. johtaja (Sanchez Guerra).

Niin pitkälle ei ehditty. Mitta tuli täyteen ennenkuin osattiin aavistaakaan. Ja se täyttyi oikeastaan veraten vähästä. Riitti kun ent. ulkoasiainministeri Santiago Alba - siihenastinen kysymysmerkki - ilmoitti Pariisista käsin lehdille lähettämässään kirjeessä, että myöskin hän kieltäytyy vaaleista. "Kun en ole nykyiseen tilanteeseen syyllinen, en tahdo myöskään olla sitä selvittämässä", perustelee hän kylmästi kantaansa, mutta ilmoittaa samalla antavansa puoluelaisilleen vapaat kädet. Sen vapauden antaminen ei käytännöllisesti täällä suuria merkitse, sillä puolueet seuraavat yleensä johtajiensa parollia. Ja niin Santiago Alban kanta tuli merkitsemään n.s. albistien ainakin enemmistön vaalilakkoa.

Näiden päivien tunnelma oli mitä kiihkoisin. Turha on sitä yksityiskohtaisesti kuvata. Vain se, joka on ollut niissä mukana, voi tuntea, millainen oli ilmanala Madridissa. Riittää kun viittaa sensuurista vapaan lehdistön hyökkäyksiin hallitusta ja kuninkuutta vastaan. Mielenosoituksiin vankilassa istuville tasavaltalaisille. Jacassa ammuttujen upseerien muistolle pidettyihin sielumessuihin. Mielenosoituksiin toisen äidille toisen leskelle. Tuhansiin sähkösanomiin, kirjeisiin ja adresseihin, joilla tervehdittiin heitä samoin kuin vankilassa olevia. Espanjan ensimmäiselle tasavallalle omistettuihin kautta maan vietettyihin muistojuhliin. Se antoi aavistuksen siitä, mitä mielialoja suuren kansan osan mielissä liikkuu ja mitä maassa voi tapahtua, jos kansa saa vapaasti ajatella ja toimia.

Romanonesin arvioinnin mukaan tilanne oli vaikea ja sekava. Pesetan kurssin lasku vain vahvisti diagnoosia. Hänen vuoronsa oli astua esille ratkaisevasti. Siihen vaikutti suurelta osalta Santiago Alban kieltäytyminen vaalista, mikä merkitsi sitä, että hän yhdessä markiisi Alhucemasin kanssa olisi jäänyt kahden edustamaan uudessa parlamentissa oppositiota. Ja kun hän ei tahtonut olla tätä kolmatta liberaalista puoluejohtajaa

huonompi, niin hänkin katsoi vielä asiakseen asettaa ehtoja. Yhdessä Alhucemasin kanssa hän laati lyhyen tiedonannon lehdille, jossa uudistettiin jo heidän aikaisemmin esittämänsä, edellä esitetty ajatus uuden parlamentin tehtävästä ja ilmoitettiin, että se on laadittu yhteisymmärryksessä Cambón kanssa. Viimeksimainittu ilmaisi Barcelonan lehdille hyväksyvänsä heidän kantansa. Kaiken kukkuroi katalonian tasavaltalaisten ja työnantajien liiton yhtyminen vaalilakkoon. Viimeksimainittu vallankin oli hallitukselle suuri pettymys.

Edellämainittu nootti julkaistiin t.k. 14 p:vän samulehdissä. Pula oli ilmeinen. Puolenpäivän aikaan jätti hallitus eronhakemuksensa. Samalla julkaistiin asetus vaalien peruuttamisesta. Kuningas aloitti viipymättä tilanteen selvittämistä koskevat neuvottelut vanhan perustuslain mukaisessa järjestyksessä eikä, kuten Primo de Riveran kukistuttua, lähtenyt luomaan enää uutta hallitusta puoluejohtajia kuulematta.

Sähkeistä tiedetään jo varsin tarkkaan, kuinka kuningas antoi ensin hallituksen muodostamisen Sanchez Guerran tehtäväksi, hänen epäonnistumisensa ja nykyisen monarkistikkoomuksen pohjalla syntyneen hallituksen kokoonpano, amiraali Aznar pääministerinä.

Kuten jo aikoinani lähettämässäni sähkeessä esitin katsottiin, että oli olemassa kolme vaihtoehtoa puolan ratkaisemiseksi. Ensimmäkin jonkun sotilashenkilön johtama hallitus, jossa eri puolueet olisivat edustettuina. Silloin jo mainittiin ehdokkaana amiraali Aznar, jonka Romanones oli kiireesti kutsunut Madridiin. Toinen vaihtoehto oli perustuslakiasäätävän ryhmän johdolla muodostettu hallitus Melquiades Alvarez pääministerinä, ratkaisu, jota ensin yritettiin Sanchez Guerran johdolla ja jota useimmat kuninkaan luokseen kutsumat henkilöt, m.m. Romanones, Alhucemas ja Cambó, olivat suositelleet. Ja kolmanneksi paluu sotilasdiktatuuriin, josta kaiken todennäköisyyden mukaan oli myös todella ollut kysymys.

Mielenkiintoinen on kysymys Sanchez Guerran epäonnistumisesta. Ratkaisevana tekijänä siihen lienee ollut hä-

nen ryhmänsä haluttomuus muodostaa oikealla nojautuvaa kokoomus-hallitusta, kuten kuningas olisi toivonut. Niinpä jätettiin sekä kreivi Romanones että markiisi Alhucemas mahdollisuuksien ulkopuolelle muista puhumattakaan. Sen sijaan Sanchez Guerra tahtoi tasavaltalaisten ja sosialistien avulla muodostaa puhtaan vasemmistokokoomuksen. Tällöin sattui se varmaan ainutlaatuinen tapaus, että mies, joka on saanut tehtäväkseen hallituksen muodostamisen, käy siitä neuvotteluja vankilassa henkilöiden kanssa, jotka istuvat kiinni aseellisesta vallankumousyrityksestä. Kuten tunnettua mieltäytyivät sekä tasavaltalaisten että sosialidemokraattien johtajat tulemasta mukaan hallitukseen luvaten kyllä tukensa ja kannatuksensa hallitukselle.

Mutta sillä välin kuin Sanchez Guerra kävi neuvottelujaan oli tuuli kääntynyt. Samanaikaisesti neuvotteli kreivi Romanones kuninkaan kanssa. Monarkisti- ja eräät sotilaspiirit olivat kauhuissaan Sanchez Guerran vankilassa käymien neuvottelujen johdosta, mikä kaikki saatettiin kuninkaan tietoon. Ja kun Sanchez Guerra sitten tiistaina t.k. 17 p:nä päivällä tuli kuninkaan luo ministerilista taskussaan, peruutti kuningas aikaisemmin antamansa myöntymyksen perustuslakiasäättävän kokouksen kutsumiseen. Hänen hallituksensa raukesi siihen. Tämän jälkeen ei ollut enää toivaita, että Melquiades Alvarez olisi saanut tehtävää, vaikka Sanchez Guerra sitä ehdottikin. Vaaka oli kallistunut oikealle. Kreivi Romanones, joka aikaisemmin oli vastannut, kun kysyttiin hänen kantaansa, "minulla on kaksi tietä", kulki nyt toista niistä ja sen suunta tuli ennen pitkää selville. Vielä samana iltana oli kenraali Berenguerin luona useimpien monarkistijohtajien kokous. Mukana olivat myös Romanones ja Alhucemas, poissa olivat vain Primo de Riveran ryhmä ja n.s. mauristit, ja seuraavana päivänä oli amiraali Aznarin hallitus valmis.

Voidaan sanoa, että kreivi Romanones hoiti pelin aivan ihailtavalla taitavuudella. Kokeneena ja erittäin hyvin vaistoavana poliitikkona hän näki kenraali Berenguerin hallituksen jatkumisen mahdottomaksi. Hän antoi sille ratkaisevan iskun. Järjestettiin niin, että perustuslakiasäättävän kokouksen

miehet saivat yrittää, ilmeisesti jälleen vaistoten, että yritys epäonnistuu, jolloin Romanonesin on vuoro selvittää pula, kuten niin monta kertaa aikaisemmin. Ja nytkin taitavasti, jääden itse sivuun tyytymällä valtioministerin salkkuun.

Kesti pari päivää ennenkuin uusi hallitus sai valmiiksi ohjelmajulistuksensa. Sen mielenkiintoisin kohta on kysymys vaaleista. Siitä hallitus lausuu, että uusi cortes on oleva tavallinen mutta samalla perustuslakiasäätävä sikäli nimittäin, että se voi ottaa esille kysymyksen perustuslain muuttamisesta. Kaukana siis siitä suvereenistä perustuslakiasäätävästä kokouksesta, jota myöskin molemmat hallituksessaistuvat Romanones ja Alhucemas olivat muutama päivä aikaisemmin ilmoittaneet vaativansa kenraali Berenguerin hallituksen suunnittelemalta cortesilta. Edelleen lausutaan hallituksen ohjelmassa, että ensin aiotaan toimeenpanna kunnallisvaalit, sitten maakuntavaalit ja lopuksi cortesin vaalit. Kun kaikkien näiden valmistusaika on vähintään kuukausi, ei cortesin vaaleja voida toimittaa ennenkuin aikasintaan kesäkuussa. Uudelleen voimaan saatetun sensuurin poistamisesta ja perustuslaillisten vaakuksien palauttamisesta annettiin vain epämääräisiä lupauksia.

Onko tilanteen kaksottava saaneen tämän ratkaisun kautta jo lopullisen selvityksensä? Jos uskoisi yksinomaan siihen mitä hallituksen takana olevat lehdet siitä lausuvat, niin ei pitäisi olla epäilyksiä siitä, etteikö nykyisen hallituksen olemassaolo antaisi siinä suhteessa mitä parhaita toiveita. Tilanetta arvosteltaessa ei ole kuitenkaan unohdettava eräitä näkökohtia.

On ensinnäkin otettava huomioon, että uusi hallitus on kokoonpanoltaan harvinaisen hajanainen. Mukana on äärimmäisestä oikeistosta lujatahtoinen La Cierva, joka ei mielellään näe, että Romanones kaikkivaltiaana määrää - kuten on osoittautunut - hallituksen toimenpiteistä. Liberaaliskonservatiivien johtaja kreivi Bugallal ei ole tyytyväinen niihin Katalonialle annettuihin lupauksiin, joilla saatiin mukaan Cambón ryhmä eikä varmaan muutenkaan siihen toisarvoiseen asemaan, johon hän on suuren puolueen johtajana hallituksessa kahden edellämäinitun rinnalla jou-

tunut. Hallituksen koossa pitävä voima on siinä, että sen kaikkia jäseniä elähyttää voimakas halu pelastaa maan horjuva kuninkuus. Mutta riittääkö se tasoittamaan sen keskuudessa olevat vastakohdat, sen näyttää vasta tulevaisuus.

Laajat kansalaispiirit - lähinnä monarkian kannattajat - ovat tyytyväisiä hallituksen kokoonpanoon, sillä he katsovat ratkaisun monarkian voitoksi ja että se vaara, joka sitä jo pahasti uhkasi, on näin onnellisesti torjuttu ja että valta on nyt tässä suhteessa oikeissa käsissä. Mutta on yhtä laajoja piirejä, jotka eivät suinkaan ole ratkaisuun tyytyväisiä. Merkitseehän se ehdotonta paluuta samoihin miehiin, joiden käsissä maa oli aivan sekasortoisessa tilassa ennen Primo de Riveran vallankaappausta. Myönnetään Romanonesin taitavuus, mutta häneen ei luoteta ja kansa häntä vihaa. Oikeusministeri Alhucemas on erittäin heikko nimi ja vähän luottamusta herättävä. Ei ole unohdettava, että juuri hän oli pääministerinä siinä hallituksessa, jolta Primo de Rivera riisti vallan. La Cierva - yleistan töiden ministeri - on tunnettu n.s. miljaardiohjelmastaan, mikä jo uudelleen henkiin herätettynä on ehtinyt aiheuttaa hankauksia hänen ja finanssiministerin välillä. Kenraali Berenguerillä, joka on mukana sotaministerinä, on selvittämättä vanhat Marokon onnettomuudet. V.1923 kirjoitti eräs Espanjan olojen mainio, tuntija Albert Mousset kirjassaan "L'Espagne dans la politique mondiale" maan "vanhan régime'in" poliitikoista seuraavan ankaran arvostelun: Ils repassent à leurs successeurs les difficultés qu'ils ont trouvées en arrivant au pouvoir et qu'ils n'ont pas eu ni le temps d'étudier ni la volonté de résoudre." Tilanne on nyt, vaikka Marokon kysymys onkin poissa päiväjärjestyksestä, monin verroin vaikeampi. Olisiko heillä nyt aikaa ja tahtoa viedä ratkaisuun ne monet vaikeat kysymykset, jotka sitä odottavat?

Hallituksen onnistuminen riippuu suurensa määrin siitä, saako se toimitetuksi lupaamansa vaalit. Näyttää siltä, että kunnallis- ja maakuntavaaleihin se kyllä saa kaikki mukaan, mutta cortesin vaalien suhteen on kysymys toinen. Hallitushan hylkäsi, kuten jo edellä mainitsin, ajatuksen perustuslakiasäätä-

västä kokouksesta tarjoten tilalle tavallisen cortesin. Sensuurin takia eivät opposition lehdet siitä ole voineet paljon sanoa. "El Sol" vastasikin siihen vain pilakuvalla, jonka alla oli teksti: "Romanones tarjoaa perustuslakiasäättäviä kokouksia mitan mukaan ja alennettuun hintaan". Se kuvaa mielialaa. Eikä tämän suunnan miehet kaikesta päättäen hellitä taisteluaan. Pääinvastoin he suunnittelevat erikoisen puolueen perustamista. Ja he ovat äskeisen tappion jälkeen aloittaneet jo uudelleen toimintansa. Tasavaltalaisten kanta on muuttumaton. Kuvaavaa on, että Romanones lähetti Mauran herttuan vankilaan tarjoamaan veljelleen Miguel Mauralle ja muille vangituille amnestiaa siinä tapauksessa, että he suostuvat asettumaan vaaleissa ehdolle ja tulevat valituiksi. Ehdotus hyljättiin.

Hallitus on jo ehtinyt - etenkin Romanones - antaa vakuutuksia vaaliensa vilpittömydestä. Eräs espanjalainen tuttavani lausui niistä kuitenkin seuraavan arvostelun: Jos Berenguerin vilpittömyys herätti epäilyksiä, niin voi olla varma siitä, että hänen johtamansa vaalit olisivat kuitenkin olleet vilpittömimmät mitä Espanjassa on koskaan ollut. Romanones on toimittanut aikoinaan niin monet vaalit, että hän tuntee sen "tekniikan" liian hyvin. Merkit viittaavat siis siihen, että sama vaalilakon uhka, johon Berenguer sortui, voi uusiintua tarjoten nykyiselle hallitukselle aivan samat vaikeudet. Ja silloin ollaan neljän kuukauden päästä taas samanlaisessa tilanteessa, mistä nyt on selviydytty. Mutta silloin on kuninkaalla yhtä vähemmän ratkaisumahdollisuuksia. Jäljellä ovat vain joko perustuslakiasäättävä kokous taikka diktatuuri, kuten jo on ehditty huomauttaa.

Tilannetta ei myöskään paranna se, että hallitus lykkää perustuslaillisten kansalaisvapauksien palautuksen epämääräiseen tulevaisuuteen. Kieltämättä se siten helpottaa hetkeksi omaa tilannettaan. Mutta toisaalta patoutuu taas niin paljon kiihkoa, että, kun se kerran pääsee vapaasti puhkeamaan, se menee helposti yli rajojen. Se ei suinkaan paranna hallituksen asemaa, sillä näin se leimataan siviilidiktatuuriksi

ja kasvattaa vain vastustusta. Ja vangittujen tasavaltalaisten johtajien kohtalo kuohuttaa mieliä.

Espanjan oloja arvosteltaessa ei ole koskaan unohdettava, ja sitä minullekin on monta kertaa teroitettu, että tämä maa tarjoaa useimmin kuin muut yllätyksiä. Vaikea on sen vuoksi vetää täkäläisistä tapahtumista mitään ehdottomia johtopäätöksiä tulevaisuutta silmällä pitäen. Edellä olevat näkökohdat huomioonottaen katsoisin kuitenkin äskeisen hallituksen vaihdoksen merkitsevän vain erittäin vaikean sisäpoliittisen tilanteen selvityksen lykkäytymistä antamatta takeita ratkaisusta. Ja käsitystäni vahvistavat eri tahoilta liikemiespiireistä kuulemani lausunnot. Sillä taholla katsellaan - ainakin niitten mukaan - tilannetta edelleen kaikkea muuta kuin toivehikkain mielin.

Madridissa, helmikuun 27 p:nä 1931.

Liilo Basuena

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cg.

ASIA: _____

Asiainhoitaja Orasmaan rap. 4.

Madrid.

9/4 1931.

LEGATION DE FINLANDE

Madrid, huhtikuun 9 p:nä 1931.

N:o 388/31.

ULKOASIAINMINISTERIO		
No. 9/191 fac. 1931		
16/4.31		
5	Cg	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää
raporttini n:o 4/1931, joka sisältää:

Espanjan ja Italian väliset suhteet.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Liilo Ruuska

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

MADRIDISSA.

S a l a i n e n .

Asiainhoitaja Orasmaan
raportti n:o 4/1931.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
9/16/31		
16/4-31		
RHMA	U. A. S.	ALIA
5	9	

Espanjan ja Italian
väliset suhteet.

Viime päivinä on Espanjan ulkopolitiikka, erittäinkin Espanjan ja Italian väliset suhteet, antanut kesken kii-reellisten ja jännittävien vaalivalmistelujen tavallista enemmän puheenaihetta.

Aiheeseen tänään antoi erään Madridin vasemmisto-lehden (Heraldo de Madridin) v.k. 30 p:nä julkaisema huomiota-herättävin otsakkein varustettu artikkeli Espanjan ja Italian välillä diktatuurihallituksen aikana tehdystä salaisesta kauppaso-pimuksesta.

Paljastus vaikutti vahvasti sensatioluontoiselta ja sopi hyvin tšekäläiseen vaalitunnelmaan. Lehtihän pääsi siten jälleen iskemään diktatuuriajan miehiä ja syyttämään niitä samalla Espanjan etujen (alennetut tullimaksut m.m. autoille ja tekosilkille) luovuttamisesta kuviteltuja saavutuksia vastaan (espanjalaisten banaanien vientimahdollisuus Italiaan). Kiin-toista oli havaita, millä tavalla valtioministeriö suhtautui asiaan. Seuraavana päivänä valtioministeri, kreivi Romanones selitti haastatteleville sanomalehtimiehille, että Espanjan ja Italian välillä oli todellakin v. 1928 tehty salainen sopimus, joka oli luonteeltaan kokonaan kaupallinen, ja että sopimus lakkasi olemas-ta voimassa viime vuonna seurauksena edellisen hallituksen heinä-kuun 22 p:nä toimeenpanemasta tullitariffin koroituksesta. Italia

pyysi sille myönnetyn tullietuoikeuden edelleen säilyttämistä, mistä parhaillaan käydään sen kanssa neuvotteluja. Ne edistyvät normaalisti, puuttuu enää yksimielisyyteen pääseminen vain muutamissa kohdissa. Samalla hän korostaen huomautti, että Espanjan ja Italian välillä ei ole mitään poliittista sopimusta, ei hyökkäävää eikä puolustavaa, kuten ent. valtioministeri Santiago Alba huonosti informoituna oli viime keväänä väittänyt Buenos Airesin Nacion-lehdelle kirjoittamassaan artikkelissa.

Vielä samana päivänä valtioministeriö antoi lehdille neuvotteluista Italian kanssa virallisen tiedonannon, jonka salaista sopimusta koskeva kohta kuuluu näin:

"Näiden neuvottelujen yhteydessä on puhuttu salaisesta sopimuksesta Italian ja Primo de Riveran hallituksen välillä.

Ensi tilassa on luovuttava siitä epäilyksestä tai jo ennenkin dementoidusta ja kaikesta huolimatta jälleen toistetusta erehdyksestä, että Espanjan ja Italian välillä olisi koskaan ollut olemassa otaksuttu salainen poliittinen sopimus, mihinkä erinäisissä tilaisuuksissa on viitailtu.

Sen kauppasopimuksen historia, jota syyttä on sanottu salaiseksi, on seuraava:

Primo de Riveran hallitus luopui v.1927 ajatuksesta 2 uuden 3 tullitariffin I julkaisusta, ja ryhtyi tarkistamaan vieraiden valtojen kanssa tekemiään kauppasopimuksia ja seuranneiden neuvottelujen aikana tehdyt sopimukset vietiin 28 p:nä joulukuuta 1928 julkaistuun tullitariffiin.

Neuvotellessaan Espanjan kanssa kauppasopimuksensa tarkistamisesta ehdotti Italia salaisilla ja uuden sopimuksen kanssa samanaikaisesti allekirjoitettavilla nooteilla, että Espanja ja Italia sitoutuisivat vastavuoroisesti olemaan koroittamatta tullimaksujaan ennen uuden tullitariffin julkaisua. Näin myöskin sovittiin.

Erinäisten mainituissa nooteissa lueteltujen nimikkeiden tullimaksujen koroitus 22 p:nä heinäkuuta 1930 annetulla asetuksella antoi Italialle aiheen reklamationiin ja siitä

johtuivat nykyiset neuvottelut , joita Berenguerin hallitus kävi viime lokakuulla."

Kansantalousministeri on puolestaan lausunut, että neuvottelut Italian kanssa on nyttemmin lykätty odottaessa tulosta Ranskan kanssa parhaillaan käytävistä kauppasopimusneuvotteluista.

Virallisissa selityksissä ei näin ollen yritetäkään kieltää, etteikö kysymyksessä oleva salainen kauppasopimus olisi todella ollut olemassa, mutta sitä toteamista ja sen vaikutusta koetetaan lievittää sillä lohdutuksella, että sopimus ei enää ole voimassa.

Epäilemättä se muuttaa ja vähentää täten paljastuneen asian kantavuutta. Mutta sen vaikutukset ovat kieltämättä siitä huolimatta hiukan piinalliset. Sillä miltä tuntuu niistä maista, jotka näiden kahden kysymykseen tulevan vuoden kuluessa ovat esim. maksaneet tekosilkistä tullia 3:50 kultapesetä kg:lta, kuulla, että Italia on maksanut vain puolet siitä ja että kauppasopimuksen suosituimmuuspykälä on ainakin niitten osalta ollut osittain tehoton. Mitkä kaikki maat ovat täten joutuneet syrjittyyn asemaan, ei vielä ole selvillä.

Mutta ei tässä vielä kylliksi. Tänään sain ehdottoman varmalta taholta kuulla, että tämä ei ole laatuaan ainoa tapaus, vaan että Espanja on myöskin erään toisen maan kanssa järjestänyt kysymyksen viimeksi 1928 tarkistetun kauppasopimuksen yhteydessä samalla tavalla kuin Italian kanssa. Tästä tapauksesta kuitenkin erikseen tarkemmin.

Nämä kaksi tapausta viittaavat siihen, että olisi kysymys kokonaisesta systeemistä. Mitä voidaan tämän jälkeen ajatella Espanjan lojaalisuudesta sopimuskumppanina? Ja millä tavalla tämä soveltuu kansainliiton jäsenvaltion velvollisuuteen ilmoittaa sen sihteeristölle allakirjoitetut sopimukset rekisteröitäviksi ja julkaistaviksi.

Palaan vielä Espanjan ja Italian väliseen tapaukseen ja niiden neuvotteluihin. Tilannetta kuvaa, että Italian suurlähetystön kauppaneuvos kertoi minulle ja eräille muille

avoimesti Espanjan nykyisten valtio- ja rahaministerien päästäneen jutun julkisuuteen ja lähinnä sen vuoksi, että molemmat ministerit kuuluvat espanjalaisen tekosilkkiyhtiön "Safan" johtoon! Ja molemmat monarkistiset ministerit käyttivät välikappaleenaan tasavaltaista "Heraldoa"! Lisäksi hän mainitsi, että neuvottelut saatiin jo edellisen kenraali Berenguerin hallituksen aikana päätökseen, mutta että sopimuksen käsittely jäi perintönä nykyiselle hallitukselle ja että se ei taas toistaiseksi ole sen suhteen kantaansa määrittellyt.

Vielä ei voi olla kiinnittämättä huomiota siihen seikkaan, että ensin kreivi Romanones ja sitten valtioministeriö tiedonannossaan kiirehtivät korostaen huomauttamaan, että ainakaan mitään salaista poliittista sopimusta ei ole Espanjan ja Italian välillä, kuten on väitetty. Vaikea on sanoa mitään sitä vastaan. En voi kuitenkaan olla tässä yhteydessä mainitsematta, että minulle lausuttiin - kertojaani mainitsematta - joltisellakin varmuudella, että näiden maiden välillä olisi sittenkin olemassa salainen "accord politique". Enempää en kuitenkaan saanut asiasta kuulla.

Madridissa, huhtikuun 9 p:nä 1931.

Luis Brander

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C9.

ASIA: _____

Iräinhittaja Orasmaan rajo. no 5.

Madrid.

16/4 1931.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, huhtikuun 17 p:nä 1931.

N:o 395/31.

MINISTERIO		
11/1926e P. D. 31		
29/4.31	2	LM
RYHMÄ	U. P. D.	ADIA
5	C9	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää ra-
porttini n:o 5/1931, joka sisältää:

Laivastosopimus ja Espanja.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Luis Rosales

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

SUOMEN LAHETYSTÖ

MADRIDISSA.

11/192 Rec. 1131		
29/4-31	132	111
RYHMÄ	OSASTO	ALUE
5	Cg	

Asiainhoitaja Orasmaan

raportti n:o 5/1931.

Laivastosopimus ja Espanja.

Askettäin solmittu merivoimien supistamista koskeva sopimus Englannin, Ranskan ja Italian välillä on herättänyt tavallista enemmän kiinnostusta myöskin Espanjassa, sillä onhan kaksi sopimusvalloista Välimeren maita. On syytä muistaa, että Espanja aikaisemmin totesi, ettei sitä oltu kutsuttu mukaan Lontoon konferenssiin ja että silloinen hallitus (Primo de Rivera) nimenomaan korostaen huomautti Espanjan seuraavan Lontoon konferenssin töitä tarkastelijana, mutta että niin pian kuin on kysymys Välimerestä, Espanja on oleva mukana yhtenä neuvottelijana. Useat lehdet olivat samoihin aikoihin n.s. Välimeren Locarno-ajatuksen sukeltaessa esille esiintuoneet saman kannan. Hallituksen kannan ilmaisun voi katsoa vastanneen maan yleistä mielipidettä.

On näin ollen selvää, että laivastokysymys on jälleen kolmen valtion sopimuksen ohessa kiinnostanut myöskin Espanjan yleistä mielipidettä. Sitä suuremmalla syyllä kuin sopimuksen yhteydessä on Ranskan kamarin ulkoasiainvaliokunnassa puhuttu Espanjan mukaan tulosta ja n.s. Välimeren Locarnosta.

Huomattavain tämän johdosta esitetty lausunto oli äsken eronneen hallituksen meriministerin amiraali Riveran ABC-lehdelle myöntämä haastattelu ja haastattelijan omat

mietteet asiassa. Tähän ei ehkä tapahtuneen vallankumouksen jälkeen enää olisi syytä kiinnittää sen enempää huomiota, ellei amiraali Rivera olisi nimenomaan lausunut, että maan laivastopolitiikkaan ei poliittiset vaihtelut ulotu. Se pysyy niistä huolimatta samana.

Haastattelija huomauttaa aluksi - on syytä panna merkille hänen lausuntonsa hyvin vähän ranskalaisystävällinen sävy - , että ajatus Välimeren Locarnosta on peräisin Pariisista, joka nyt on valmis heittämään ystävällisen silmäyksen siihen Espanjaan, jota Ranska on jatkuvasti halveksinut ja kohdellut huonosti. Huomaavaisuus johtuu Espanjan maantieteellisestä asemasta, sillä Espanja hallitsee yhteydet kolmen maanosan välillä. Ja sitten seuraa eräitä hyvin espanjalaisia huudahtuksia: Meidän sukupolvemme käsissä on suuri tehtävä asettaa Espanja ensimmäisten merivaltojen joukkoon. Meren kohtalo on fataali Espanjan kohtalolle. Niin kauan kuin Espanja oli merivalta, se kohosi kunniaan, niin pian kuin se rajoittui omaan maakamaraansa, se alkoi tuntea kurjuutta. Espanjan suhteen pitää paikkansa Thukydiden sanat: Purjehtiminen on välttämätöntä; elää ei ole välttämätöntä.

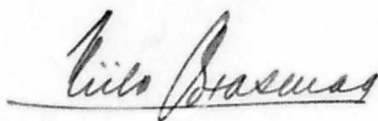
Meriministeri amiraali Rivera lausui haastattelijalle, että hallitus oli kyllä tietoinen n.s. Välimeren Locarno-ehdotuksen olemassaolosta, mutta että hallitus ei ole siitä saanut toistaiseksi mitään virallista ilmoitusta. Hän lausui hyvin ymmärtävänsä, että silmät kääntyvät Espanjaan, sillä se on tulossa huomattavaksi merivallaksi niiden 800 milj. pesetan ansiosta, jotka diktatuurihallitus uhrasi laivastolle. Erittäinkin ovat Espanjan risteilijät, hävittäjät ja vedenalaiset huomattavat. Ja uusien yksikköjen rakentamista jatketaan.

Haastattelijan kysymykseen, mikä olisi Espanjan osuus jos Välimeri joutuisi sotänäyttämöksi, vastasi amiraali Rivera, että sekä Espanjan apu että sen puolueettomuus voivat olla hyvinkin merkittäviä ja että muitten Välimeren merivaltojen (Ranska, Italia, Englanti) on syytä pitää se mielessään.

Diktatuurihallituksen aikana Espanjan ja Italian väliset suhteet antoivat aihetta epäilyksiin, että näi-

den välillä olisi olemassa Välimeren suhteen salainen sopimus. Sikäli kuin tasavaltalainen hallitus jää Espanjassa pysyväiseksi, muuttuvat nämä suhteet täydellisesti. Tasavaltalainen Espanja ei ole samoissa suhteissa fascistiseen Italiaan kuin diktatuurihallitukset, vaan kääntyy se ulkopoliitikassaan ehdottomasti Ranskan puoleen. Tähän käsitykseen olen saanut vahvistuksen erittäin arvovaltaiselta taholta.

Madridissa, huhtikuun 16 p:nä 1931.

P. S.

Raportin lähettäminen on teknillisten vaikeuksien takia - kanslistin sairaus - viivästynyt.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C9.

ASIA: _____

Asiainhoitoja Orasmaan rajo. no 6.

Madrid.

22/4 1931.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, huhtikuun 22 p:nä 1931.

N:o 400/31.

RECEIVED		
13 / 1931		
14/5-31	12	111
RYHMÄ	ALASTO	ASIA
5	Cy	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää raporttini n:o 6/1931, joka sisältää:

Vallankumous Espanjassa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän kunnioitukseni vakuutus,

Uuno Ruuska

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Y r j ö - K o s k i n e n ,

H e l s i n k i .

SUOMEN LAHETYSTÖ

MADRIDISSA.

SUOMEN LAHETYSTÖ		
13/1931		
4/5.30	12	121
RYHMÄ	OSASTO	ALUE
5	9	.

Asiainhoitaja Orasmaan

raportti n:o 6/1931.

Vallankumous Espanjassa.

Odotettu ratkaisu siinä taistelussa, jota Espanjassa on käyty diktatuurin kukistumisesta lähtien, tapahtui lopulta nopeammin ja kivuttomammin kuin osattiin aavistaakaan. Ei tarvittu kuin ensimmäinen vapaa kansan tahdon ilmaus - ei edes kunnolla sitäkään kokonaisuudessaan, sillä suurten kaupunkien kannanotto muodostui jo ratkaisevaksi - kun kävi selväksi, ettei ollut enää mitään mahdollisuutta jatkaa Espanjassa monarkiaa, ei ainakaan Alfonso XIII:n kanssa.

Vaikka tapahtuma, vallankumous, yksityiskohtineen onkin jo varsin hyvin tunnettu, katson olevan syytä merkitä muistiin eräitä kiintoisia yksityiskohtia jo yksistään niiden historiallisen merkityksen takia.

Kun Espanjan kansa sunnuntaina t.k. 12 p:nä kävi ensi kerran kahdeksaan vuoteen vaaliurnille, oli ilmassa tavallista enemmän sähköä ja jännitystä. Muodollisesti oli kyllä kysymys vain kunnan valtuutettujen vaalista. Mutta kun kautta koko maan taistelu kävi kahden yhdistyneen rintaman, monarkistisen ja tasavaltalaisen, välillä, oli selvää, että vaalintulos tulisi ilmaisemaan, kummalleko puolelle vaaka oli kallistumassa. Sivullinenkin havaitsi helposti vaalivalmisteluista ja

jännityksestä, että oli kysymys jostain enemmästä kuin tavallisesta kunnan valtuutettujen vaalista. Heitettiin arpa Bourbonien monarkian, Espanjan kohtalosta. Näytelmä sai lisäksi Madridissa, ehkäpä muuallakin Espanjassa, hiukan erikoiset, hetken tunnelmaa kyllä hyvinkin tehostavat kulissit: lukuisia sekä ratsain että jalan olevia, aseistettuja santarmijoukkoja pitkin kaupunkia ja kaupungin pääaukeama - Puerta del Sol - ja sitä ympäröivät kadut hiekoitettuina. Tämä jälkimäinen on paljon käytetty ja hyvin tunnettu ilmiö Espanjassa. Se tehdään sen vuoksi, että ratsuväki voisi suuremmalla varmuudella liikehtiä levottomuuksien sattuessa ja hyökätä kansanjoukon kimppuun.

Vielä samana päivänä illalla tunnettiin vaalin tulos Madridissa ja useimmissa muissa suuremmissa kaupungeissa. Madridissa oli tasavaltalainen enemmistö valtava. Heidän äänimääränsä oli yli 70 % annetuista äänistä. Maaseudulta tuli toinen toistaan odottamattomampi tieto monarkistien tappioista ja tasavaltalaisten voitoista. Ja maanantaina kävi selville, että kaikissa maakuntien pää- ja useimmissa suuremmissa kaupungeissa kahta kolmea lukuunottamatta tasavaltalaiset olivat voittaneet. Suunta oli selvä. Senhän tunnusti valtioministeri kreivi Romanones avoimesti haastattelijalle. Sillä vaikka monarkistit saisivatkin enemmistön varsinaisella maaseudulla, katsottiin, että kaupunkien vaalin tulos kuvasti varsinaisesti yleistä mielipidettä. Monarkistilehdet olivat hämmästyneet. Koetettiin vielä pelastua laskemalla yhteen kummastakin ryhmästä valittujen valtuutettujen lukumäärä. Tulos: monarkisteilla valtava enemmistö. Uskottiin, että ymmärtämätön ja olosuhteita tuntematon lukija ei huomaa kepposta. On niin helppoa saada tulos täällä tavalla näyttämään monarkisteille edulliselta, kun esim. Madrid, joka on miljoonakaupunki valitsee vain 50 valtuutettua silloin, kun joku 10 - 20 tuhannen asukkaan kaupunki valitsee niitä 20 - 30.

Mitkä tulisivat olemaan vaalien seuraukset? Käsitettiin, että hallituksen asema oli käynyt kestäväksi. Tiedettiin, että tasavaltalaiset olivat antaneet julistuksen, jossa he vaalituloksiin vedoten vaativat tasavallan viipymätöntä julistamista. Edelleen tiedettiin, että hallitus oli kokoontunut maanantaina illalla käsittelemään tilannetta ja että se oli päättä-

nyt seuraavan päivänä, tiistaina antaa kuninkaalle selostuksen tilanteesta.

Sattumalta jouduin henkilökohtaisesti seuraamaan tilannetta ja sen kehitystä maanantai-iltana verraten keskeisistä paikasta. Mieliä oli äärimmäisen hermostunut ja jännittynyt. Risteili huhuja kuninkaan luopumisesta sairaan Asturian prinssin hyväksi, hänen maastalähdöstään, joita molempia huomattava vähemmistö hallituksessa oli asettanut kannattamaan. Kaupungilla puhkesi mellakoita, kuului ammuntaa. Ilmassa oli kieltämättä suuren historiallisen hetken tuntua.

Tiistaista t.k. 14 p:stä tuli sitten ratkaiseva. Koko aamu- ja keskipäivä meni tiheissä neuvotteluissa kuninkaallisessa palatsissa. Näytti siltä, että oli päätetty koettaa pelastua tilanteesta turvautumalla ajatukseen perustuslakiasäätävän kokouksen koollekutsumisesta, ajatukseen, joka kaksi kuukautta aikaisemmin oli niin ylimielisesti hyljätty ja josta oli nyt tullut niin suosittu, että yksin äärimmäisen oikeistonkin äänenkannattaja "El Debate" oli sen ottanut päivän tunnukseksi. Hallituksen pää antoi sanomalehtimiesten lisäksi ymmärtää, että kuningas halusi kuulla päivän kuluessa tämänkin ryhmän kannan. Mutta se ratkaisu ei ollut kuitenkaan ainoa, jota kuningas harkitsi. Ennen sitä hän tahtoi vielä kerran turvautua voimakeinoihin tarjoten diktatuuria yleisten töiden ministerille La Ciervalle ja kenraali Cavalcantille. Edellinen suostui, jälkimäinen kieltäytyi. Armeija ei tahtonut kansalaisotaa. Lisäksi oli kreivi Romanones hänen puolestaan ollut heti puolen päivän jälkeen yhteydessä Alcala Zamoran kanssa. Tasavaltalaisten kanta oli peruuttamaton: vaadittiin kuninkaan ja kuninkaallisen perheen poistumista viipymättä maasta. Vastauksen toi kreivi Romanones heti kuninkaalle. Se osoitti, että sillä taholla ei ollut odotettavissa mitään sovinnon mahdollisuutta.

Iltapäivällä kuningas vihdoin otti vastaan perustuslakiasäätävän ryhmän miehistä Sanchez Guerran, Villanuevan ja Melquiades Alvarezin. Sanoin vihdoin, sillä jos oli ollut vakava tarkoitus löytää ratkaisu tällä taholla, kuten hallitus oli suosittanut, niin miksi siirrettiin neuvottelut näin myöhään?

Jos jo vaalit olivat osoittaneet, että oli enää hyvin vähän mahdollisuuksia ratkaista pula tämän suunnan avulla, olivat tapahtumat jo yksistään tiistaipäivän kuluessa lisääksi eliminoineet tämän ratkaisumahdollisuuden. Sen tunsivat kuninkaan luo saapuneet neuvottelijat itsekin. Heidän vastauksensa olivat senmukaiset. Viimeisenä jätti heistä palatsin Melquiades Alvarez vähän vaille viisi. Silloin tiedettiin, että muutamissa maaseutukaupungeissa oli jo julistettu tasavalta. Silloin oli siviilikaartin päällikkö kenraali Sanjurjo jo ilmoittanut tasavaltalaisen hallituksen tulevalle sisäministerille Miguel Mauralle, että santarmisto siirtyy tasavaltalaisen hallituksen puolelle. Pääposti ja lennätin oli katkaissut hallituksen yhteyden maaseudun kanssa ja liputti Espanjan tasavallan väreillä. Tilanne oli toivoton. Vielä kerran kerrotaan kuninkaan yrittäneen saada sotaväkeä taisteluun, mutta turhaan. Uskolliset Pavian husaaritkaan eivät enää suostuneet. Madridin kaupungin talo oli jo silloin siirtynyt tasavaltalaisten käsiin ja tasavalta siellä julistettu.

Hänen Katolisen Majesteettinsa hallitus kokoontui vielä viimeiseen istuntoonsa. Sillä ei ollut enää muuta tehtävää kuin valmistaa kuninkaan lähtöä koskeva manifesti, jonka kuningas samalla allekirjoitti. Kuten jo silloin sähköitin, kuningas tyytyi selittämään lähtönsä, että hän jää luopumatta kruunustaan ja oikeuksistaan ulkomaille odottamaan perustuslakiasäätävän kokouksen ratkaisua. M.m. Villanueva oli kehoittanut häntä luopumaan kruunusta, mutta hän oli jyrkästi vastannut, ettei hän tule sitä koskaan tekemään. Samalla päätettiin, että hallitus luovuttaa vallan Alcala Zamoralle. Ilmoituksen suoritti kreivi Romanones. Klo 1/2 8 otti väliaikainen tasavaltalainen hallitus haltuunsa sisäasiainministeriön. Uudet miehet olivat siten ottaneet Espanjan kohtalot käsiinsä.

Linnassa näyteltiin vielä samana iltana kukistuneen kuninkuuden viimeisiä traagillisia kohtauksia. Samaan aikaan kuin riemuitseva kansa tervehti tasavallan värejä kaupungilla, kokoontui pääkaupungin aristokratia ottamaan jäähyväisiä kuninkaalta ja hänen perheeltään. Ne, jotka olivat sitä nä-

kemässä, kertoivat, että siellä vuosivat kyyneleet virtoinaan. Klo 8,40 illalla kuningas sitten pienen seurueen kanssa poistui linnastaan "tuntemattoman portin" kautta suunnaten matkansa Carthagenaa kohti, jossa hän vielä samana yönä nousi laivaan.

Kuninkaallisen perheen lähtö oli määrätty tapahtuvaksi seuraavana aamuna klo 10. Mutta sitä ennen oli vielä kestättävä pitkä yö. Vallankumoushumalassa riemuitseva kansa täytti palatsin ympäristön. Vaikka sitä koetettiinkin suojella, ei voitu kuitenkaan estää huutojen ja melun kuulumista. Itse linnassa oli vartiosto heikko. Perheen kanssa valvoi vain 18 henkivartiaa ja 12 linnaan kokoontunutta aatelismiestä - ainoat uskolliset Madridin suuresta aristokraattien joukosta - sekä kuningattaren modisti, joka oli varta vasten kutsuttu sinne valmistamaan hänelle uutta hattua seuraavan päivän matkaa varten! Ja linnan alakerrassa valvoi huoneissaan vanhin poika, Asturian prinssi rukoillen lääkäreihän, ettei häntä jätettäisi yksin keskelle ulkoa kuuluvaa pauhua.

Tiistai-ilta ja kansalliseksi juhlapäiväksi määrätty keskiviikko kuluivat yhtämittäisessä voiton riemussa. Se oli näytelmä, jota ei hevillä unohda. Vain etelämaalainen voinee sillä tavalla juhlia vallankumousta. Tuhannet autot kiersivät kaupunkia. Joukkueet kuljettivat tasavallan ja vallankumouksen lippuja. Pienet joukkueet ja autot esittivät mitkä kuninkaan lähtöä tai hautajaisia, mitkä huonojalkaista kreivi Romanonesia, mitkä ministeri Ciervan ja kenraali Berenguerin hirttämistä. Nuoriso kertyi toreille ja aukioille tanssimaan. Ei puheita, ei soittoa, eikä laulua ainoastaan huutoja "Viva la Republica" ja melua. Karnevaalitunnelma oli täydellinen.

Ainoat valtavat tapahtumat olivat Filip IV:n ja Isabella II:sen kuvapatsaiden raasto. Kerrotaan, että Kolumbuksen patsas oli juutua saman kohtalon alaiseksi. Se pelastui sillä, että joukko sai kuulla, ettei Kolumbus ollut ollut lutkaan mikään kuningas! Lisäksi eräs mies putosi täyteen ahdetun

raitiovaunun katolta ja kuoli; toinen tuli yliajatuksi, mutta jäi henkiin. Siinä Madridin kahden viimeisen vallankumouspäivän ainoat uhrin. Muualla meni kaikki jotenkin yhtä onnellisesti. Vain Tetuanissa sattunut ikävä välikohtaus vaati lukuisia uhreja.

Ja aamulla oli suhteellisen vähäluokkuinen, sureva joukko kerääntynyt Escorialin asemalle lausumaan jäähyväisiä maasta poistuvalla kuninkaallisella pöydällä. Sanotaan autoja olleen korkeintaan 60. Se oli mitalin toinen puoli.

- - -

Olen Espanjan sisäpoliittista tilannetta koskevissa raporteissani siksi usein ja siksi tarkkaan käsitellyt kuninkaan suhdetta siihen, ettei minun tässä yhteydessä enää tarvitse laajemmin esittää tapahtuneen vallankumouksen syitä. Niistä tunnetaan ja muistettaneen, kuinka kuningasvastainen ja lopuksi monarkialle vihamielinen mieliala on maassa yhämitta kasvanut ja voimistunut. Sen nojalla voidaan sanoa, että jotain tällaista oli odotettavissa. Mutta kun ajattelee ja muistelee näin perästäpäin näiden päivien tapahtumia ei voi olla ihmettelemättä, kuinka äärettömän helposti ja vaivattomasti tasavaltalaiset lopuksi pääsivät päämääräänsä.

Kuten jo alussa huomautin riitti, kun tunnettiin, millä tavalla maan suuret kaupungit olivat äänestäneet, ja kaikki uskoivat, että kuninkuuden asema oli toivoton. Kuninkuus sortui kuin hauras kiekkalinna. Kukaan ei noussut sitä puolustamaan. Ei ollut yhtään kenraalia, ei yhtään upseeria, joka olisi enää uskaltanut henkeänsä sen puolesta. Jäljellä oli vain joukko itkeviä aristokraatteja. Kuningas Alfonso oli lopultakin sääliittävä yksin.

Ei tarvitse suinkaan näissä olosuhteissa olla liioiteltua, kun kerrotaan kuninkaan raivonneen ennen lähtöään nähdessään kaikkien hylkäävän hänet. Kerrotaan hänen tällöin lausuneen, että hänen teki mieli neuvotellessaan Sanchez Guerran kanssa heittää se roisto ulos ikkunasta. Kertomuksen ei tarvitse olla tosi, mutta se voi myöskin olla sitä. Olihan kysymyk-

sessä mies, joka kannanotollaan on ehkä enemmän kuin kukaan muu vieroittanut oikeauskoiset monarkistit kuninkuudesta, mies, jota kuningas tarvitsi, mutta jota hän sietäi yhtä vähän kuin tämä piti hänestä. Muistetaan edelliset hallitusneuvottelut ja Sanchez Guerran osuus niissä. Kuvaavaa oli, että kuningas vähän sen jälkeen Lontoosta käsin onnitteli Sanchez Guerraa Josefin päivänä! Tämä on nim. Don José. Siinä mukana oleva tarkoitus oli jo enemmän kuin läpinäkyvä. Kaikki kuvaa mainiosti kuninkaan näyttelijäluonnetta, ominaisuutta, jolla hän osasi niin suuremmoisesti voittaa ihmiset puolelleen, mutta joka johti hänet kohtelemaan myöskin niitä tavalla, mikä lopuksi vieroitti ne hänestä.

Hetki ei ole vielä oikea ja tuskin sopivakaan antaa lopullista arvostelua Alfonsosta kuninkaana. Aika on siihen vielä liian läheinen. Mutta se voisi olla näissä olosuhteissa myöskin vielä liian aikaista. Pari huomautusta kuitenkin aikaisemmin esittämieni lisäksi.

On ensinnäkin todettava, että kuningas oli ilmeisesti hyvin huono psykologi. Voisi luetella lukuisia tekoja, jotka osoittavat tämän väitteen oikeaksi. Hän ei ymmärtänyt, että aika muuttuu ja että Espanjan kansakin muuttuu sen mukana. Hän ei vuosien kuluessa ja vuosien varttuessa osannut hyljittää urheilijaluonnettaan, vaan antoi sen johtaa itseään valtion asioitten kärsiessä siitä. Hän saattoi ne silloin unohtaa siinä määrin, että se voi loukata ulkolaisia diplomaattejakin. Hän ei huomannut, että Espanja oli hänen aikanaan saanut voimakkaan keskisäädyn, joka pyrki luonnollisiin oikeuksiinsa ja luonnolliseen asemaansa yhteiskunnassa ja joka ei voinut loppumattomiin nähdä, kuinka sitä sorrettiin ja kohdeltiin yliolkaisesti aristokratian rinnalla. Ja ennen muuta Alfonso unohti kuninkaitten ensimmäisen ohjeen: *Le roi règne, mais il ne gouverne pas.*

- - -

Uuden hallituksen kokoonpano ei tuottanut vaikeuksia, sillä sehän on ollut muodostettuna jo viime joulukuusat lähtien. Sen vahvimmat nimet ovat Alcalá Zamoran ohella lä-

hinnä ulkoasiainministeri Lerroux, jonka organisatööristä ky-
kyä ja parlamenttaarista kokemusta pidetään hyvin suurina ja
sisäministeri Miguel Maura - edellisen hallituksen työministe-
rin Mauran herttuan veli - asiahajaja ja entinen edustaja, jon-
ka luja käsi on ilmeisesti kuuluisan isän Antonio Mauran perin-
töä. Mukana olevat kolme sosialidemokraattia ovat kaikki tunnet-
tuja, koeteltuja ja tunnustettuja voimia: rahaministeri Indale-
cio Prieto aikoinaan huomattu kongressin jäsen, työministeri Lar-
go Caballero, jonka Primo de Rivera nimitti valtioneuvoston (Con-
seil d'Etat) jäseneksi, ja oikeusministeri Fernando de los Rios,
Madridin yliopiston ehkä suosituin professori, erikoisalat kan-
sainvälinen oikeus ja oikeusfilosofia. Myös useat muut hallituk-
sen jäsenet ovat ansioituneita ja tunnettuja nimiä valtiollises-
sa elämässä. Kuvaavaa on, että hallituksessa on edustettuna kaik-
ki vaikeimmat paikalliset autonomiakysymykset: Katalonia, baski-
laiset maakunnat ja Galicia.

Uuden hallituksen asema ja tehtä-
vät ovat erittäin vaikeat. Ei siinä kyllin, että sen osalle jäi
monien diktatuurialalta perintönä jääneitten kysymysten selvitte-
ly, vaan lisäksi tulee m.m. koko hallinnon tärkeimpien paikkojen
miehittäminen tasavallalle uskollisella aineksella ja sen uusimi-
nen, vaalien valmistelu, finanssikysymykset ja autonomiset kysy-
mykset. Katalonian kysymys näytti jo aluksi saaneen Espanjan ko-
konaisuutta uhkaavan ratkaisun, mutta siinä saatiin aikaan modus
vivendi: jäädään odottamaan perustuslakiasäättävän kokouksen kannan-
ottoa. Päähuomio keskittyy kuitenkin vaalien valmisteluun. Ne
tapahtuvat todennäköisesti kesäkuun loppupuolella.

Tärkeä kysymys on uuden hallituksen
suhde lähimmäiseen vasemmistoon ja samalla Moskovaan. Oikeiston
taholla on koetettu vaikuttaa mielipiteisiin väittämällä, että
tasavalta merkitsisi samaa kuin kommunismi. Kommunismin levene-
mismahdollisuus Espanjassa on siten nykyisen tilanteen johdosta
ollut täällä viime päivien enimmäen pohdittuja kysymyksiä. Barce-
lonassa ja eräissä toisissa teollisuuskaupungeissa on kyllä ole-
massa kommunisteja, mutta niiden lukumäärä ei ole erittäin huo-

mattava. Mutta ne ovat verraten hyvin järjestäytyneet. Suurin osa työväkeä seuraa sosialidemokraattisia johtajiaan. On kyllä olemassa eräitä arkoja kysymyksiä, kuten maakysymys ja työttömyys, jotka voivat tarjota otollisia kiihoitusvälineitä. Mutta edelliseltä on nykyinen hallitus jo taittanut kärjen, selittämällä sen kuuluvan ensimmäisten esilleotettavien kysymysten joukkoon. Työttömyyden torjuminen riippuu siitä, missä määrin myöskin valtio voi järjestää ylimääräisiä töitä. Hallituksen kokoonpano antaa lisäksi takeita siitä, että se ei tule kärsimään epäjärjestyksiä eikä valittomuuksia. Lujuuatta hallitus osoitti heti ensitöikseen Sevillassa sekä myöskin siinä, ettei se antanut "svabodan" jatkua keskiviikkoa pidemmälle. Torstaista alkaen palattiin töihin eikä siitä lähtien ole tapahtunut järjestyshäiriöitä ei edes mielenosoituksia.

Lisäksi hallitus on tietoinen siitä, että Moskovan vaikutus olisi mitä turmiollisin nuoren tasavallan tulevaisuudelle. Sen vuoksi ei ole odotettavissa, että hallitus tulisi muuttamaan Espanjan suhtautumista Moskovaan eikä Neuvostohallituksen tunnustaminen siten luullakseni tule kysymykseen. Kuvaavaa oli kuulla valtioministeri Lerrouxin viime maanantaina kertovan, että hän oli saanut tiedon Espanjaan matkalla olevista bolshevikiagenteista ja että hallitus oli viipymättä antanut määräyksen rajalle, että niiden maahantulo on ehdottomasti estettävä. Tietysti Moskova tulee koettamaan kaikkia mahdollisia keinoja ja taitoahan siltä ei puutu, mutta näyttäisi, että hallitus koettaa olla myös puolestaan varuillaan. Taloudellisessa suhtautumisessa Neuvostoliittoon ei luullakseni myöskään ole odotettavissa muutoksia nykyisen hallituksen aikana.

- - -

Nykyistä tilannetta arvosteltaessa on edessä heti seuraavat kysymykset: mitä mahdollisuuksia on tasavaltalaisella järjestelmällä jäädä pysyväiseksi Espanjassa? onko kuningas Alfonsolla paluumahdollisuuksia?

Aluksi uusi kysymys: onko tasavalta-

laisilla mahdollisuus saada enemmistöä perustuslakiasäättävässä kokouksessa? Siinä suhteessa on vaikea antaa etukäteen mitään varmaa vastausta. Askeisten kunnallisvaalien perusteella, ja jos espanjalaisien tyytymättömyys kuninkaaseensa kestää vielä lähimmät kaksi kuukautta, voisi arvella, että kaupungeissa tasavaltalainen enemmistö ei vain säily, vaan myöskin voimistuu. Tätä otaksun tukee jo se, että ylimeno kuninkuudesta tasavaltaan näyttää sekä hallinnossa että yleisessä mielipiteessä menevän odottamattoman helposti. Toistaiseksi ovat vaikeudet diplomaattikunnan keskuudessa osoittautuneet olevan suuremmat kuin muissa hallinnon haaroissa, yksin armeijakin on melkein pä vastuksetta liittynyt tasavaltalaisen hallituksen kannalle. Kirkon taholta tuskin myöskään tullaan tekemään erikoisia vaikeuksia, ellei hallitus jollain toimenpiteellään loukkaa kirkon oikeuksia ja asemaa. Se kyllä on tietoinen, että muutoksia siinä tulee tapahtumaan, mutta niihin se näyttäisi olevan suostuvainen. Ja monarkistisella maaseudulla lupaus agraari-reformista voi kääntää mielialan tasavallalle suopeaksi. Lisäksi on otettava huomioon, että tasavaltalainen hallitus on vaaleja suorittamassa ja sillä seikalla on, kuten tunnettua, täällä aina suuri merkitys. Ellei odottamattomia vastoinkäymisiä nykyiselle hallitukselle tapahdu, on tasavaltalainen enemmistö perustuslakiasäättävässä kokouksessa mahdollinen. Ja silloin se ratkaisisi sekä Alfonson että tasavallan kohtalon lopullisesti.

Mutta elleivät tasavaltalaiset saisikaan enemmistöä, mitä tapahtuisi silloin? Alistuisiko tasavaltalainen hallitus ilman muuta tulokseen, luopuisi vallasta ja sallisi Alfonson palata? Ja jos monarkistit saisivat enemmistön, olisiko enemmistö valmis kutsumaan takaisin Alfonson vai jonkun hänen pojistaan, esim. järjestyksessä kolmannen, infantti don Juanin? Ne ovat kysymyksiä, jotka heräävät, mutta joihin ei voi antaa vastausta. Eräs kokenut, Espanjan olot hyvin tunteva suurlähettiläs lausui tilanteesta, että hän on vakuutettu siitä, että tasavaltalainen hallitus ei vähemmistöön joutuneenakaan luopuisi vallasta. Jos niin kävisi, tietäisi se valtataistelua.

Entä Alfonson asema, onko se hänen lähtön-
sä jälkeen parantunut vai huonontunut?

Se seikka, että hänen kukistumisensa ta-
pahtui niin helposti ja ilman vastustusta ja että hän jäi kokonaan
ilman tukea, on tietysti omiaan heikontamaan hänen henkilökohtais-
ta asemaansa sekä monarkian asemaa ylipäänsä. Se seikka taas, että
hän poistui taistelua ja verenvuodatusta välttääkseen, on omiaan
hänen kannatustaan lisäämään. Vielä herää muuan epäily: voivatko
monarkian kannattajat, kun moni vaikutusvaltainen on niistä pois-
tunut maasta, saada aikaan näissä olosuhteissa kyllin tehokasta
toimintaa hänen hyväkseen? Loistaviksi en ainakaan uskaltaisi näis-
sä olosuhteissa hänen mahdollisuuksiaan ennustaa.

Esitin Alfonson paluumahdollisuuksia
koskevat kysymykset myöskin erälle espanjalaiselle tuttavalleni.
Hän ei vastannut suoraan, mutta on syytä merkitä muistiin hänen sa-
nansa. Hän vastasi kertoen jonkun espanjalaisen kirjailijan aikoi-
naan lausuneen: jos joku Espanjan kuninkaista jättää maan kanuunain
paukuessa, voi olla varma, että hän palaa, jos hän taas lakaistaan
luudalla, niin hän ei palaa enää koskaan.

Madridissa, huhtikuun 22 p:nä 1931.

Kiilo Basuaga

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C9.

ASIA: _____

Asiainhoitaja Okasmaan rap. no 7.
Itäid.

6/5 1931.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, toukokuun 7 p:nä 1931.

N:o 529/31.

14/92/ae 1931		
15/5.31	3	12
RUUSKA	OSASTO	ASIA
5	eg	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää
raporttini n:o 7/1931, joka sisältää:

Espanjan väliaikaisen hallituksen ul-
kopolitiikasta.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Vilho Haavio

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Y r j ö - K o s k i n e n ,

H e l s i n k i .

SUOMEN LÄHETYSTÖ

MADRIDISSA.

14/192 no. 31		
1575 31	5	LII
EVHKA	OSASTO	ACIA
J	Cg	

Asiainhoitaja Orasmaan

raportti n:o 7/1931.

Espanjan väliaikaisen hallituksen
ulkopolitiikasta.

Espanjan vallankumous on otettu eri maiden lehdistössä vastaan eri tavalla ja kukin lehti on lisäksi arvostellut sitä oman poliittisen kantansa mukaisesti. Varsinkin Italian lehdistö näyttää kaikesta päättäen tulleen epämiellyttävästi yllätetyksi. Tapahtumien yleisen arvioinnin ohella on tällöin kiinnitetty erikoista huomiota Espanjan vallankumouksen ulkopoliittisiin seurauksiin. Katsotaan lankeavan luonnostaan, että tasavaltalaisen Espanjan ulkopoliitiikka ei seuraa samoja linjoja kuin Hänen Katolisen Majesteettinsa - kuten minulla jo eräässä edellisessä raportissani oli kunnia Herra Ulkoasiainministerille huomauttaa. Tämän käsityksen syntymiseen ovat sitäpaitsi eräät nvkvisen suunnan, vieläpä nykyisen hallituksen jäsenten aikaisemmat lausunnot antaneet riittävästi sekä aiheita että tukea.

Sivuutan tässä yhteydessä sen seikan, että tasavaltalainen hallitus peri edeltäjältään kaksi tärkeätä ulkopoliittista kysymystä, nimittäin Ranskan ja Ita-

lian kauppasopimusneuvottelut. Edellisessä on vaikea löytää molempia puolia tyydyttävää ratkaisua viinikysymyksen takia ja jälkimmäinen tulee uusissa olosuhteissa ilmeisesti olemaan vaikeammin tehtävissä kuin aikaisemmin. ^{x)} Tvydyn tällä kerralla vain selostamaan nuoren tasavallan yleistä ulkopoliittista tilannetta ja hallituksen taholta annettuja sitä koskevia lausuntoja.

Kuten on ymmärrettävissä, ei hallitus ole vielä ehtinyt erikoisemmin kiinnittää huomiota kesken yleisten hallintokiireiden ulkopoliittisiin kysymyksiin. Väliaikaisen hallituksen presidentti Alcalá Zamora onkin sanonut tämän suoraan haastattelijoille. Valtioministeri Lerroux on eri tilaisuuksissa sanonut niistä vähän enemmän ja joka tapauksessa niin paljon, että hänen lausuntojensa nojalla voidaan saada erinäisillä varauksilla yleissilmäys uuden hallituksen ulkopoliittisesta suunnasta.

On aluksi huomautettava, että nyttemmin ovat kaikki valtiot - Neuvostoliittoa lukuunottamatta, jolle pyyntöä ei esitetty - tunnustaneet joko Espanjan tasavallan väliaikaisen hallituksen tai Espanjan väliaikaisen hallituksen - molempia sanamuotoja on käytetty. Egypti oli niistä viimeinen. Siten on hallitus voinut ryhtyä järjestämään kansainvälisiä suhteitaan. Tehtävä on ollut ja on edelleen verraten vaikea lähettiläskunnassa tapahtuneitten lukuisien erojen takia, kun viikkoa on joutunut täytettäväksi yksistään parisenkymmentä suurlähettilään ja lähettilään paikkaa, muista avoimiksi tulleista diplomaattisista viroista puhumattakaan. Aristokratia on ainakin ulkomaisessa edustuksessa ollut

x) Tasavaltalainen hallitus näyttää näitten lisäksi odottamatta saavan perintönä varsin erikoisen ja erikoisissa olosuhteissa esitetyn ulkopoliittisen kysymyksen. Kerrotaan Yhdysvaltain hallituksen katsoneen sopivaksi saattaa sen tietoon, että Espanjalla on sille suoritettavana eräs vanha velka, joka on 120 vuoden kuluessa kasvanut 5,350,000 dollarin suuruiseksi ja että siitä olisi nyt ensi tilassa (!) suoritettava 2 milj. dollaria.

solidaarinen kuninkaansa kanssa. Hallitus katsoi näissä olosuhteissa parhaaksi kumota entisen kompetenssiasetuksen voidakseen turvautua karriäärin ulkopuolella oleviin voimiin, lähinnä maan kirjallisiin ja sanomalehtimiespiireihin, joissa tavataan tasavallan uskollisimmat tuet ja innokkaimmat esitaistelijat.

Pahimmat vaikeudet lienevät jo ohitse. Ensimmäiset nimitykset ovat jo joko tapahtuneet tai lähiaikoina odotettavissa. Mainitsen niistä pari tärkeintä. Lontooseen tulee markiisi Merry del Valin jälkeen Espanjan nykyisistä kirjailijoista tunnustetusti ensimmäinen Perez de Ayala, jolla on erittäin hyvä nimi Englannissa. Washingtoniin tulee Oxfordin yliopiston professori Madariaga, joka viime vuonna sai l'Europe Nouvelle'in palkinnon kirjalleen "Anglais, français, espagnols" ja joka aikaisemmin on ollut kansainliiton aseistariisumiskysymyksiä käsittelevän osaston päällikkönä. Rooman Quirinalin suurlähettilääksi mainittiin jo varmana nimenä tasavaltalaisen "La Tierra"-lehden omistaja de las Torresin herttua, toinen niistä kahdesta herttuasta, joiden tiedetään lähestyneen tasavaltalaisia, mutta hän on kuitenkin lopuksi kieltäytynyt selittämättä asettuvansa ehdokkaaksi perustuslakiasäätävän kokouksen vaaleissa. Uutta ehdokasta tälle tärkeälle ja vaikealle paikalle ei ole vielä mainittu. Myöskin Pariisin ambassadöörin paikka on ollut erittäin vaikea täyttää. Hallitus tarjosi sitä kuuluisalle madridilaiselle lääkärielle, tohtori Marañonille, joka on näytellyt vallankumouksellisessa liikkeessä hyvin huomattavaa osaa, ja jolla saattoi odottaa olevan edellytyksiä suoriutua siellä mainiosti. Mutta hallituksen taivutteluista huolimatta hän piti parempana säilyttää ne ruhtinaalliset tulot, jotka hänellä on ammatistaan. Nyt näyttää Pariisin saavan Buenos Airesissa oleva suurlähettiläs Danvila, joka on niitä aniharvoja suurlähettiläitä, joka ei jättänyt paikkaansa kuninkaan mukana.

Espanjan ulkopoliittikan suunnasta ja Espanjan suhteista muutamiin valtioihin on valtioministeri Lerroux eri tilaisuuksissa lausunut seuraavaa:

Espanjan ulkopoliittikka on oleva rauhanomaista, koska Espanjalla ei ensinnäkään ole mitään riitai-

suuksia minkään maan kanssa ja toiseksi koska tasavalta nojautuu laajoihin kansanjoukkoihin, jotka toivovat rauhaa ja joita elähyttää kansainvälisen veljeyden tunne. Espanja toivoo rauhaa kaikkien maiden kanssa, mutta luonnollista on, että se toivoo suhteiden muodostuvan erikoisen ystävällisiksi ja läheisiksi niiden maiden kanssa, joiden poliittinen ja sosiaalinen "régime" vastaa Espanjassa voimaantullutta hallitusta. Espanja tulee innokkaasti ottamaan osaa kansainliiton työhön. Itse hän toivoo voivansa olla mukana jo tässä kuussa Genèvessä kansainliiton neuvoston ja Pan-Europakomitean istunnoissa.

Yksityiskohtaisemmin on Lerrox puhunut seuraavista suhteista: Espanjalais-amerikalaisen tasavaltain kanssa Espanja toivoo siteiden ja suhteiden lujittumista. Tasavallalle se todennäköisesti tuleekin olemaan helppoa päättää en siitä myötätunnosta, jolla nämä valtiot suhtautuivat tasavallan syntyyn. Ensimmäisinä merkkeinä Espanjan taholta tämän tehtävän toteuttamiseksi, on pidettävä sitä seikkaa, että uusiksi lähettäjäiksi näissä maissa tulee tunnetuita sivistyshenkilöitä ja että Espanjan lähetystö Meksikossakin korotetaan suurlähetystöksi. Portugali ja Italia kiinnostavat erikoisesti Espanjaa - lausui Lerrox - edellinen, koska sen kansa on lähimpänä espanjalaisia Euroopan kansoista, jälkimäinen, koska se on Välimeren valtio. Kummankin maan sisäisiin asioihin Espanja pidättyy puuttumasta ja mitä erikoisesti Portugaliin tulee, niin Espanja ei suinkaan ajattele sen yhtymistä Espanjan mahdolliseen liittovaltioon. Amerikan Yhdysvaltojen kanssa Espanja toivoo vilpittömintä ystävyyttä; tosin on olemassa tullikysymys, mutta se voitaneen järjestää neuvotteluilla.

Haastattelevat sanomalehtimiehet ovat erikoisesti kohdistaneet tiedustelunsa kahteen kysymykseen. He ovat nimittäin kysyneet, onko Espanjalla, kuten on väitetty, Italian ja Ranskan kanssa salaiset sopimukset, Italian kanssa Välimerestä, Ranskan kanssa joukkojen kuljetuksesta Espanjan kautta Marokosta Ranskaan. Molempien sopimuksien olemassaolon on Lerrox jyrkästi kieltänyt.

Näistä on Italian sopimus, kuten jo aikaisemmin olen tiedoittanut, herättänyt erikoista mielenkiintoa muissakin kuin sanomalehtimiehissä. Eräs tšekäläinen lähettiläs kertoi suoraan kysyneensä Italian uudelta ambassadööriltä, kreivi Durinilta, onko sellainen olemassa sekä replikeeranneensa saamaansa kielteiseen vastaukseen sanoilla: "Minä ymmärrän kysymyksen olevan sellaisen, että sen suhteen ambassadööri on oikeutettu valehtelemaan." Hän kertoi lisäksi tiedustelleensa samaa Lerroux'ilta, joka oli myöskin hänelle vastannut kieltävästi lisäten, että jos sellainen olisi olemassa, hallitus tulisi sen viipymättä peruuttamaan.

Tämän jälkeen voinee katsoa puheet Espanjan ja Italian välisestä salaisesta, poliittisesta sopimuksesta aiheetomiksi. Ehkä Italian lehdistön hiukan hermostunut suhtautuminen systeemin vaihdokseen Espanjassa on myöskin sen avulla selitettävissä. Diktatuurin ja vielä sitä seuranneenakin aikana oltiin ilman sopimustakin varmoja Espanjan kannasta. Nyt on tilanne muuttunut. Espanjassa on valta siirtynyt fascismin jyrkille vastustajille, mikä seikka ei tietystikään voi olla vaikuttamatta näitten maitten välisiin suhteisiin ja eritoten Italian ulkopoliittiseen asemaan. Espanjan vallankumouksessa ollaan mielellään näkevinään Ranskan vaikutusta, mennäänpä niinkin pitkälle, että väitetään Ranskan juonien olleen siinä mukana. Katsotaan, että Espanjan ulkopoliittika tulee tämän jälkeen kulkemaan kokonaan Ranskan vanavedessä ja vedotaan tässä suhteessa erittäinkin Espanjan nykyisen rahaministerin Indalecio Prieton aikoinaan antamaan lausuntoon, joka on aiheuttanut paljon kommentaarioita Italiassa.

Ranskan ja Espanjan välisiin suhteisiin on täällä julkisesti varsin vähän puututtu. Siinä suhteessa ei ole ilmeisesti tarvinnut sanoa mitään. Ja se nopeus, jolla Ranska kiirehti ensimmäisenä tunnustamaan tasevallan väliaikaisen hallituksen, otettiin vastaan suurella tyydytyksellä. Pienenä epämiellyttävänä vastapainona sille tuli se vastaanotto, jonka Pariisi valmisti maanpakoon lähteneelle kuningasperheelle. Mutta kuvaavaa, että täällä, kuten m.m. minulle uskolliset monarkistit lausuvat, oli pantu merkille, että Pariisi kohotti eläköönhuutonsa kuninkaalle eikä Es-

panjan kuninkaalle, missä seikassa tahdottiin nähdä ilmaus siitä, että Ranskan monarkistit tervehtivät Alfonsoa Ranskan Bourbonien legitimistisenä kruununpretendenttinä. En mene sanomaan, onko tulkinta oikea, mutta niin on asia joissakin piireissä täällä käsitetty. Myöskin "Le Temps" koettaa selittää ja hälventää tämän vastaanoton tällä puolella Pyreneitä herättämiä tunteita. Se on epäilemättä katsottu tarpeelliseksi, sillä niin paljon myötätuntoa kuin Espanjan tasavaltalaisissa piireissä tunnetaankin Ranskaa kohtaan, ovat samat piirit jo aikaisemmin mielenkarvauksella panneet merkille vihaamansa Espanjan entisen ambassadöörin Quinones de Leonin erittäin hyvät suhteet Briandiin ja Ranskan viranomaisiin yleensä, mistä Espanjan valtiollisilla pakolaisilla on hyvin tuoreita ja hyvin ikäviä muistoja. Edellä mainitsin jo vaikean kauppasopimuskysymyksen. Täällä seurataan tietysti mielenkiinnolla, aikooko kuninkaallinen perhe asettua Ranskaan ja saako se siihen luvan. Vaikka myönnetäänkin, että on olemassa paljon edellytyksiä olettaa Ranskan ja Espanjan ulkopolitiikan kulkevan käsikädessä, ei ole suinkaan suljettava silmiä siltä tosiasialta, että välissä on myös eräitä arkoja kysymyksiä, jotka muodostuvat helposti loukkauslivityksi. Ja se tapahtuu sitä helpommin, kun on kysymys naapurista, jotka kansoina eivät aina tunne pelkkää rakkautta toisiaan kohtaan.

Espanjan suhtautumisesta Neuvostoliittoon kirjoitan erikseen.

Madridissa, toukokuun 6 p:nä 1931.

Luis Pasunas

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C9.

ASIA: _____

Asiainhoitaja Orasmaan rap. no 8.

Madrid.

8/5 1981.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, toukokuun 8 p:nä 1931.

N:o 534/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 15/1931 no. 10 31		
15/5-31	5	LEL
R/HMA	CEASTO	ASIA
	5	Cg

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää raporttini n:o 8/1931, joka sisältää:

Kysymys Neuvostoliiton tunnustamisesta.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän kunnioitukseni vakuutus.

Uuno Paasinen

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

MADRIDISSA.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
15/192 (ue. D. 10 31)		
15/5.31	3	LII
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	Cg	

Asiainhoitaja Orasmaan

raportti n:o 8/1931.

Kysymys Neuvostoliiton
tunnustamisesta.

V.k. 29 p:nä lähettämässäni salasähkeessä n:o 33 ilmoitin Ulkoasiainministeriölle valtioministeri Lerroux'n Neuvostoliiton tunnustamista koskevasta lausunnosta. Niinkuin sähkeessäni jo viittasin oli se täydelleen ristiriidassa hänen aikaisemman kantansa kanssa, johon raportissani n:o 6/1931 olin viittanut. Tähdennyksenä sähkeeseeni on minulla kunnia tekemieni tiedustelujen jälkeen tiedoittaa Teille, Herra Ministeri, kysymyksestä seuraavaa:

Käydessäni v.k. 30 p:nä Valtioministeriössä poikkesin poliittisen osaston v.t. päällikön luo - osasto ei nimittäin ollut silloin vielä saanut uutta, vakinaista päällikköä vallankumouksen johdosta eronneen ministeri, kreivi San Esteban de Cañongon tilalle - kuullakseni häneltä asiasta yksityiskohtia. Asianomainen virkamies selitti minulle varsin laajas-
ti tilannetta kertoen, että niiden II vuoden kuluessa, jotka hän on osastolla palvellut, on sama kysymys ollut esillä jokaisen hallitusvaihdoksen aikana, ministerille on kannettu sama asiakirja-
vihko tutkittavaksi ja kysymys on aina jäänyt ratkaisematta. Niin on tapahtunut tälläkin kerralla. Hän myönsi kyllä, että nyt on enemmän mahdollisuuksia kuin aikaisemmin siihen, että hallitus tunnustaisi Moskovan, mutta että se myönteisessä tapauksessa

tulisi tuskin tapahtumaan ennen vaaleja tai ennen perustuslakia-säättävän kokouksen kokoontumista. Toisaalta hän huomautti niistä seikoista, jotka puhuvat tällaista mahdollisuutta vastaan ja joista olen edellämämainitussa raportissanikin maininnut. Lisäksi hän korosti tässä yhteydessä sitä seikkaa, että Espanjan sosialidemokraatit ovat kommunistien jyrkkiä vastustajia ja että kaksi nykyisen hallituksen jäsentä - oikeusministeri Fernando de los Rios ja sosialiministeri Largo Cavallero - oli yksitoista vuotta sitten ollut Moskovan kutsumina siellä puoli vuotta tutkimassa oloja ja että he olivat palanneet kielteisillä tuloksilla. On varsin vähän luultavaa, että he olisivat nyt kantaansa muuttaneet. Hän oli puolestaan sitä mieltä, että Lerroux on puheensaolevassa haastattelussaan lausunut oman henkilökohtaisen mielipiteensä ja että on kysymyksenalaista, olisiko hallitus valmis asettumaan samalle kannalle.

Tapasin samana päivänä Ministeriöstä palattuani sattumalta Puolan ministerin. Olimme molemmat menossa seuraamaan lähellä olevan Portugalin ambassaadin edustalla tapahtuvaa mielenosoitusta, jonka lakitieteen ylioppilaat panivat toimeen Oporton ylioppilasmellakoitten johdosta kohdistuen sen samalla ambassadööri Mello Barretoon, joka on tasavaltalaisissa piireissä hyvin vähän pidetty. Vähän ajan päästä siihen saapui myös Ruotsin ministeri. Huomautin tällöin Puolan ministerille Lerroux'n lausunnosta. Hän totesi myös ihmetellen valtioministerissä 10 päivän kuluessa tapahtuneen mielenmuutoksen kertoen Lerroux'n nimenomaan hänen kysymykseensä vastanneen, että hallitus ei tule Neuvostoliittoa tunnustamaan. Hän ei voinut lausunnon johdosta sanoa muuta kuin, että sitä on pidettävä merkinä luisumisesta vasemmalle.

T.k. 5 p:nä kertoi minulle eräs tšekäläinen sanomalentimies, että kysymys Neuvostoliiton tunnustamisesta ja Trotskin maahantuloluvasta oli ollut edellisenä iltana esillä radikaalisosialistisen puolueen kokouksessa ja että kumpikaan kysymys ei saanut kannatusta ja että pidettiin parempana lykätä ne ja odottaa. Trotskin tuloajatus näyttää sitten rauenneen muistakin syistä.

Yksityiseltä mutta nykyistä hallitusta erittäin lähellä olevalta taholta olen lisäksi kuullut, että nykyisissä olosuhteissa ei Neuvostoliiton tunnustamista eikä Trotskin maahanpääsyä pidetä mahdollisena. Edellä oleva antaisi aiheutta otaksua, että ainakaan toistaiseksi ei olisi pelkoa Moskovan tunnustamisesta. Siten olisi vältetty myös se vaara, mitä se olisi voinut merkitä täällä puutavarakaupallemme.

Tässä yhteydessä saan vielä kunnioittaen mainita Teille, Herra Ministeri, siitä varsin odottamattomasta piirteestä, jonka täällä helposti huomioi Neuvostoliiton suhteen: Espanjan sivistyneissä piireissä tunnetaan aivan erikoisen suurta kiinnostusta sitä kohtaan, käännetään ja luetaan sitä koskevaa kirjallisuutta, monet matkailijat kertovat käyneensä sekä Leningradissa että Moskovassa ja hyvin monet tiedustelevat, mitä mahdollisuuksia olisi päästä käymään Moskovassa. Tätä piirrettä ei ole syytä unohtaa tilannetta arvosteltaessa, sillä jos tapahtuisi, kuten monet pelkäävät ja jotkut uskovat, että suunta alkaisi siirtyä nykyisestä vasemmalle, tulee tämä tietvsti tuntuvasti vaikuttamaan kvsymystä mahdollisesti myöhemmin uudelleen käsiteltäessä.

Madridissa, toukokuun 8 p:nä 1931.

Viljo Oksanen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 9

ASIA: _____

Asiantuntija Orosmaan rap. N. 9.

Madrid.

18/6-71

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, kesäkuun 18 p:nä 1931.

N:o 745/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
16 / 192 ju D. 10 31		
25/6-31	5	L.M.
RYHMÄ	LUK. O.	ASIA
5	Cg	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää
raporttini n:o 9/1931, joka sisältää:

Venäläinen puutavara ja Espanja.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, sy-
vän kunnioitukseni vakuutus.

Vilho Brander

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

MADRIDISSA.

Asiainhoitaja Orasmaan

raportti n:o 9/1931.

Venäläinen puutavara ja

Espanja.

Eräissä aikaisemmissa raporteissani olen huomauttanut, että niin kauan kuin Espanja ei tunnusta Moskovaa, ei olisi pelkoa venäläisen puutavaran pääsvstä tänne. Äskettäin eräs kertojani mainitsi puhuneensa asiasta Espanjan puutavarain-tuojain liiton presidentin Sr. José Arbósin kanssa, joka katsoi, että vaikkakin importööreillä ei ole mitään erikoista kiinnos-tusta sulkea markkinat venäläisiltä tavaroilta, ei venäläistä puutavaraa tultaisi päästämään vapaaksi, vaikka hallitus tunnus-taisi neuvostohallituksen. Tämän käsityksen hän sanoi saaneensa keskustelustaan eräitten merkittävien henkilöiden kanssa.

Eräistä merkeistä päättäen tvöskennel-lään täällä tarmokkaasti venäläisen puutavaran hyväksi ja koete-taan suostutella espanjalaisia suhtautumaan siihen suopeasti. Ja kiusaus on ilmeisesti suuri, sillä tavara tarjotaan tietysti halvalla. Se kävi selvästi ilmi siitä keskustelusta, joka minul-la oli tänä aamuna Sr. Arbósin kanssa. Viime vuotisesta yhteen-otosta huolimatta ovat välimme olleet mitä parhaat ja niinpä hän nytkin Madridissa kävdessään poikkesi lähetystössä kerto-massa tilanteesta. Selostan seuraavassa keskusteluumme.

Sr. Arbós kertoi, että on piirejä, joita venäläinen puutavara näyttää erikoisesti kiinnostavan. Eikä yksin puutavarakauppiaita, vaan vieläpä sellainenkin laitos kuin Barcelonan kauppakamari on venäläisen puutavaran tuonnin kannalla. Nämä piirit esittävät, että espanjalaisilla ei ole mitään syytä ostaa puutavaraa yksinomaan tai etupäässä Ruotsista ja Suomesta, vallankin kun nämä maat ostavat paljon vähemmän Espanjasta kun mitä ne itse myyvät tänne. Espanjalla on täysi syy ostaa myös venäläistä puutavaraa, sillä Venäjälle voidaan sijoittaa suuria määriä espanjalaisia tuotteita.

Sr. Arbós lisäsi tähän esitykseensä, että hän ei puolestaan suosi venäläistä puutavaraa eikä tahtoisi luopua pohjoismaisesta. Myöskin Barcelonan kauppakamari on harkinnut, mitä voitaisiin tehdä Espanjan myynnin tehostamiseksi Ruotsissa ja Suomessa, sekä suunnitellut lähettää vielä tänä kesänä retkikunnan Ruotsiin ja Suomeen tutkimaan markkinoita. Tätä silmällä pitäen oli Ruotsin Barcelonan varakonsulilta pyydetty luetteloa niistä espanjalaisista tuotteista, joilla voisi olla menekkimahdollisuuksia Ruotsissa, ja varakonsuli Beckman(?) - nimeä en kuullut selvästi - oli sen vuoksi saapunut neuvottelemaan asiasta ministeri Danielssonin kanssa. Arbós pyysi minulta kiireellisesti samanlaista luetteloa ja lisäsi korostaen, että jos voidaan lisätä Espanjan vientiä Suomeen ja Ruotsiin, voidaan sillä tehokkaasti vastustaa venäläisen puutavaran maahanpääsy mahdollisuuksia. Laadin hänelle pyytämänsä luettelon vielä päivän kuluessa.

Tiedusteluuni mitä tuotteita Espanja luulee voivansa viedä Venäjälle, vastasi Arbós, että on puhuttu appelsiineista, viineistä ja korkista. Huomautin hänelle, että Espanja on jo useampien vuosien kuluessa ottanut petrolin Venäjältä. Jos se sen lisäksi alkaa ostaa venäläistä puutavaraa ehkäpä venäläistä viljaakin on siitä seurauksena Espanjan ja Neuvostoliiton välisessä kauppatasteessa paljon suurempi marginaali kuin kansaan esim. Espanjan ja Suomen välisessä, sillä epäilen puolestani suuresti, voiko Espanja sijoittaa suurempia määriä puheenaolevia

tuotteita Venäjälle. Sr. Arbós nosteli vain vastaukseksi espanjalaiseen tapaan käsiään selitellen, ettei hän tiedä, mutta niin on vakuutettu. Uusi esimerkki siitä optimismista ja kiinnostuksesta, jota täällä tunnetaan Moskovaa kohtaan.

Keskustelu oli erittäin mielenkiintoinen, sillä se osoitti, että Espanjassa aletaan kiinnittää myös huomiota siihen, ostavatko sen tuontimaat espanjalaisia tuotteita vai ko ei. Meidän on syytä kiinnittää tähän seikkaan enemmän huomiota kuin tähän asti. Näyttää siltä niinkuin meillä monessa suhteessa väheksyttäisiin Pyreneitten niemimaan markkinointia ja mentäisiin merta edemmäksi kalaan. Siitä kuitenkin enemmän toisessa yhteydessä.

Tuonnempana saanen palata Barcelonan kaupakamarin suunnittelemaan matkaan kunhan saan varmuuden siitä, että suunnitelmasta tulee tosi.

Madridissa, kesäkuun 18 p:nä 1931.

Liilo Basuaga

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C₉

ASIA:

Asiainkirje Orosman rep. N: 10.

Madrid.

25/6-91.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, kesäkuun 25 p:nä 1931.

N:o 774/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N:o 17 / 1931 D. 1931		
2/7-31	59	LIV
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	Cg	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää
raporttini n:o 10/1931, joka sisältää:

Espanja vaalien edellä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, sy-
vän kunnioitukseni vakuutus.

Liito Brasmas

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

SUOMEN LAHETYSTÖ

MADRIDISSA.

Asiainhoitaja Orasmaan
raportti n:o 10/1931.

Espanja vaalien edellä.

Espanja valmistautuu parhaillaan ratkaiseviin vaaleihin. Ei ole kysymys enää siitä saavatko monarkistit enemmistön vaiko ei, kysymys on pikemmin siitä, voittaako vasemmisto vaiko keskusta. Muutaman päivän päästä nähdään tulokset, mutta niitäkin arvosteltaessa pitää ottaa huomioon Espanjan omituinen vaalisysteemi: neljäsosa paikoista on etukäteen garanteerattu vähemmistön ehdokkaille. Luon seuraavassa katsauksen tilanteeseen väliaikaisen hallituksen aikana sekä hallituksen asemaan vaalien aattona.

Jättäessäni valtioministeri Lerroux'lle ilmoituksen väliaikaisen hallituksen tunnustamisesta lausui hän ihmettelynsä siitä helppoudesta, jolla siirtyminen monarkiasta tasavaltaan oli tapahtunut. "Mehän olimme valmistautuneet taisteluun emmekä näin helppoon ratkaisuun", lausui hän. Ja voidaan sanoa, että tasavallan neljä ensimmäistä viikkoa kului rauhallisesti, ilman minkäänlaisia vaikeuksia aivan kuin ei täällä kansanaan olisi elettykään huhtikuun 14 päivää. Yksinpä hyvin jyrkkäkin monarkistiaines - mainitsen esimerkkinä kuninkaan viimeisen sotilaskabinetin päällikön, Berenguerin veljekset, kenraali

Martinez Anidon - kiirehti muodollisesti liittymään uuteen systeemiin. Kun pari viikkoa vallankumouksen jälkeen tapasin erään tuttavani, maseudulla asuvan aristokraatin, joka innokkaana monarkistina ja Calatravan ritarina otti vielä osaa tammikuun defileadiin kuninkaallisessa palatsissa, lausui hän ihmettelynsä ja tyytyväisyytensä tilanteesta huomauttaen, että niin monarkisti kuin hän onkin ei hän voi olla lausumatta ihailuansa siitä, että kaikki on mennyt alkuviikkoina niin rauhallisesti. Vaikeudet tulivatkin vasta myöhemmin.

Näin sai hallitus aluksi hengähdysaikaa toimeenpannukseen tarpeelliset henkilövaihdokset ja suorittaakseen muut välttämättömät alkutoimenpiteet. Hyvin yleistä tyytyväisyyttä herätti tietysti hallituksen julistus omaisuuden koskemattomuudesta sekä edellisten hallitusten tekemien velkojen ja sitoumusten tunnustamisesta. Vain edellisen hallituksen tekemä dollarilainaa koskeva sopimus Morganin kanssa peruutettiin.

Samanaikaisesti hallitus pani alulle tärkeät reformisuunnitelmat. Niihin se oli osittain, kuten esim. armeijassa, pakotettu finanssisyistä. Uhkaava työttömyys y.m. kysyvät rahaa ja kysyvät edelleen. Oli siis tehtävä säästöjä, jotta saataisiin rahaa toisiin tarpeisiin ja uudistuksia varten. Maa-seutua rauhoittaakseen hallitus pani alulle toimenpiteet agraari-reformia varten. Kuten jo aikaisemmin olen sanonut on tämä kysymys Espanjan arimpia ja jo sillä seikalla, että kysymys on ratkaisematta on Espanjan aristokratia langettanut itsestään tuomion.

x) Esimerkkinä Espanjan valtiotaloudesta mainitsen seuraavat paljon puhuvat suhdeluvut viimeisestä budjetista: armeija, laivasto ja santarmijoukot 28%, valtiovelka 24%, yleiset työt 10%, valtion arpajaiset 8,2%, opetus 5,7 %, eläkkeet 3,9 %, kirkko 1,8 %, kansantalous (maatalous, kauppa, teollisuus) 0,7 %, huolto 0,7 %.

Se tunnustetaan yksinpä niissäkin piireissä. Niinpä minulle sen tunnusti erään edellisen hallituksen jäsenen vja Espanjan grandin veli, joka itsekin on maakiisi ja sukulaisuussuhteissa maan korkein korkeimman aristokratian kanssa.

Armeijassa toimeenpannuista supistuksista y.m. uudistustoimenpiteistä ovat lehdetkin tehneet selkoa kertoen armeijasta, jossa oli yli 500 kenraalia, n. 24,000 upseeria, rykmenttejä, joissa oli 80 miestä, ratsuväkirykmenttejä ilman hevosia j.n.e. En mene sanomaan onko kaikki, mitä tällä alalla nyt on tehty, ollut tarkoituksenmukaista ja olisiko ollut ehkä edullisempaa suorittaa sama työ hiukan hitaammassa tahdissa. Upseeripiireissä ei tietenkään kaikki ole tyytyväisiä. Mutta sitä enemmän ihailaan sotaministeriä muissa piireissä. Niinpä eräs Valtioministeriön monarkistinen virkamies lausui minulle näistä väliaikaisen hallituksen toimenpiteistä: "Me olemme tietäneet tämän ohjelman ainakin kolmekymmentä vuotta, mutta ei ole ollut sitä miestä, jolla olisi ollut rohkeutta se toteuttaa. Azaña on uskaltanut sen tehdä."

Hallituksen uskonnonvapautta koskeva julistus oli yhtä luonnollinen kuin se, että se laajoissa piireissä kirkosta puhumattakaan herätti epäilyksiä ja tyytymättömyyttä. Sanotaan, että olisi ollut parempi jättää se perustuslakiasäättävälle kokoukselle.

Neljäs tärkeä toimenpide oli vaalilain uudistus. Ensinnäkin hallitus alensi äänioikeusrajan 23 vuoteen, jolloin Espanjassa saavutetaan täysi-ikäisyys, sekä julisti naiset vaalikelpoisiksi, antamatta heille kuitenkaan äänioikeutta. Omituinen ristiriitaisuus. Sitten suoritettiin uusi vaalipiirijako. Siinä suhteessa Espanjassa oli vallalla jotenkin samanlainen tilanne kuin Englannissa ennen vuoden 1832 (!) vaalireformia, jolla riistettiin edustus n.s. "lahonneilta kauppaloilta". Niinpä esim. Madrid ja Barcelona - molemmat lähes miljoonakaupunkija - valitsivat vanhan vaalipiirijaon mukaan vain 6 - 7 edustajaa, Bilbao, jossa on noin 150,000 asukasta yhden edusta-

jan j.n.e. Mikään aikaisempi hallitus oli se suunnaltaan virallisesti olevinaan minkäniminen tahansa, ei ollut tahtonut tehdä uudistusta, koska olevat olot helpottivat suuresti vaalivoiton saantia. Uusi vaalipiirijako (edustaja kutakin 50,000 asukasta kohden) on edullinen suurille kaupungeille, joissa tasa-vertaisuus on voimakkaampi kuin maaseudulla, missä tämän jälkeen ei vaalitoimitus ole enää niin "yksinkertainen" kuin "entisinä hyvinä aikoina", jolloin tuloksesta piti huolta maakunnan siviilikuvernööri ja kaupungin alcalde (pormestari).

Kuten jo edellä huomautin kului tasavallan ensimmäinen kuukausi odottamattoman rauhallisesti ja suuremmitta vaikeuksista. Monarkistien oli kyllä alunperin vaikeaa tottua uuteen tilanteeseen. Mutta heidän eivät heti ryhtyneet mihinkään tekoihin. Niitten lehdet seurasivat kuninkaallisen perheen elämää ulkomailla aivan niinkuin ei olisi mitään tapahtunutkaan ja niinkuin ei olisi ollutkaan kysymys maanpaossa elävästä kuningasperheestä. Vieläpä eräät niistä, kuten suuri ABC, käyttivät varsin uhittelevaa kieltä. Se meni niin pitkälle, että m.m. eräs ABC:n toimittajista kertoi minulle varoittaneensa lehden nuorta pääjohtajaa Luca de Tenaan, jonka isä oli kaksi vuotta sitten saanut markiisitittelinsä ja joka nyt esiintyi kuninkaallisista kuninkaallisimpana. Hallitus epäilemättä menetteli varomattomasti salliessaan tällaisen kiihoituksen, sillä saattoi olla varma siitä, että se herätti tasavaltalaisissa piireissä mielten kuohua ja kiihtymystä monarkisteja kohtaan.

Patoutunut jännitys laukesi sitten toukokuun 10 p:nä. Monarkistit eivät tyytyneet ainoastaan pitämään kokousta, vaan järjestivät samalla huoneustossaan keskellä kaupunkia ja vilkasliikkeisen pääkadun varrella mielenosoituksen, jossa monarkialle ja kuninkaalle kohotetut eläköönhuudot avonaisista akkunoista kantoivat kauas kadulle, vieläpä jatkaen sitä ulkonakin. Se ei päättynyt vain mellakoihin ja luostaripaloihin Madridissa, niitä jatkui maaseudulla. Asiallisesti se tuli merkitsemään monarkistiselle puolueelle itsemurhaa. Mikään

julkinen poliittinen toiminta ei tämän jälkeen ollut enää heille mahdollista. Ja niinpä t.k. 28 p:vän vaaleissa on koko Espanjassa ainoastaan 6 julkista ja virallista monarkistien ehdokasta yli tuhannesta!

Mielenosoitusta seurasi meteli ABC:n toimitalon edustalla toukokuun 11 p:vää vasten yöllä. Jos sinne kokoontunut kansanjoukko olisi saanut purkaa raivonsa sitä vastaan, voi olla varma, että luostarit olisivat säästyneet. Mutta hallituksen asettama vartiosto oli kyllin vahva ja pelotti lopulta mellakoitsijat. Raiwo kohdistui silloin sisäministeriä vastaan. Pitkin katuja kaikui huudot "abajo Miguel Maura". Mielenosoitukset jatkuivat maanantai-aamuna ja niihin liittyi erovaatimukset. Kansanjoukkojen raiwo kohdistui sitten lähinnä jesuiittaluostareihin, mutta osansa siitä saivat jotkut toisetkin järjestöt. Vaikka ilmassa olikin jännitystä, suhtauduttiin tilanteeseen toisaalta aito espanjalaisella tyyneydellä ja välinpitämättömyydellä. Siitä pari omakohtaista esimerkkiä. Parturini lähellä oli samana päivänä eräs kappeli sotaväen vartioitavana samalla kun sitä ympäröi suunnaton väkijoukko, joka uhkasi sitä tuholla. Huomautin tilanteesta parturilleni. "Oo, ei se ole mitään, ei tapaudu mitään", kuului hänen tyyni vastauksensa. Palasin kotiin. Silloin tiedettiin jo 10 luostarin olevan joko rauhoitettuna tai vielä tulella. Puhuin tapahtumasta talomme miellyttävälle porterolle. "Mutta, Señor, niitähän on Madridissa 170, kymmenhän ei ole mitään", lausui hän hymyillen. Ne kuvastivat kansan miesten mielialaa. Eikä se laajoissa sivistyneissä piireissä ollut suinkaan siitä poikkeava.

Kieltämättä luostarien hävitys sai valitettavan suuren laajuuden ja esim. Sevillassa tuhottiin muuan kappeli, jota pidettiin Espanjan yhtenä kauniimmista kansallisista aarteista. Mutta tässä on nähtävä muutakin kuin vandalisminä. Ilmenihän siinä kansan viha sitä kirkkoa ja etupäässä sitä veljeskuntaa, jesuiittoja, kohtaan, joka sitä oli pitänyt vuosisatoja pimeydessä. Se oli heille muistutus kaiken sen maallisen

katoavaisuudesta, johon he kristinuskon vastaisesti olivat tottuneet panemaan liian paljon arvoa. Vain se, joka on saanut saavistuksen Espanjan kirkon suunnattomista rikkauksista - mainitsen esimerkkinä, että Espanjan useimmat ja kaikki parhaimmat vesivoima-asetat kuuluvat jesuiitoille, puhumattakaan muusta omaisuudesta ja mistään kalleuksista - ja nähnyt samalla tämän kansan äärettömän kurjuuden, näkee siinä ilmauksen muustakin kuin pelkästä hävityshalusta.

Siitä oli seurauksena uusi välien kiristyminen Vatikaanin kanssa. Tilanne paheni vielä, kun Toledon kardinaali julkaisi paimenkirjeensä, jonka kärki oli kohdistettu tasavaltaa vastaan. Hän oli sen vuoksi pakoitettu lähtemään maasta. Tunnettua on, että hallitus on hänet äskettäin uudelleen karkoittanut sen jälkeen kuin hän yritti ilmeisesti Romassa saamiensa neuvoja seuraten jälleen palata maahan. Onneksi Vatikaanilla on parhaillaan muitakin suruja (Italia ja Liettua), joten sen huomio ei voi keskittyä yksinomaan tilanteeseen Espanjassa. Mutta siitäkkin huolimatta on tasavallan ja kirkon välille puhjennutta ristiriitaa pidettävä erittäin vakavana. Vaikea on vielä sanoa, mitä seurauksia sillä voi olla. Mutta muistettava on, että monarkistiset ja klerikaaliset ainekset kulkevat täällä edelleen käsikädessä. Ja äskettäin Pohjois-Espanjassa, Pampelunassa, pidetty legitimistien kokous oli sävyiltään hyvin uhkaava. Näinä päivinä saamieni tietojen mukaan on sinne kerätty monarkialle uskollisia joukkoja. Toistaiseksi ei niitten lukumäärä kuitenkaan vielä ole uhkaava ja hallitus on varuillaan. Mutta kansalaissodan uhkaa ei ole kokonaan vältetty. Pikemmin päinvastoin.

Tasavaltalaisvastaisen aineksen toiminta tuntuu myös pesetan kurssin laskeutumisessa. Kapitaali-pako on nim. ollut erittäin tuntuva, sillä hallituksen vastatoimenpiteet tulivat oikeastaan liian myöhään. Kapitaali-pako ei kuitenkaan ole nykyisen hallituksen aikainen ilmiö, sillä se alkoi jo vuosi sitten. Ainakin on hallitus onnistunut sitä hillitsemään ja se on jo tulos sekin. Toisaalta hallitus itse petrooli-

sopimuksellaan todennäköisesti aiheutti kuun vaihteessa tapahtuneen pesetan kurssin laskun ja lisäsi siten finanssivaikkeuksiaan.

Federalistinen liike, joka etenkin Barcelonan ja Madridin välillä on ajoittain saanut aikaan pahoja hankauksia, näyttää vain laajenevan. Viimeksi siihen ovat liittyneet Valencia ja Aragonia. Kysymys tulee vielä aiheuttamaan suuria vaikeuksia, mutta se on sinänsä jo niin laaja kysymys, että se ansaitsee myöhemmin erikseen oman lukunsa.

Kiihkeimpien monarkististen aineiden rinnalla kohtaa suurin ja vaarallisin uhka hallitusta kommunistien ja syndikalistien taholta. Olen jo aikaisemmin maininnut niistä tulenaroista kysymyksistä, jotka tarjoavat kiitollisen kiihoitusaiheen yhteiskunnanvastaisille aineksille. Niinikään olen kertonut siitä odottamattoman suuresta kiinnostuksesta, jota sivistyneet piirit, eikä suinkaan yksinomaan jyrkät vasemmistolaiset, tuntevat Moskovaa ja sen aatteita kohtaan. Muutama lisä huomio. Moskova koettaa tietysti kaikin tavoin suoraan ja epäsuorasti käyttää tilannetta hyväkseen. Kuvaavaa on, että myöskin Trotski on mukana tässä työssä. Hän on m.m. tammikuussa kirjoittanut tätä silmällä pitäen erikoisen kiihotuskirjansen "La revolucion española", joka ilmestyi täällä painosta viime maaliskuussa ja kulkee kädestä käteen. Eräs Moskovassa aikaisemmin ollut, yleensä hyvin asioista perillä ollut diplomaatti lausui siitä, että tämä osoittaa jotenkin selvään, että Trotskin ja Moskovan välit eivät ole niin lopullisesti poikki kuin maailmalle tahdotaan näyttää. Eräs Trotskin entinen yksityissihteeri, katalonialainen Andrés Nin palasi jo vuosi sitten Espanjaan vaikuttaen sen jälkeen etupäässä Barcelonassa. Yleensä on ollut ihmeellistä, että hallitus on sallinut viime päiviin saakka kommunistien harjoittaa vapaasti propagandaansa, puhumattakaan siitä bolshevistisen kirjallisuuden paljoudesta, jota näkee myytävänä. Äskettäin on hallitus katsonut sentään parhaaksi karkoittaa maasta kaksi tänne saapunutta ranskalaista kommunistia.

Eräissä suhteissahan espanjalainen on hyvin vapaa-
mielinen johtuen kait se lähinnä hänen individualismistaan. Sehän
selittää paljon sitä, mitä täällä tapahtuu. Mutta ei voinut muuta
kuin kauhistua, kun eräänäkin päivänä kadulla julkisesti myytiin
lehteä "La libertad de anarquista" ja kun vähän sen jälkeen nie-
mimaan anarkistien sallittiin eräässä kaupungin teatterissa pitää
julkinen kokous, johon otti osaa 2,500 henkeä. Niissä nähdään yh-
tä vähän vaaraa kuin Moskovassakaan. Lausuihan m.m. rahaministeri
Prieto, uudistettuaan petrooliosopimuksen Neuvostoliiton kanssa, sa-
nomalehdille, ettei Neuvostoliiton tunnustamisesta ja sen edusta-
jiston olosta ole ollut vaaraa millekään maalle! En tiedä, onko ra-
haministeri edelleen yhtä optimistinen. Toimettomia ei sillä tahol-
la kylläkään olla, se on varma. Eikä siinä ole unohdettu lähetys-
töjäkään. Minäkin sain viime sunnuntaina Sevillasta erään sovjetin
tunnuksilla varustetun silkipaperin, jossa huonolla espanjankie-
lellä m.m. uhattiin Englantia ja Espanjaa kuolemalla ja kohotet-
tiin eläköönhuuto Andalusian neuvostotasavallalle.

Kuten luostari-palojen aikana ilmoitin,
oli hallituspula silloin hyvin lähellä. Lähinnä puhuttiin Alcalá
Zamoran ja Miguel Mauran erosta, jotka kumpikaan keskustasta ja
oikeistosta äskettäin tasavaltalaisten leiriin siirtyneinä eivät
nauti vasemmiston luottamusta. Siitä ei sillä kerralla tullut mi-
tään. Kun sitten rahaministeri Indalecio Prieto kuun vaihteessa
sattuneitten vaikeuksien johdosta pyysi eroa, evättiin se ja Alca-
lá Zamora selitti, että hallituksen kokoonpano pysyy Cortesin ko-
koontumiseen asti muuttumattomana. Sen jälkeen on odotettavissa
muutoksia hallituksen kokoonpanossa ja jotenkin varmana pidetään,
että nykyinen valtioministeri Lerroux siirtyy silloin hallituksen
pääksi. Hän nauttii kaikissa piireissä - jopa monarkistienkin
keskuudessa - harvinaisen suurta suosiota ja arvonantoa.

Alussa jo viittasin siihen, että monar-
kistit ovat jotenkin kokonaan "poissa pelistä" vaaleissa. Siihen
on toukokuun 10 p:vän ajattelemtoman esiintymisen lisäksi syynä
ilmeisesti uskon puute monarkian voittoon. Sitä kuvaa m.m. se,
että suuren konservatiivis-liberaalisen puolueen johtaja kreivi

Bugallal jätti ilman muuta puolueensa oman onnensa nojaan ja siirtyi Biarritziin. Muista vähemmän merkittävistä tekijöistä puhumattakaan. Osaksi monarkistit ovat vaalilakossa osaksi ne ottavat osaa vaaleihin erilaisin peitetyn tunnuksin. Mutta toivoa enemmistöstä ei heillä ole. Ja kuningas Alfonso XIII mahdollisuudet näyttävät vielä vähäisemmiltä. En ole kiihkeimmänkään monarkistin vielä kuullut häntä puolustavan ja pitävän hänen paluutaan suotavana tai mahdollisena. Viitataan hänen isoäitinsä kuningatar Isabellan kohtaloon. Ei häenkään koskaan palannut valtaistuimelle lähtönsä jälkeen.

Tämä ei vielä merkitse sitä, että vaalit menisivät rauhallisesti. Kuten jo sähkeellä ilmoitin, pelätään levottomuuksia sekä äärimmäisen vasemmiston että monarkistien taholta. Tiedon vahvisti sisäministeri ^{ei ole} ~~oikea~~ iltana t.k. 24 p:nä lehdille antamassaan haastattelussa huomauttaen hallituksen olevan kaikesta tietoinen ja varuillaan. Maan tavan mukaan ohjelmaan pitänee kuulua muutakin kuin kansalaisvelvollisuuden täyttäminen. Toiset sanovat, että ei tule tapahtumaan mitään, toiset sanovat, että yllätykset ovat Espanjassa aina mahdollisia. Kolmen päivän päästä nähdään, kummatko ovat oikeassa ja selviytyykö nuori tasavalta ehjänä ensimmäisistä suurista vaaleistaan.

Madridissa, kesäkuun 25 p:nä 1931.

Teodoro Brasunas

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cg.

ASIA:

Asiainhoitaja Orasmaan rapo. no 11.

Madrid.

2/2-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, heinäkuun 7 p:nä 1931.

N:o 791/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 18/1931		19. 10 31
14/7-31	2	LM
FINLÄ	U. S. A.	ASIA
5 Cg		

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää
raporttini n:o 11/1931, joka sisältää:
Poliittinen tilanne Espanjassa vaali-
en jälkeen.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, sy-
vän kunnioitukseni vakuutus.

Liilo Pasanen

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Y r j ö - K o s k i n e n ,

H e l s i n k i .

SUOMEN LÄHETYSTÖ

MADRIDISSA.

Asiainhoitaja Orasmaan
raportti n:o 11/1931.

SUOMEN LÄHETYSTÖ		
18/93		
14/7-81		LM
RYHÄ	LUOKA	ASIA
5	C9	

Poliittinen tilanne Espanjassa
vaalien jälkeen.

Perustuslakiasäättävän Cortesin vaalit v.k. 28 p:nä sujuivat lopulta rauhallisemmin kuin osattiin aavistaakaan. Madridissa oli tilanne aivan poikkeuksellisen rauhallinen. Ei merkikään hiekoitetuista kaduista eikä vahvistetuista poliisi- ja santarmijoukoista, kuten edellisenä vaalipäivänä viime huhtikuussa. Useissa paikoin maaseudulla sen sijaan tapahtui pienempiä levottomuuksia, jotka vaativat myöskin jonkun ihmishengen. Kommunistien odotetun liikehtimisen hallitus pysäytti jo alkuunsa ennen vaaleja Andalusiassa - tilanne näyttikin jo Sevillassa verraten uhkaavalta - ja monarkistien puuhista ei ole toistaiseksi kuulunut enempää.

Vaaleille oli tunnusmerkillistä ensinnäkin monarkistien poisjääminen niistä. Näin ollen vaalitaistelu menetti suurimman kiihkeytensä. Kun lisäksi väliaikaisen hallituksen takana olevat puolueet säilyttivät myöskin näissä vaaleissa vaaliliittonsa, eivät niidenkään keskeiset eripuraisuudet ja erimielisyydet päässeet tuntuvammin vaaleissa vaikuttamaan. Vaalitaistelulle antoi varsinaisen leimansa hallituksen jäsenten, erittäinkin sen ulkoasiainministerin Sr. Lerroux'n, tehokas vaalitoiminta. Sen tarkoitus oli koota mahdollisimman laajat kansalaispiirit tasavallan taakse. Ainoa oikeistossa ilmenevä vaalitoiminta keskittyi katolisen "Acción Nacional"-nimisen liikkeen ympärille, mutta sekin halusi mieluummin esiintyä epäpoliittisena kuin monarkistisena vaalijärjestönä.

Vaalien tulokset ovat vasta ainoastaan osittain selvillä. Äänten lasku jatkuu vielä ja t.k. 12 p:nä tapahtuvat välttämättömät uusintavaalit. Niin paljon kuitenkin tiedetään vaalien tuloksesta, että voidaan nähdä niiden suunta ja tulevan Cortesin kokoonpanon ääriiviivat.

Lopullisten numeroiden puuttuessa on vaikea sanoa, kuinka suuri osa valitsijajoukosta kerääntyi vaaliuurnille. Näin ei voida ainakaan vielä varmuudella sanoa, missä määrin tasavaltalaisten voiton voidaan ankarasti katsoen sanoa vastaavan kansan yleistä mielipidettä, mutta todennäköistä lienee, että monarkistit eivät olisi onnistuneet keräämään huomattavia äänimääriä, siksi toivottomalta heidän asiansa Espanjassa tällä hetkellä näyttää.

Enemmistö perustuslakiasäätävässä kokouksessa on nykyisen hallituksen takana olevilla puolueilla, joihin liittyy vielä epäluukuinen määrä pieniä ja riippumattomia tasavaltalaisia ryhmiä. Hallituspuolueista saanevat sosialistit alun toistasaata edustajapaikkaa, muodostaen siten Cortesin voimakkaimman puolueen. Porvarillisista ryhmistä suurimmaksi tulee valtioministeri Lerroux'n johtama radikaalinen puolue, jonka edustajapaikkojen lukumäärä lähentelee sataa. Toiseksi tulevat radikaali-socialistit, johtajina nykyinen opetusministeri Marcelino Domingo ja yleisten töiden ministeri Albornoz, saaden 50 - 60 edustajapaikkaa. Sotaministeri Azañan puolue "Accion republicana" saanee n. 30 edustajaa. Nykyisen pääministerin Alcalá Zamoran johtaman liberaalisen oikeiston eduskuntaryhmä sen sijaan jää odotettua tuntuvasti pienemmäksi, n. 30 miehen vahvuiseksi.

Tasavaltalaisen keskustan oikealle sivustalle, siis varsinaiseen oppositioon, jäävät katolisen "Accion Nacional" in edustajat, arviolta 20 - 30, baskilaisissa maakunnissa valitut katolis-monarkistiset edustajat (13) sekä eräät yksityiset, kuten esim. vanha kreivi Romanones - ilmeisesti perustuslakiasäätävän kokouksen ainoa aristokraatti - ja Primo de Riveran diktatuurihallituksen finanssiministeri Calvo Sotelo.

Äärimmäinen vasemmisto, s.o. kommunistit, jäänee kokonaan vaille edustajia, ellei Barcelonasta valittu kuulu

lentäjämajuri Franco, josta viimeisten toimenpiteittensä nojalla on ehtinyt tulla surullisen kuuluisa, lopullisesti heittäyty komunistiksi. Andalusian kommunistien johtajan tohtori Vallinan vaali on vielä kysymyksenalainen.

Oman ryhmänsä muodostavat perustuslakiasäättävässä kokouksessa Katalonian ja muitten federalismia vaativien maakuntien edustajat. Kataloniassa muodostui eversti Macián johtaman itsenäisyyspuolueen voitto aivan ylivoimaiseksi. Puoluehan sai 54 edustajapaikasta 43. Turhaan valtioministeri Lerroux vetosi Barcelonassa omaan toimintaansa Katalonian hyväksi. Lopulta hän jäi sieltä itsekin valitsematta. Ei pidä kuitenkaan tästä vaalin tuloksesta, niin epämieluin kuin se maan keskushallitukselle onkin, vetää yksipuolisia johtopäätöksiä. Varmaan sisäasiainministeri Miguel Maura on oikeassa lausueessaan, että vaalin tulokseen ovat vaikuttaneet enemmän sosiaaliset kuin poliittiset näkökohdat. Barcelonan syndikalistit ovat joukoin äänestäneet eversti Macián riippumattomia vastenmielisyydestä Lerroux'ta kohtaan. Katalonialaisten lisäksi kuuluvat tähän ryhmään Galician ja baskilaisten maakuntien kansalliset edustajat.

Vaalin tulos on tietysti antanut aihetta lukuisiin huomautuksiin. Erikoisesti on kosketeltu kysymystä sen vaikutuksesta tulevan hallituksen kokoonpanoon. Yleinen mielipide katsoi vaalien vain vahvistaneen valtioministeri Lerroux'n asemaa, sillä valittiinhan hän Madridista kaikkein suurimmalla äänimäärällä sekä sen lisäksi vielä 5 - 6 vaalipiiristä. Pidettiin selvänä että hän eikä kukaan muu perii vallan väliaikaiselta hallitukselta. Epämiellyttävän soraäänien antoi keskustelulle nykyinen raha-asiainministeri Indalecio Prieto, jolla monien hyvien ominaisuuksiensa ohessa näkyy olevan aivan erikoinen taipumus lörpötellä ajattelemtomuuksia. Hänen vaalipuheensaahan m.m. antoi aiheen niihin tietoihin, että Espanja muka aikoo luopua protektoraatistaan Marokossa, tieto, jonka Espanjan hallitus tietenkin kiirehti dementoimaan. Ja lausunto antoi Indalecio Prietolle itselleen aihetta lukuisiin selityksiin. Vaaleista hän kiirehti lausumaan, että ne antoivat sosialidemokraateille huomattavasti vanhemman edustuksen kuin mitä puolueen todell-

linen voima olisi edellyttänyt, mutta jos vaalien tulosten nojalla ajatellaan muodostettavaksi hallitusta nykyisen valtioministeri Lerroux'n johdolla, eivät sosialidemokraatit lähde mukaan tällaiseen hallitukseen, eivätkä myöskään tule antamaan sille tukeansa lähinnä sen vuoksi että Lerroux on alkanut siirtyä yhä enemmän oikealle. Haastattelu aiheutti piinallisen tilanteen, sillä siten paljastuivat ehkä selvemmin kuin koskaan aikaisemmin nykyisen hallituskokoomuksen väliset erimielisyydet ja sen hajanaisuus. Se vain paheni vielä sillä, että hallituksen radikaali-socialistien taholta riennettiin tarjoamaan hallituksen muodostamista sosialidemokraateille, esitettiin vielä joitakin muitakin vaihtoehtoja. Valtioministeri Lerroux kiirehti tietysti selittämään, ettei hän suinkaan puolueineen pyri uuden hallituksen muodostajaksi. Ja tilanne muuttui vielä epämääräisemmäksi, kun Indalecio Prieton puoluetoveri, nykyinen työministeri Largo Cavallero ja eräs Madridin sosialidemokraattien paikallisista johtajista desavoiivat hänet täydellisesti selittäen, ettei hänellä ollut oikeutta puhua puolueen nimessä.

Tällä hetkellä on keskustelu hallituksen muodostamisesta tauonnut. Alcalá Zamora on ilmoittanut nykyisen hallituksen jättävän paikkansa perustuslakiasäätävän kokouksen käytettäväksi. Edellä käynyt perheriita antaa kuitenkin aavistuksen siitä, ettei hallituskysymyksen ratkaiseminen tule olemaan mikään helppo tehtävä.

Tilanne ei ole muutenkaan tyydyttävä. Yli koko maan on lukuisia lakkoja eikä vakavista levottomuuksista-kaan ole ollut puutetta (Malaga, Coruña). Lisäksi epämääräiset huhut monarkistien salahankkista lisäävät jännitystä perustuslakiasäätävän kokouksen kokoontuessa.

Madridissa, heinäkuun 7 p:nä 1931.

Teodoro Gaspar

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 69.

ASIA: _____

Asiainhoitaja Orasmaan rap. no. 12.

Madrid.

17/7-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, heinäkuun 17 p:nä 1931.

N:o 822/31.

LÄHETYSKIRJE		
2 19 / 1931 Lat. D. D 31.		
24/7-31	2 -	LII -
RYHMÄ	OLUO	ACIA
5	Cg	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää
raporttini n:o 12/1931, joka sisältää:

Ehdotus Madridin-lähetystön lakkautta-
misesta.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, sy-
vän kunnioitukseni vakuutus.

Viilo Pasunas

Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Y r j ö - K o s k i n e n .

H e l s i n k i .

SUOMEN LÄHETYSTÖ

MADRIDISSA.

	19 / 1931	Lat. 31
24/7-31	?	Liik. -
		..CIA

Asiainhoitaja Orasmaan

raportti n:o 12/1931.

Ehdotus Madridin-lähetystön
lakkauttamisesta.

Valtionmenojen supistamista harkitsemaan asetettu asiantuntijalautakunta on Valtioneuvostolle jättämässään mietinnössä ulkoasiain hallinnon kohdalla suosittanut m.m. Madridin-lähetystön lakkauttamista. Esityksestä on Ulkoasiainministeriö pyytänyt lausuntoa. Asiantuntijalautakunnan erinomaisen arvovaltaisen kokoonpanon johdosta on sen mietinnöllä tavallista suurempi kantavuus. Jo sen pelkät suosituksetkin on otettava, kuten Ulkoasiainministeriökin ne on käsittänyt, suoranaisiksi esityksiksi. Kun katson tarpeelliseksi käsitellä lausunnossani myöskin asiantuntijalautakunnan esitystä ja peruste-luja koska ne oleellisesti liittyvät kysymykseen Madridin-lähetystön kohtalosta, pyydän kunnioittaen saada esittää vastaukseni, vakiintuneesta tavasta poiketen, raportin muodossa.

On varsin luonnollista, että, kun nyt olosuhteiden pakosta huomattava valtion menojen supistaminen tulee kysymykseen, asiantuntijalautakunta on ehdottamiensa yleisten supistusten - vähennykset palkoissa, tarverahoissa y.m. - ohessa harkinnut myöskin kysymystä, olisiko mahdollista vielä muulla tavoin vähentää maan ulkoasiain hallinnon aiheuttamia menoja. Lautakunta onkin katsonut sen mahdolliseksi esittäen soveliaina menojen vähennyksinä Madridin, Riian ja Oslon lähetystöjen lakkauttamista sekä Hampurin pääkonsulinviraston yhdistämistä Berliinin lähetystöön. Ottaen huomioon tällaisten ehdotusten

arkaluontoisuuden - nehan koskevat samalla maamme suhteita vastaaviin maihin - olisi ehkä ollut onnellisinta, jos lautakunta näin konkreettisen ohjelman sijasta olisi tyytynyt yleisesti esitettyihin ohjeisiin, sitäkin suuremmalla syyllä kun lautakunta ei ole ulkoasiain hallinnon alalla käyttänyt, kuten sen mietinnön alkulauseesta käy selville, asiantuntijana ketään tämän alan erikois-tuntijaa. Niinpä olen täällä diplomaattikunnan taholta jo kuullut huomautuksia tästä ohjelmasta.

Asiantuntijalautakunta on mietintönsä ulkoasiain hallintoa koskevassa osassa ottanut lähtökohdakseen sen lausunnon, joka sisältyy eduskunnan hallituksen tulo- ja menoarvioesityksen v:ksi 1929 antamaan vastaukseen. Tässä vastauksessa eduskunta kehottaa nim. hallitusta ottamaan harkittavaksi, eikö ulkomaisen edustuksen aiheuttamia kustannuksia voisi vähentää esim. lakkauttamalla sellaisia lähetystöjä, joita nyttemmin ei enää tarvinne pitää välttämättöminä. Ikäänkuin tämän lausunnon vahvistukseksi lautakunta esittää asetelmassa katsauksen k.o. pääluokan menojen kehitykseen vuosina 1926 - 31 asettaen siinä pääluokan menojen kokonaissumman rinnalle laskelman lähetystöjen menoista. Asetelman tarkoitusta on vaikea käsittää muulla tavalla kuin että lautakunta on sen avulla tahtonut osoittaa, että mikäli ulkoasiain hallinnon menot ovat nousseet on se tapahtunut etupäässä maan diplomaattisen edustuksen osalla. Tämän nojalla on asiantuntijalautakunta sitten esittänyt supistamishjelmansa, vaikka se tosin myöntääkin, että "pienen maan edustus propagandasyistä epäilemättä on tärkeä sielläkin, missä ei varsinaisten diplomaattisten asiain hoitaminen, eipä edes kaupallisten tehtävien suorittaminen vaadi edustusta".

Asiantuntijalautakunnan mielestä on siis menojen vähennykset ulkoasiain hallinnon kohdalla saatava etupäässä aikaan maan diplomaattista edustusta supistamalla ja että Hampurin pääkonsulinvirastoa lukuunottamatta ulkomaisen edustuksen konsulilinja on säilytettävä entisessä laajuudessaan. Tämä osoittaa selvästi asiantuntijalautakunnan asettuneen konsuliedustusta suosivalle kannalle.

On valitettavaa, että asiantuntijalautakunta ei ollut katsomut tarpeelliseksi käyttää ulkoasiain hallinnon alalla ketään alan erikoistuntijaa. Jos niin olisi tapahtunut, olisi lautakunnan mietintö varmaankin välttynyt esityksestä, joka ei anna objektiivista kuvaa ulkoasiain hallinnon menojen kehityksestä, eikä lähetystöjen tehtävistä esim. mitä Madridin-lähetystöön tulee.

Mitä ensinnäkin tulee lähetystöjen menojen kasvuun niin saanen sen johdosta huomauttaa - vaikkakin tämän huomautuksen esittämistä ei katsottaisi kuuluvan minun tehtäviini - , että sehän johtuu juuri viimeisinä vuosina ulkoasiain johdon pyrkimyksestä kehittää edustustamme ulkomailla joko muuttamalla konsulivirastot lähetystöiksi (Prag) taikka yhdistämällä ne lähetystöihin (Pariisi ja Lontoo), siis diplomaattista edustusta vahvistamalla ja supistamalla konsuliedustusta. Tavallaan lähetystön perustaminen Etelä - Amerikkaan - suurin menolisäys näinä vuosina - on näihin verrattava toimenpide, sillä sielläkään ei katsottu enää voitavan tulla toimeen pelkällä kunniakonsuliedustuksella. Ei näin ollen voida, kuten lautakunta on tehnyt, esittää ilman muuta ulkomaista edustusta koskevien menojen kasvua siten, että se olisi pääasiassa seuraus maan diplomaattisen edustuksen suhteettomasta lisäämisestä. Onhan sen rinnalla tapahtunut saman aikaisesti huomattava vähennys konsuliedustuksen puolella.

Olen edellä kiinnittänyt huomiota siihen seikkaan, että asiantuntijalautakunta on esityksestään päättäen antanut etusijan maan konsuliedustukselle. Jokaiselle asioista hiukan perillä olevalle on kuitenkin selvää, kuinka erinomaisen vaikeata jopa mahdotonta on tehdä jyrkkää erotusta näiden kahden linjan välillä. Niinpä esim. Madridin-lähetystö on asiallisesti pääkonsulivirasto, jonka päällikölle ja samalla ainoalle virkamiehelle on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen annettu asianhoitajan asema ja edustukselle sen kautta diplomaattinen luonne, koska se auttaa huomattavasti näissä maissa (Espanja ja Portugali) esiintyvien asioiden hoitamista.

Tahtomatta lausua enempää asiantuntijalautakunnan supistamisohjelmasta, niin mielivaltaiselta kuin se tun-

tuukin, rohkenen seuraavassa vielä verrata toisiinsa Madridin-lähetystä ja Haagin pääkonsulinvirastoa, koska esimerkki on mielestäni sekä kuvaava että hyvin valaiseva. Molempien puheena olevien edustuksien tehtävähän ovat sekä laadultaan että merkitykseltään toisiinsa verrattavissa. Mikäli osaan arvostella on työmäärä Madridissa huomattavasti suurempi kuin Haagissa ja kuitenkin Haagissa olevan pääkonsulinviraston lisäksi Hollannissa ainakin Rotterdamin pääkonsulinvirastossa on suomalainen varakonsuli, helpottaen siten tuntuvasti Haagissa olevan edustuksen työtä. Tämän lisäksi on katsottu vielä tarpeelliseksi akreditoida maan Lontoossa oleva lähettiläs myöskin Haagiin, joten myöskin Lontoon-lähetystö joutuu näin ollen hoitamaan osan Haagin asioista. On vielä muistettava että olot Hollannissa ovat stabiilit, Pyreneitten niemimaalla - varsinkin Espanjassa - sen sijaan on tilanne täydelleen päinvastainen, velvottaen edustusta seuraamaan sen kehitystä jo maan kaupan ja kauppapolitiikan kannalta mitä suurimmalla huolella. Olisi kiintoisaa tietää millä perusteilla asiantuntijalautakunta kuitenkin säästi Haagin pääkonsulinviraston ja ehdotti Madridin-lähetystön lakkautettavaksi? Silläkö mahdollisesti, ettei se sattunut enää olemaan lähetystö. Lisäksi tässä on unohdettu vastavuoroisuuden ja kansainvälisen kohteliaisuuden vaatimukset. Hollannilla ei ole Suomessa itsenäistä edustusta, vaan on sen Tukholman-lähettiläs akreditoitu myöskin Helsingissä. Espanja sitävastoin on kaiken aikaa pitänyt Helsingissä täysivaltaisen ministerin johtamaa lähetystöä.

Arvosteltaessa Madridin-lähetystön tarpeellisuutta pyydän kunnioittaen saada kiinnittää huomiota erikoisesti seuraaviin näkökohtiin.

Asiantuntijalautakunnan supistamisohjelmassa on Madridin-lähetystö mainittu ensimmäisenä. Koska luettelossa ei ole seurattu aakkosjärjestyksestä, on tämä tietenkin tulkittava siten, että lautakunta katsoo tämän lähetystön kuuluvan ensimmäisenä niihin, jotka olisivat tarpeettomina lakkautettavat. Asiantuntijalautakunnan mietinnöstä käy lisäksi selville, että lautakunta on jakanut edustukset ulkomailla kolmeen luokkaan, nim. niihin, jotka ovat tarpeellisia diplomaattisista (poliittisista), kaupallis-

ta taikka propagandasyistä. Mihinkä näistä kategorioista Madridin-lähetystö on punnittu kuuluvaksi ja köykäiseksi havaittu, ei käy selville mietinnöstä. Tarkastan sen vuoksi Madridin-lähetystön merkitystä kaikilta näiltä puolilta.

Puhtaasti poliittisesti ei Madridin-lähetystön merkitys Suomen ulkopoliitikalle tietenkään ole lähimainkaan niin tärkeä, että se ^{riittäisi} riittäisi motivoimaan sen säilyttämistä yhtä vähän kuin se on aikoinaan motivoinut sen perustamistakaan. Ne ulkopoliittiset kysymykset, joita lähetystön maamme etuja silmällä pitäen on seurattava eivät ole lukuisat. Niiden lisäksi tulee Espanjan ja Portugalin osuus Kansainliiton työhön, mikä etenkin Espanjan osalta on täällä tapahtuneen järjestelmän muutoksen johdosta varmaan huomattavasti tehostuva, kuten minulla jo aikaisemmin on ollut kunnia Herra Ulkoasiainministerille mainita. Ja olisi epäilemättä poliittisestikin vähemmän harkittua lakkauttaa lähetystö Madridissa juuri samalla hetkellä kuin Espanja tasavaltana tulee mukaan kansainväliseen politiikkaan. Varmaankaan se ei tekisi hyvää vaikutusta maan johtavaan kansanvaltaiseen ainekseen ja voisi koitua meille toisella alalla hyvinkin vahingolliseksi, nim. meidän kauppapolitiikallamme. Ei nim. ole unohdettava, että espanjalainen on luonteeltaan erinomaisen arka ja herkkä, etenkin omanarvontunnonsa. Ja he voisivat helposti käsittää toimenpiteen johtuvan maan uuden aseman väheksymisestä.

Madridin-lähetystön tehtävien pääpaino onkin kaupallisella alalla. Mutta onko lähetystö jo siinä määrin suorittanut tehtävänsä tälläkin alalla, että sen voidaan katsoa tässä merkityksessä tulleen maamme ulkopoliitikalle tarpeettomaksi. Totta on, että lähetystö pitkien ja vaikeiden neuvottelujen jälkeen teki v.1925 kauppasopimuksen Espanjan kanssa sekä uusi sen v.1928 ja että lähetystön onnistui v.1930 tehdä kauppasopimus myöskin Portugalin kanssa monia vuosia kestäneitten yritysten jälkeen. Kokemus kuitenkin osoittaa, ettei lähetystön tehtävä ole täällä suinkaan tällä täytetty. Olihan Espanjassa, kuten edellä jo mainitsin, ensimmäinen kauppasopimus tarkistettava jo kolmen vuoden kuluttua. Osoit-

tavathan monet esimerkit, kuinka lähetystön on huolella valvottava, että kauppasopimuksen määräyksiä tulkitaan oikein ja ettei niitä tavalla taikka toisella yritetä tehdä tehottomiksi. Mainitsen tästä vaan tuoreimpina esimerkkeinä kysymyksen puutavaran mittausasetuksesta v.1928 ja ne maamme puutavarakaupalle tuhoisat suunnitelmat Espanjan puutavaratuonnin rajoittamiseksi v. 1929 - 30, joiden tyhjäksi tekemiseen lähetystö vaikutti tehokkaasti. Tilanne on lisäksi tällä hetkellä Espanjassa sellainen, että olisi mielestäni varomaton lakkauttaa täällä edustus juuri tällä hetkellä. Onhan odotettavissa, että niin pian kuin tasavallan perustavat työt on saatu suoritetuiksi, tulee myöskin taloudellisten kysymysten vuoro ja on odotettavissa että maan koko talouspolitiikka tulee silloin tarkistettavaksi. Tullitariffin muutoksesta on jo ohimennen mainittu ja helposti joutuvat silloin myöskin maan kauppasopimukset uusittaviksi.

On epäilemättä erehdys, jos arvellaan, että vientimme virallisten kaupallisten suhteiden tultua järjestetyksi voisi täällä pitää huolta itsestään ilman minkäänlaista edustusta. Tulee aina olemaan puhtaasti käytännölliselläkin alalla kysymyksiä, jotka tekevät kiinteän edustuksen täällä välttämättömäksi. Eihän esim. puutavaravientimme ole vielä lähimainkaan saavuttanut täällä samaa laajuutta kuin ennen sotaa. Tarvitaan lähetystönkin olemassaoloa ja työtä, jotta me edes jossain määrin pystymme kilpailemaan Ruotsin kanssa. Keväällä täällä matkusti puuteknillisen tutkimuksen kannatusyhdistyksen puolesta meidän Belgiassa oleva välitysmiehemme tohtori Brommels tutkimassa tšekäläisiä puutavaramarkkinoita meidän vienti- ja kilpailumahdollisuuksiimme silmällä pitäen. Osoitukseksi siitä, että lähetystökin voi osaltaan vaikuttaa puutavaramme hyväksi sallittakoon minun lainata seuraava lause eräästä hänen matkaltaan lähettämästä kirjeestään: "Det vore mig av utmärkt betydelse att få tillfälle höra herr Ministerns åsikt i dessa angelägenheter, så mycket mera som jag på min resa kunnat spåra det arbete, som Ministern personligen nedlagt för främjande av vår träexport". Tähän asti ovat tullimuodollisuudet tehneet vaikeuksia suomalaisen paperin pääsulle Espanjan matkkinoille. Näiden määräysten

tultua muutetuiksi ovat mahdollisuudet nyttemmin meillä samat kuin muillakin. Lähetystö on tämän vuoden kuluessa avustanut Suomen Paperitehtaitten Yhdistystä sen agenttikysymyksen ratkaisussa sekä Espanjassa että myöskin Portugalissa. Nämä esimerkit riittäkööt tältä alalta.

Voidaan vielä väittää, että Espanja ja Portugali eivät muodosta meidän vientikauppamme kannalta niin tärkeitä menekki-alueita, että täällä kannattaisi sen vuoksi jatkaa pyryväistä edustusta. Onhan kuitenkin Espanjalla jo yksinäänkin 10:s sija meidän vientimaittemme joukossa. Jos otamme huomioon myöskin Espanjan alusmaat sekä Portugalin siirtomaineen, jotka kaikki kuuluvat lähetystön valvontapiiriin, on niillä yhteensä 9:s sija viennissämme. Ja kuitenkin on huomattava, että me emme suinkaan ole näissä maissa vielä vientimahdollisuuksiamme tyhjentäneet. Mainitsin edellä paperin vientimahdollisuuksista. Juuston vienti Espanjaan on pääsemässä alkuun. Ja valtamerikalastuksen laajetessa ja kehittyessä on muistettava, että Espanja ja Portugali ovat kallio-kalan suurimpia myyntialueita. Vasta nyt aletaan kiinnittää suurempaa huomiota Marokkoon. Viittaa tässä suhteessa Keskuskauppakamarin yliasiamiehen, varatuomari Yrjö Pulkkisen viime keväänä antamaan haastatteluun. Lähetystö puolestaan on koettanut kiinnittää viejijemme huomiota Kanarian saarien, Azorien ja Madeiran markkinointiin. Voidaan olla vakuutettuja, ettei olisi suinkaan ulkomaankauppallemme eduksi, jos Espanjassa leviää tieto, että Suomi on lopettanut edustuksensa Espanjassa. Yhtä vakuutettuja saadaan olla siitä, että läntinen naapuri siitä olisi hyvillään.

Jos siis näinkin suuri ja jo nytkin näin tärkeä myyntialue arvioidaan ulkomaankauppamme kannalta sellaiseksi, että siellä vakinainen edustus on tarpeeton, kuinka se sitten voidaan motivoida maissa, jotka ovat puhtaasti kaupalliselta kannalta joko yhtä tärkeitä taikka vieläpä merkitsevät huomattavasti vähemmän kuin Madridin-lähetystön edustama alue. Tätä taustaa vastaan tuntuu omituiselta, että asiantuntijalautakunta on katsonut esim. yhdistetyn Buenos Airesin - Rio de Janeiron lähetystön tärkeämmäksi kuin Madridin-lähetystön. Sen myyntialue ei ole sen

tärkeämpi kuin Madridin-lähetystönkään ja sen kehittämiseen on valtio kuitenkin jo uhrannut yksin laivalinjan takemiseksi 7 milj. markkaa. Ja lähetystö itse on lähes kolme kertaa kalliimpi kuin Madridin-lähetystö.

Madridin-lähetystön merkitystä propagandatyössä ei ole myöskään väheksyttävä. Yleisen tehtävänsä mukaisesti on lähetystön siinäkin ensi sijassa pidettävä silmällä kaupallisia päämääriä. Sen ohessa ei ole kuitenkaan unohdettava yleisluontoistakaan mainostusta maamme hyväksi. Tämän on Ulkoasiainministeriökin tunnustanut oikeaksi hyväksymällä ehdotukseni erikoisen espanjankielisen Suomi-kirjan julkaisemisesta. Lisäksi on muistettava, että Espanjassa suoritettu työ maamme tunnetuksi tekemiseksi ulottuu laajemmallekin kuin yksinomaan Pyreneitten niemimaalle. On muistettava, että Espanja on edelleen koko latinalaisen Amerikan keskus. Eihän missään muussa maailman pääkaupungissa kuin Madridissa ole sellaista määrää latinalaisten maitten suurlähetystöjä ja lähetystöjä. Ja merkit viittaavat siihen että entisen emämaan ja tytärvaltioiden suhteita tullaan yhä edelleen lujittamaan. Meillä ei ole mitään syytä jättää tätä tietä käyttämättä propagandatyössä.

Lähetystöjen tehtäviä määritellesään ei asiantuntijalautakunta ilmeisestikään ole ollut tietoinen, kuten jo edellä olen viitannut, siitä, että lähetystöjen tehtäviin voivat kuulua ja useimmissa tapauksissa myöskin kuuluvat konsulitehtävät. Niin myöskin Madridissa. Eikä tämä tehtäväryhmä olekaan niitä kaikkein pienimpiä, sillä onhan lähetystön sekä ohjattava että valvottava Espanjassa ja Portugalissa yhteensä 25 kunniakonsuliviraston toimintaa. Sivuuttamalla tässä kokonaan konsuliverkoston tiedoitustehtävän, joka näin suuressa toimialueessa on lähetystölle erittäin tärkeä ja merkityksellinen sen omaa kaupallista tiedoitusta varten, viittaa vain siihen merkitykseen, mikä näissä maissa konsuliverkostolla on yksistään jo merimieshuollossa. Työolojen kiristyessä merenkulun alalla ovat yhä useammat merimiehet joutuneet odottamaan työn saantia etenkin Espanjan satamissa ja turvautumaan konsulien apuun. Maamme edustuksen paikallisena keskus-

elimenä lähetystö joutuu tietysti käsittelemään kaikki tällaiset tapaukset, joten tällä alalla tapahtunut työmäärän lisä tuntuu erittäin hyvin lähetystön työssä.

Madridin-lähetystön työtä ja merkitystä arvostelee kukin luonnollisesti omalla tavallaan. Asiantuntijalautakunta on puolestaan katsonut edustuksen Espanjassa ja Portugalissa kokonaan tarpeettomaksi. Edellä olen kiinnittänyt huomiota niihin tehtäviin, jotka mielestäni kehoittavat lähetystön säilyttämään. Pieneksi osoitukseksi kuitenkin siitä, että Madridin-lähetystö ei työmäärän puolesta ole maamme ulkomaisen edustuksen pienimpiä, mainitsen seuraavat numerot lähetystön lähtevien kirjelmien lukumäärästä: v.1927 niitä oli 431, v.1928 - 763, v.1929 - 805, v.1930 - 1,352 ja kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla lukumäärä oli 780. Lukuja verrattaessa ei ole unohdettava, että tämän kirjelmäärän on lähettänyt lähetystö, jonka henkilökuntaan kuuluu kaksi henkeä ja että se vaatii lisäksi vastaavan määrän muuta kansliatyötä. Asiantuntijalautakunta on pitänyt suotavana Madridin-lähetystön lakkauttamista. Minulle on käsittämätöntä, millä tavalla edes se osa Madridin-lähetystön työstä, joka pakosta on hoidettava, voitaisiin suorittaa ilman vakinaista edustusta.

On vielä mainittava, että Skandinavian maat ovat viime aikoina vahvistaneet täällä edustustaan. Niinpä Norjan asiainhoitaja muutettiin vuosi sitten täysivaltaiseksi ministeriksi ja Ruotsin lähetystöön kuuluu nyttemmin viisi henkeä - ministeri, kauppaneuvos, attashea ja kaksi kanslistia -, ajoittain siellä on lisäksi vielä tilapäistä työvoimaa. Tanskan edustus on entisellään.

Ulkoasiainministeriö on lisäksi pyytänyt ehdotusta siitä, mitä mahdollisuuksia olisi supistaa lähetystön menoja. Ehdotettujen palkanalennusten ja tarverahojen vähennysten lisäksi on minun vaikea löytää muita supistuksia. Ulkoasiainministeriölle on tunnettua, että minä olen huomauttanut Madridin-lähetystön kansliatyövoimien riittämättömyydestä pyytäen niiden lisäämistä. Ja Ministeriölle on tunnettua, että ent. ulkoasiainministeri Procopé vastasi tähän tehneensä saman huomion käydessään täällä kesä-

kuussa 1929, siis jo aikaisemmin kuin minä otin lähetystön johtooni, tunnusti pyyntöni oikeutetuksi ja lupasi koettaa järjestää lähetystölle lisää työvoimaa. Ainoa mahdollinen supistus on se, että lähetystö edelleen koettaa tulla toimeen nykyisillä työvoimillaan.

Lopuksi pyydän kunnioittaen saada viitata siihen erittäin tyhjentävään ja valaisevaan lausuntoon, jonka edeltäjäni ministeri Gripenberg antoi samasta asiasta kirjelmässään n:o 107/25 syyskuun 12 p:ltä 1925.

Madridissa, heinäkuun 17 p:nä 1931.

Vilho Ruuska

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C9.

ASIA:

Asiainhoitaja Orammaseen raportti: no 13.
San Sebastian.

22/8-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

San Sebastian, elokuun 22 p:nä 1931.

N:o 969/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
21/1931 ac	21	
31/8 21		21
5	Cg	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää rap-
porttini n:o 13/1931, joka sisältää:

Suomalaiset tuotteet Espanjassa v. 1930.
Poimintoja konsuliraporteista.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Liilo Brasmas

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

MADRIDISSA.

LÄHETYSKASSA		
No 21/1931 ac. B. 10 31		
8/8-31	3	LII
FINNIA	C. AUTO	ACIA
5	Cg	

Asiainhoitaja Orasmaan
raportti n:o 13/1931.

Suomalaiset tuotteet Espanjassa
v. 1930.
Poimintoja konsuliraporteista.

Yleinen taloudellinen pula ei tietenkään ole jäänyt tunteutumatta myöskään Espanjan ulkomaankaupassa viime vuonna. Lisäksi ovat vielä maan epävakaa poliittiset olot ja pesetan kurssin vaihtelut vain lisänneet epävarmuutta ja vaikuttaneet häiritsevästi maan taloudelliseen elämään ja sen kehitykseen. Näkyvimmin tuntuvat seuraukset tuonnin vähentymisessä. Virallisten numeroiden mukaan laski tuonnin arvo v. 1930 edellisestä vuodesta lähes 300 milj. kultapesetää ja vuodesta 1928 yli 550 milj. kultapesetää. Viennin arvo oli v. 1930 n.190 milj. kultapesetää suurempi kuin edellisellä vuonna ja n.180 milj. kultapesetää suurempi kuin v. 1928. Siten maan kauppataase v.1930 oli tuntuvasti edullisempi kuin edellisinä vuosina. Vajaus, joka v. 1928 oli 816 milj. ja v. 1929 629 milj. kultapesetää, oli v. 1930 vain 148 milj. kultapesetää. Näitä numeroita tarkastettaessa on kuitenkin muistettava, kuten jo aikaisemmin olen huomauttanut, että ne eivät virallisten yksikköhintain mukaan laskettuna anna todellista kuvaa Espanjan ulkomaankaupasta. Mutta ne ovat kuitenkin toistaiseksi ainoat numerot, joiden avulla voidaan ulkomaisenkaupan kehitystä kuvata ja verrata toisiinsa

eri vuosina. Nyt laaditaan tilasto jo ilmoitettujen hintojen mukaan.

Tälläkin kerralla jätän yksityiskohtaisen tarkastelun Espanjan vuoden 1930 ulkomaankauppaan siksi, kunnes vuoden virallinen kauppatilasto on ilmestynyt ja teen seuraavassa vain selkoa suomalaisten tuotteiden asemasta Espanjan eri myyntialueilla konsuliraporttien perusteella. Esityksessäni seuraan samaa aluejakoa kuin edelliselläkin kerralla (vrt. raporttini n:o 15/1930).

POHJOIS - ESPANJA.

P a s a j e s . Varakonsuli Harmens tiedoittaa seuraavat tuontinumerot:

Lankkuja ja lautoja, paksuus yli 75 mm,
tuotiin v. 1930 yhteensä 25,978 m³ (v. 1929: 38,944m³), siitä Ruotsista 19,241, Yhdysvalloista 4,842, Espanjan Guineasta 886 ja S u o m e s t a 652 (v. 1929: 10,838) kuutiometriä.

Lankkuja ja lautoja, paksuus 40 - 75 mm,
tuotiin v. 1930 yhteensä 16,011 m³ (v. 1929: 19,280 m³), siitä Ruotsista 12,548, Yhdysvalloista 2,940, Sakaasta 297 ja S u o m e s t a 167 (v. 1929: 5,269) kuutiometriä.

Lautoja, paksuus 40 mm asti, tuotiin v. 1930 yhteensä 36,449 m³ (v. 1929: 63,874 m³), siitä Ruotsista 28,141, Yhdysvalloista 5,772 ja S u o m e s t a 2,453 (v. 1929: 14,928) kuutiometriä.

Paperinuita tuotiin v. 1930 yhteensä 19,247 tonnia (v. 1929: lähes 18,000 tonnia), siitä Ruotsista 15,099 ja S u o m e s t a 4,148 (v. 1929: 800) tonnia.

Mekaanista puuvanuketta tuotiin v. 1930 yhteensä 12,691 tonnia (v. 1929: 15,629 tonnia), siitä Ruotsista 4,582, Norjasta 4,261 ja S u o m e s t a 3,813 (v. 1929: 5,696) tonnia.

Selluloosaa tuotiin v. 1930 yhteensä 36,872 tonnia (v. 1929: 51,091 tonnia), siitä Ruotsista 17,976, Liettuasta 6,750, S u o m e s t a 3,879 (v. 1929: 4,345), Sak-

sasta 3,117, Norjasta 2,811, Tšhekkoslovakiasta 1,957 tonnia ja pienempiä määriä Virosta, Hollannksta, Puolasta, Yhdysvalloista ja Englannista.

Sanomalehtipaperia tuotiin v. 1930 yhteensä 3,542 tonnia (v. 1929: 5,849 tonnia), siitä Norjasta 3,430, Saksasta 107 ja Ruotsista 5 tonnia.

Juustoa tuotiin v. 1930 yhteensä 65,460 kg (v. 1929: 74,434 kg), siitä Hollannista 62,722, Englannista 1,441, Italiasta 686, Kanadasta 599 ja Norjasta 12 kg.

Alueen muista tärkeimmistä satamakaupungeista puuttuvat tiedot joko kokonaan taikka ovat puutteellisia. Niistä Bilbaosta, Santa²derista ja Vigosta en ole saanut tuontia koskevia tietoja ja Coruña ilmoittaa vain seuraavat epätarkat tuontinumerot: tavallisia lautoja tuotiin v. 1930 Suomesta 1,843 m³, Suomesta ja Ruotsista 2,070, Ruotsista 3,492, Yhdysvalloista 2,175, Saksasta 415 ja muista maista 120 m³, yhteensä 10,115 m³; Kaivospölkkyjä tuotiin yhteensä 6,000 kg Tšhekkoslovakiasta, Saksasta ja Belgiasta; paperia 3,000 kg Suomesta ja Saksasta; hartsia 38,000 kg Ruotsista ja Saksasta sekä 1,000 tonnia Tervaa Hollannista, Yhdysvalloista y.m.

ANDALUSIA.

Alueen tärkeimmistä satamakaupungeista puuttuu Suomen konsulivirasto m.m. Huelvasta, johon joskus tuodaan joku lasi suomalaista puutavaraa. Yleensä tiedot - Sevillaa lukuunottamatta - ovat niukkoja riippuen pääasiallisesti siitä, että suomalaista puutavaraa tulee muihin satamiin joko varraten vähän taikka tuskin ollenkaan.

Cadiz ilmoittaa, että Suomesta ei ole tuotu puutavaraa eikä mitakean suomalaisia tuotteita; tervan tuontia vaikeuttaa tullit ja kilpailu espanjalaisen tervan taholta. Malagasta ja Almeriasta puuttuu tiedot tuonnista.

Sevillasta ilmoittaa konsuli Lan-

zuela seuraavat tiedot:

Lankkuja ja lautoja, paksuus yli 75 mm.
tuotiin yhteensä 31,044 m³, siitä Ruotsista 14,658, S u o m e s -
ta 7,607, Rumaniasta 3,852, Jugoslaviasta 2,532, Yhdysvalloista
1,452, Italiasta 751, Saksasta 188 ja Ranskasta 24 kuutiometriä.

Lankkuja ja lautoja, paksuus 40 - 75 mm.
tuotiin yhteensä 9,599 m³, siitä Ruotsista 3,880, S u o m e s t a
3,371, Italiasta 984, Jugoslaviasta 775, Rumaniasta 302, Yhdys-
valloista 100, Ranskasta 85 ja Saksasta 72 kuutiometriä.

Lautoja, paksuus 40mm asti. tuotiin yhteen-
sä 12,018 m³, siitä S u o m e s t a 5,440, Ruotsista 3,711, Ju-
goslaviasta 1,005, Italiasta 999, Rumaniasta 549, Yhdysvalloista
205 ja Saksasta 109 kuutiometriä.

Mekaanista puuvanuketta tuotiin 880,507 kg,
kaikki Ruotsista.

Selluloosaa tuotiin yhteensä 2,772,897 kg,
siitä Ruotsista 2,504,505 kg ja Liettuasta 268,392 kg.

Sanomalehtipaperia tuotiin yhteensä
871,421 kg, siitä Norjasta 794,878 kg, Ruotsista 49,578 kg ja Sak-
sasta 26,965 kg.

Ratapölkkyjä tuotiin yhteensä 8,235,772 kg,
siitä Ranskasta 7,213,029 kg, Jugoslaviasta 981,245 kg ja Italias-
ta 41,500 kg.

Kaivospölkkyjä tuotiin yhteensä 641,893 kg,
siitä Saksasta 555,893 kg, Ruotsista 61,400 kg.

Kalliokalaa tuotiin yhteensä 6,630 tonnia,
siitä Islannista 4,262 t., Newfoundlannista 1,578 t., Ruotsista
ja Norjasta 409 t., Englannista 294 t., Tanskasta 74 t., Rans-
kasta 9 t. ja Saksasta 4 t.

Sterilisointu maitoa Norjasta 687 kg.

Voita Tanskasta 16,075 kg ja Ruotsista 20 kg

Juustoa yhteensä 38,943 kg, siitä Hollan-
nista 35,634 kg, Ruotsista 3,081 kg ja Ranskasta 228 kg.

MURCIA JA VALENCIA.

Cartagenasta ja Alicantesta ovat tiedot vajavaisia. Edellisestä satamasta varakonsuli tiedoittaa, että mitään tuontia Suomesta ei ole ollut, jäkkinäisestä varakonsuli ilmoittaa, ettei hän ole saanut tietoja tullikamarista.

Valenciaasta ilmoittaa konsuli C. A. Talavera - Björnberg seuraavat tiedot:

Lankkuja ja lautoja, paksuus yli 75 mm. tuotiin yhteensä 65,278 m³ (v. 1929: 91,832 m³ ja v. 1928: 63,070 m³), siitä Yhdysvalloista 16,462, Espanjan Guineasta 13,148, Ruotsista 13,102, Jugoslaviasta 7,196, Italiasta 5,354, Rumaniaista 2,555, Ranskasta 2,396, Suomesta 1,431 (v. 1929: 6,333), kuutiometriä, loput m.m. Tshekkoslovakiasta, Japanista, Saksasta, Afrikasta, Turkista.

Lankkuja ja lautoja, paksuus 40 - 75 mm. yhteensä 46,165 m³ (v. 1929: 66,463 m³), siitä Ruotsista 15,700, Jugoslaviasta 10,627, Yhdysvalloista 9,597, Italiasta 6,275, Suomesta 1,738 (v. 1929: 6,193), Rumaniaista 1,066 kuutiometriä, pienempiä määriä Tshekkoslovakiasta, Turkista, Saksasta, Puolasta ja Itävallasta.

Lautoja, paksuus 40 mm asti, yhteensä 25,291 m³ (v. 1929: 35,281 m³), siitä Jugoslaviasta 9,757, Ruotsista 5,361, Italiasta 5,018, Yhdysvalloista 3,006, Rumaniaista 1,586, Saksasta 338, Turkista 158 ja Suomesta 43 (v. 1929: 2,079) kuutiometriä.

Mekaanista puuvanuketta tuotiin yhteensä 238,183 kg (v. 1929: 430,518 kg), siitä Ruotsista 227,983 ja Norjasta 10,200 kg. V. 1929 oli tuonti Suomesta 81,000 kg.

Selluloosaa tuotiin yhteensä 2,431,518 kg (v. 1929: 3,934,905 kg), siitä Ruotsista 1,010,627, Norjasta 703,158, Saksasta 471,525, Suomesta 195,177 (v. 1929: 815,256) ja Hollannista 50,000 kg.

Paperia tuotiin yhteensä 1,353,780 kg, siitä Norjasta 1,240,756, Ruotsista 57,050, Saksasta 55,044 ja Yhdys-

valloista 930 kg.

Suomalaisen puutavaran asema Valencian markkinoilla on siten v. 1930 huomattavasti taantunut. Mainitsen seuraavat kuvaavat luvut kuutiometreissä ruotsalaisen ja suomalaisen puutavaran tuonnista Valenciaan vuosina 1928 - 30:

v. 1928	Ruotsi	15,028	-	11,912	-	4,918	=	31,858
	Suomi	4,507	-	4,341	-	1,069	=	9,917
v. 1929	Ruotsi	28,732	-	23,225	-	5,213	=	57,170
	Suomi	6,333	-	6,193	-	2,079	=	14,605
v. 1930	Ruotsi	13,102	-	15,700	-	5,361	=	34,163
	Suomi	1,431	-	1,738	-	43	=	3,212

Suomalaisen puutavaran osuus v. 1930 Valencian pohjoismaisen puutavaran tuonnissa ei ollut enää kymmenettäosaakaan Ruotsin osuudesta. Tuonti kokonaisuudessaan oli v. 1930 huomattavasti pienempi kuin edellisenä vuonna, vieläpä pienempi kuin v. 1928, Ruotsin osuus oli kuitenkin v. 1930 suurempi kuin v. 1928, Suomen ei enää kolmatta osaakaan siitä mitä v. 1928! Se ilmiö ei ole vain paikallinen, Valenciaa koskeva, vaan kuvastaa suurin piirtein suomalaisen puutavaran huono_a asemaa Espanjan puutavaramarkkinoilla yleensä.

KATALONIA.

Barcelonasta ilmoittaa konsuli J. Talavera seuraavat numerot v:den 1930 tuonnista:

Rakennuspuutavaraa tuotiin Ruotsista 18,376,4 std ja Suomesta 4,234,5 std.

Lautoja tuotiin Ruotsista 9,353 m³ ja Suomesta 3,956 m³.

Mekaanista puuvanuketta tuotiin Ruotsista 9,714,484 kg (v. 1929: 7,550 t.), Suomesta 992,764 kg (v. 1929: 130,000 kg) ja Norjasta 101,430 kg (v. 1929: 608,470 kg).

Selluloosaa tuotiin Ruotsista 7,668,927 kg (v. 1929: 7,035 t.), Suomesta 664,105 kg (v. 1929: 90,253kg) ja Norjasta 45,847 kg (v. 1929: 10,160 kg).

Kuten edellisistä numeroista käy selville on sekä mekaanisen puuvanun että selluloosan tuonti Suomesta Barcelonaan v. 1930 huomattavasti suurempi kuin edellisenä vuonna.

T a r r a g o n a n varakonsuli ilmoittaa, että sinne on tuotu v. 1930 puutavaraa Suomesta 4,507 m³ ja Ruotsista 3,240 m³ ja puuvanuketta Suomesta n. 300,000 kg ja Ruotsista 305,600 kg.

BALJAARIEN SAARILLA

ei Suomella ole konsulinvirastoa enkä sieltä niinmuodoin ole saanut tietoja suomalaisten tuotteiden mahdollisesta tuonnista ja tuontimahdollisuuksista.

KANAARIAN SAARET.

L a s P a l m a s . Konsuli Adeler ilmoittaa sieltä seuraavat tiedot tuonnista:

Laatikkolautoja tuotiin Skandinaaviasta - jolloin hänen arvelunsa mukaan n. 20 % tuonnista on Suomesta - banaanien pakkausta varten 4,750 std., tomaattien pakkausta varten 1,450 std. ja perunain pakkausta varten 50 std. eli yhteensä 6,250 std. Portugalista tuotiin näitä tarkoituksia varten 750 std., 2,050 std. ja 350 std. eli yhteensä 3,150 std. laatikkolautoja, joiden yhteenlaskettu tuonti v. 1930 oli 9,400 std. (Edellisenä vuonna 8,800 std.).

Lankkuja, battensia ja lautoja tuotiin Ruotsista n. 600 std., Yhdysvalloista n. 1,300 std. ja Jugoslaviasta n. 100 std., yhteensä 2,000 std. Ruotsista tuotiin etupäässä kuitavaraa, jonkun verran mäntyä.

Paperia tuotiin seuraavia laatuja:

banaanien pakkaukseen:

voima- ja imitoitua voimapaperia	70 gr.	120 tonnia
" " "	40 "	300 "
M. G. valkeata sulf. paperia	40 "	300 "

yhteensä 720 tonnia

	Siirto	720 tonnia
painopaperia		200 tonnia
"Nature Brown"		150 "
"M. G. Cap paper"	19/21 gr.	100 "
paino- ja kirjoituspap., paremp.laat.		100 "

yhteensä 1,270 tonnia

Suurin osa tuonnista tulee espanjalaisen monopo~~li~~lyhtiön "Almacenes Generales de Papel" ("La Papelera") osalle, mutta huomattavia määriä tulee myöskin Hollannista, Saksasta ja Skandinaaviasta (S u o m e s t a arviolta 10 % korkeintaan 15 %).

Lastavillan tuonti lisääntyy vuosivuodelta. V. 1930 sitä tuotiin arviolta 150 tonnia. Suosituin laatu on konsuli Adelerin ilmoituksen mukaan O,07 X O,5 .

Sementtiä tuotiin v. 1930 n. 45,000 tonnia pääasiallisesti Belgiasta ja Jugoslaviasta. Tuonti mahdollinen vain siinä tapauksessa, että hinta on tarpeeksi alhainen ja että tuonti tapahtuu suoraan.

Turvetta on tuotu saarille arviolta n. 5,000 tonnia ja mahdollista on, että osa Saksan kautta tullutta on peräisin S u o m e s t a . Jos tavara voidaan lastata suoraan, alentaa se huomattavasti rahtikustannuksia ja tekee tuonnin mahdolliseksi. Konsuli Adeler mainitsee lähettäneensä useita kertoja suomalaisille laivajille näytteitä tähän asti kuitenkin ilman tulosta.

S a n t a C r u z d e T e n e r i f f a . Konsuli Dodson ilmoittaa seuraavat tuontinumerot:

Laatikkolautoja tuotiin yhteensä 10,900 std siitä Ruotsista 7,255, Portugalista 3,150, Saksasta 230, Espanjasta 106, Belgiasta 95, Ranskasta 35, Hollannista 22 std. Konsuli Dodson arvelee Ruotsin tuontinumeroiden joukossa olevan n. 700/800 std. laatikkolautoja S u o m e s t a (Porista) ja saksalaisen joukossa samoin (Turusta).

Rakennuspuutavaraa tuotiin yhteensä 1,800 std., siitä Ruotsista 666, Saksasta 560, Yhdysvalloista

586, Belgiasta 43, Jugoslaviasta 12 ja Espanjasta 3 std. Saksasta tuotu tavara oli pääasiallisesti puolalaista, ruotsalaista tai suomalaista.

Muista Santa Cruz'iin tuoduista tavaroista mainittakoon:

Sementti	44,186 tonnia
Pahvi	118,547 kg
Makeiset	449,159 "
Lasitavarat	312,487 "
Kondens. maito	185,897 "
Pakkauspaperi	609,653 "
Painopaperi	740,222 "
Paperiteokset	365,805 "
Pylväät	243,753 "
Juusto	27,727 "
Turve	10,259 tonnia
Graniitti	72,955 kg

San Sebastianissa, elokuun 22 p:nä 1931.

Liito Brasmas

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: *g*

OSASTO: *Cg*

ASIA:

Asiainhoitoj. Brasiliaan rep. N: 14

San Sebastian

3/9 - 31

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

San Sebastian, syyskuun 3 p:nä 1931.

N:o 1020/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
Nr 22 / 1931 D. 19 31		
8/9 - 31		LML
RYHMÄ		ADIA
5	Cg	

Salainen

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää rap-
porttini n:o 14/1931, joka sisältää:

Espanjan väliaikaisen hallituksen vaikeuksia.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Pablo Picasso

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

Asiainhoitaja Orasmaan

raportti n:o 14/1931.

Espanjan väliaikaisen hallituksen
vaikeuksia.

Viime viikkoina ovat sähkeet tämän tästä levittäneet maailmalle tietoja tapahtumista, jotka osoittavat, että Espanjan tasavaltalaisella hallituksella ei ole mitkään helpot päivät. Vallankumous kävi paljon helpommin ja vaivattomammin kuin miksi tasavallan kehitys näyttää muodostuvan. Oikeastaanhan siinä ei pitäisi olla mitään yllättävää. Harvoinhan konkurssipesien hoito menee ilman vaikeuksia. Ja poliittinen konkurssipesä on varmaankin ja varsinkin silloin, kun se koskee kokonaista valtakuntaa, vielä paljon vaikeammin hoidettavissa. Uskottujen miesten tehtävä on kaikkea muuta kuin kiitollinen. Sen on Espanjan väliaikainen hallitus jo ehtinyt moneen kertaan kokea. Sille on kuitenkin mielestäni annettava se tunnustus, että se pyrki kunnialla saattamaan päätökseen sen tehtävän, jonka se huhtikuun vallankumouksessa itsellensä otti ja asetti s.o. saattaa vallankumous päätökseen antamalla maalle tasavaltalaisen perustuslain. Monet ovat varmaan viime aikoina asettaneet epäileväisen kysymyksen, onnistuukohan se tässä tehtävässään? Minä olen puolestani myös etsinyt siihen vastausta ja sitä varten koettanut eri tahoilta koota aineksia sitä varten.

Minun on myönnettävä, että useimmat,

melkeinpä kaikki puhuttelemani henkilöt ovat arvostelleet tilannetta pessimistisesti. Niitten joukossa on m.m. Ruotsin lähettiläs, joka erittäin huolellisesti ja tarkkaan seuraa tilannetta ja jonka arvostelulle annan suuren arvon. Hän mainitsi oman ulkoasiainministeriönsä menneen pessimismissään jo niin pitkälle, että oli ajateltu antaa hänelle määräys siirtyä takaisin Madridiin ollakseen lähempänä tapahtumien keskusta. Hänkin niiti sitä liioiteltuna ja muuttoa tarpeettomana sekä lähti sitten itse pian sen jälkeen muutamiksi viikoiksi juomaan kivennäisvesiä jättäen lähetystönsä edelleen San Sebastianiin.

Mitenkä perustellaan tämä pessimismi? Lähinnä silloin tietysti luetellaan kaikki hallituksen viimeaikaiset pahimmat vastukset: Sevillan levottomuudet, yli koko maan levinnyt lakkoliike, joka jäyttää maan taloudellista ja tuotannollista elämää, sekä niitten yhteydessä kommunismin vaara Espanjassa, pääomien pako maasta, pesetan lasku, vaikeudet Vatikaanin kanssa ja viimeksi baskilaisissa maakunnissa tapahtunut tasavallata vastaan kohdistettu monarkistis - katolilainen kiihotus, joka meni jo niin pitkälle, että hallitus katsoi parhaaksi vahvistaa pohjoisissa maakunnissa olevia joukkoja kahdeksalla pataljoonalla sekä lakkauttaa niissä ilmestyvät tasavallalle vihamieliset lehdet. Näihin lisätään vielä käsitys ja varma vakaumus siitä, että Espanjan kansa poliittisessa sivistymättömyydessään, tyytymättömyydessään ja huikentelevaisuudessaan ennen pitkää kääntää tasavallalle ja ennen kaikkea nykyiselle väliaikaiselle hallitukselle selkänsä, alkaa vaatia muutosta tietämättä edes itse, minne pyrkii. Silloin voi kuka hyvänsä temmata johdon. Toiset kuvittelevat jo paluun diktatuuriin mahdolliseksi toiset pelkäävät, että kommunismi saa hetkeksi yliotteen, minkä jälkeen pelastus löydetään jälleen monarkiassa, ei kuitenkaan Alfonson vaan hänen kolmannen poikansa prinssi Juanin kuninkuudessa.

Kieltämättä tässä arvostelussa on paljon totta ja oikeutettua. Tuskinpa liioitellaan sitä vaaraa, mitä Vatikaanin ja katolisen papiston tasavallalle vihamielinen kanta ja sitä vastaan harjoittama kiihotus merkitsevät. Mutta toi-

saalta on muistettava, että tämä ei suinkaan ole lisännyt eikä läsää kiintymystä ja uskollisuutta kirkkoon muissa kuin kiihko-katolisissa piireissä. Syndikalistien lähtö avoimeen taisteluun neuvostotasavallan hyväksi (Sevilla) ei suinkaan vähennä kommunismin vaaraa agraari- ja työttömyyskysymysten yhteydessä, vaikka hallitus tällä kerralla pääsikin verraten helposti tilanteen herraksi. Tilannetta pahentaa vielä se seikka, että sekä anarkistit että yksinpä monarkistisetkin piirit ovat valmiit tukemaan kommunisteja, kunhan siten vain heikonnetaan tasavallan asemaa. Lisäksi pesetan kurssin heikkous tietenkin läsää yleistä epävarmuutta ja samalla hallituksen taloudellisia vaikeuksia horjuttaen samalla sen asemaa ja arvovaltaa. Eivätkä nämä ole ainoita huolia aiheuttavia kysymyksiä. Ja espanjalainen luonne voi epäilemättä myöskin valmistaa nyt niin kuin niin monasti ennenkin yllätyksiä.

En ole kuitenkaan toistaiseksi kaikesta huolimatta tullut täysin vakuutetuksi edelläselostamani pessimistisen käsityksen oikeutuksesta. Ensinnäkään ei mielestäni ole vaikeuksia eikä niiden merkitystä ja kantavuutta liioiteltava. Tiedetään, että hallitus on niistä tietoinen ja että se pyrkii niistä selviytymään. Esim. agraarikysymys tulee ennen pitkää esille perustuslakiasäättävässä kokouksessa. Toiseksi väliaikainen hallitus on edelleen ohjaksissa saatuaan heinäkuun lopussa loistavan luottamuslauseen. Viime päivinä ovat eräät teoreettiset erimielisyydet (vastuunalaisuuskysymys) aikaan saaneet hajaannusta hallituspuolueitten keskuudessa, aiheuttaen jälleen huhuja hallituspulasta, mutta tilanne näyttää asettuneen. Lisäksi on monasti mainittu pääministeriehdokas, valtioministeri Lerroux jo matkustanut Genèveen eikä hänkään siten voi ainakaan kuukauteen olla valmistamassa pulaa, josta hän itse niin mielellään korjaisi hedelmät. Ei ole myöskään unohdettava, että hallitus on osoittanut esim. viime aikoina niin paljon lujuttua, että tuskin on luultavaa, että se antaa vastaisuudessaakaan itseään yllättää. Kuvaavaa on, että baskilaisissa maakunnissa tapahtuneen liikehtimisen ja hallituksen vastatoimenpiteitten jälkeen pese-

tan kurssi ei suinkaan huonontunut, vaan alkoi nousta. Johtavat finanssiipiirit eivät niin ollen näytä toivottomilta tilanteen suhteen. Lopuksi on vielä ehkä liian aikaista vetää esille kansassa mahdollisesti tapahtunutta mielialan vaihdosta, sillä se ei ilmeisestikään pääse näkyvämmiin vaikuttamaan ennen uusia vaaleja ja ne lienevät aikaisintaan marraskuussa. Väliaikaisen hallituksen toiminnassa voidaan tietenkin esittää virheitä. Niinkään voidaan asettaa kysymyksenalaiseksi, onko se nopeus, jolla se ryhtyi uudistustyöhön, ollut kaikilla aloilla (esim. kirkollispolitiikka) hyväksi. Toisaalta on sekin ymmärrettävä, sillä on laajoja kansalaisjoukkoja - ja juuri ne, jotka vallankumouksesta ovat odottaneet itsellensä jotain näkyvää tulosta - jotka päinvastoin ovat valmiita moittimaan, että uudistukset, tulokset viipyvät liian kauan. Tilannetta arvosteltaessa on myös muistettava, että väliaikainen hallitus toimeenpani vaalit ja että maan edustuslaitos toimii jälleen. Ja sen armeijareformi on yksinään saavutus, työ, jonka arvoa ja merkitystä ei ole täysin ymmärretty, kuten José Ortega y Gasset, eräs uuden Espanjan lahjakkaimmista miehistä, äskettäin siitä lausui perustuslakiasäätävissä kokouksessa. Mainitsen toisen jättämistyön, joka hallitusta odottaa, nim. koulukysymyksen. On laskettu maan tarvitsevan n. 30,000 uutta koulua, joista hallitus vielä tämän vuoden kuluessa koettaa saada perustetuksi 6-7,000.

Väliaikainen hallitus voi siten vedota vallankumouksen saavutuksiin ja niihin uusiin tehtäviin, joita Espanjalla on edessään. Uuden Espanjan intoa ja voimia ei ole vielä ehditty kuluttaa loppuun. Äskettäin retkeili täällä ranskalainen toimittaja Henry de Korab, eräs "Matinin" kuuluisia "lentäviä". "Un souffle de liberté et d'espoir passe sur l'Espagne", päätti hän arvostelunsa tilanteesta.

San Sebastian, syyskuun 3 p:nä 1931.

Viljo Pasanen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: 6

ASIA:

Asiantuntij, Brasman rap. N: 15.

San Sebastian

4/9 - 1931.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

San Sebastian, syyskuun 4 p:nä 1931.

N:o 1045/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
25 / 194 S. D. 1931		
14/9-31	N:o	Liit.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	C9	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää ra-
porttini n:o 15/1931, joka sisältää:

Tilanteesta Portugalissa.

Vastaanottakaan, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Uilo Basaca

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Y r j ö - K o s k i n e n ,

H e l s i n k i .

MADRIDISSA.

Asiainhoitaja Orasmaan
raportti n:o 15/1931.

Tilanteesta Portugalissa.

En ole tähän asti puuttunut raporteisani Portugalin kysymyksiin, kun minulla on toistaiseksi ollut varsin vähän tilaisuutta perehtyä sen maan oloihin. Ainoa oleskeluni Lisboassa - kuusi viikkoa helmi - maaliskuulla 1930 - meni nim. niin tyyten kauppasopimusneuvotteluissa, ettei ollut juuri mitään mahdollisuutta omistaa silloin huomiota muille kysymyksille. Äskeinen lyhyt, mutta ilmeisesti verraten vakava vallankumousyritys antaa aihetta kuitenkin esittää eräitä huomautuksia tilanteesta sikäli kuin sitä voi täältäkin arvoitella.

Kuluva vuosi on ollut Portugalin nykyiselle hallitukselle hyvin levoton. Huhtikuussa ensin kapinayritykset Madeiran ja Azorien saarilla; sitten levottomuuksia Afrikassa olevissa siirtomaissa ja nyt viimeksi vallankumousyritys Lisboassa. Samanaikaisesti se on merkinnyt Portugalin olojen vakiintumista. Puhumattakaan siitä Portugalin oloissa varmaan jostain ennen kuulumattomasta saavutuksesta, että maassa on pienin muutoksin sama hallitus jo yli puolitoista vuotta, on kuluva vuosi siinä suhteessa merkillinen, että hallitus on vakauttanut maan rahan. Yksiin aikoihin on myöskin puhuttu hallituksen aikovan toteuttaa jo kauan hautomansa ajatuksen parlamentin koollekutsumisesta ja paluusta perustuslain

MADRIDISSA.

Asiainhoitaja Orasmaan

raportti n:o 15/1931.

Tilanteesta Portugalissa.

En ole tähän asti puuttunut raporteisani Portugalin kysymyksiin, kun minulla on toistaiseksi ollut varsin vähän tilaisuutta perehtyä sen maan oloihin. Ainoa oleskeluni Lisboassa - kuusi viikkoa helmi - maaliskuulla 1930 - meni nim. niin tyyten kauppasopimusneuvotteluissa, ettei ollut juuri mitään mahdollisuutta omistaa silloin huomiota muille kysymyksille. Askeinen lyhyt, mutta ilmeisesti verraten vakava vallankumousyritys antaa aihetta kuitenkin esittää eräitä huomautuksia tilanteesta sikäli kuin sitä voi täältäkin arvoistaa.

Kuluva vuosi on ollut Portugalin nykyiselle hallitukselle hyvin levoton. Huhtikuussa ensin kapinayritykset Madeiran ja Azorien saarilla; sitten levottomuuksia Afrikassa olevissa siirtomaissa ja nyt viimeksi vallankumousyritys Lisboassa. Samanaikaisesti se on merkinnyt Portugalin olojen vakiintumista. Puhumattakaan siitä Portugalin oloissa varmaan jostain ennen kuulumattomasta saavutuksesta, että maassa on pienin muutoksin sama hallitus jo yli puolitoista vuotta, on kuluva vuosi siinä suhteessa merkillinen, että hallitus on vakauttanut maan rahan. Yksin aikoihin on myöskin puhuttu hallituksen aikovan toteuttaa jo kauan hautomansa ajatuksen parlamentin koollekutsumisesta ja paluusta perustuslain

mukaiseen hallitustapaan. Nämä merkit ovat omiansa viittaamaan siihen, että diktatuurihallituksen asema olisi mitä parhain ja että siitä itsestään kokonaan riippuu, luovutaanko nykyisestä hallitustavasta vai jatketaanko sitä edelleen. Uusiintuneet levottomuudet ja kapinayritykset osoittavat kuitenkin, että tyytymättömyyttä ilmeisesti on enemmän kuin luullaankaan.

Kuten tunnettua on Portugalin varsinainen diktaattori nykyisen hallituksen finanssiministeri, Coimbran yliopiston kansantalouden professori **D l i v e i r a S a l a z a r**, joka vuodesta 1928 alkaen, jolloin hän ensi kerran tuli rahaministeriksi, on jatkuvasti johtanut maan raha-asioita. Samalla hänestä on vähitellen tullut diktatuurihallituksen todellinen pää, jonka tahtoon tasavallan presidentti kenraali Carmonakin on saanut alistua.

Alkuaan oltiin Oliveira Salazarin finanssihallintoon erittäin ihastuneita. Kerrottiin hänen saavan suorastaan inmeitä aikaa Portugalissa. Budjetti saatiin tasapainoon, maan raha-asiat muutenkin kuntoon, rahan kurssi vakaantui, kunnes maan raha - kuten jo edellä huomautin - nyttemmin on vakautettu. Mutta sittemmin on käynyt selville - ja rahaministerin on täytynyt se julkisesti tunnustaa - , että hän ei olekaan jaksanut pitää budjettia tasapainossa. On ilmestynyt arvostelua ja tyytymättömyyttä, kun taas toisaalta pitkin maata presidentille ja hallitukselle lähetetyt sähköiset vakuuttavat kansan ihastusta ja kiitollisuutta. Olisi erinomaisen kiintoisaa tarkemmin tutustua tilanteeseen ja koettaa ottaa selkoa, missä määrin esim. siinä arvostelun väitteessä on perää, että maassa vallitseva taloudellinen lamakausi on seurausta Oliveira Salazarin talouspolitiikasta. Tiedän, että liikemiespiireissä on oltu siihen kuitenkin tyytyväisiä. Mutta useimmat ihailijansa diktatuurihallitus sittenkin lienee hankkinut panemalla hyvään kuntoon Portugalin huonoudestaan surullisen kuuluisat maantiet, joten niitä nyt kelpaa autoilla ajella. Liekö ollut Espanjan esimerkin vaikutusta.

Kerrotaan, että ainakin viime keväänä saarilla tapahtuneen kapinan takana olivat maan entiset presidentit Alfonso Costa ja Bernardino Machado, jotka Pariisista käsin ohjasivat vallankumousliikettä. Hallitus oli silloin varuillaan mantereellakin pannen vanhojen poliitikkojen keskuudessa toimeen lukuisia vangitsemisia. Silloin joutui vankilaan m.m. Brito Camacho, eräs tasavallan perustajista. Viimeksi Lisboassa tapahtuneeseen vallankumousyritykseen sanotaan olleen syynä eräitten upseerien tyytymättömyys uuteen palkka- ja eläkelakiin. Takana on ilmeisesti kuitenkin muutakin. Onhan tunnettua, että nykyinen hallitus samaten kuin presidentti kenraali Carmonakin ovat monarkisteja. Sitä ei yritetäkään salata. Niinpä eräs Portugalin tšekäläisen suurlähetystön herroista myönsi sen minulle avoimesti. Samalla he ovat klerikaaleja. Ja sillä seikalla on myös merkityksensä. Ei yksin se, että papiston asema on jälleen Portugalissa vahvistunut, vaan vieläpä kerrotaan, että jesuiittakunnalle olisi korvattu kaikki ne vahingot, jotka heille aiheutui heidän maastakarkoituksestaan. Ei ole näin ollen ihmeteltävää, että diktatuurihallituksen vastustajat yrittävät liikehtää.

San Sebastianissa, syyskuun 4 p:nä 1931.

Vilho Pesonen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: Cg

ASIA: _____

Asiantuntija Orosmaan rap. N:o 16.

Madrid.

30/11-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, marraskuun 30 p:nä 1931.

N:o 1387/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 24 / 1931 Sat. D. 1331		
10/12-31	No	Litt.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	C 9	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää rap-
porttini n:o 16/1931, joka sisältää:

Espanjan vallankumouksen toinen hallitus.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Vilho Pesonen

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Y r j ö - K o s k i n e n ,

H e l s i n k i .

SUOMEN LAHETYSTÖ

MADRIDISSA.

Asiainhoitaja Orasmaan
raportti n:o 16/1931.

Espanjan vallankumouksen
toinen hallitus.

Ollessani lomalla kotimaassa kysyttiin minulta m.m., oliko Espanjan vallankumous jo jonkinlaisessa "Kerenski-vaiheessa". Vastasin silloin, että eihän toistaiseksi mistään Espanjan vallankumouksen eri vaiheista, vielä vähemmän jostain Kerenski-vaiheesta voida puhua, kun hallitus on edelleen sama, joka otti vallan käsiinsä viime huhtikuun vallankumouksessa ja jossa kaikki tasavaltalaiset puolueet porvarillisesta oikeistosta sosialidemokraatteihin saakka ovat edustettuina. Mutta nyt viime kuussa tapahtuneen hallitusvaihdoksen jälkeen voidaan jo puhua Espanjan vallankumouksen uudesta vaiheesta.

Tosinhan tämä hallitusvaihdos oli pikemminkin vain vanhan hallituksen rekonstruointi, sillä siitähän erosi vain kaksi jäsentä, nim. pääministeri Alcalá Zamora ja sisäministeri Miguel Maura ja tilalle tuli vain yksi uusi, nim. Madridin yliopiston rehtori, professori Giralte meriministeriksi sisäministeriksi siirtymeen edeltäjänsä Casares Quirogan tilalle. Muut kaikki pysyivät paikoillaan. Sotaministeri Azaña otti vanhan salkkunsa säilyttäen käsiinsä näin muodostetun hallituksen johdon. Lukuunottamatta Alcalá Zamoran johtamia progresisteja - täällä merkitsevät progresistit oikeistoa - säilyi siten entinen hallituskekoisuus. Mutta siitä huolimatta voidaan puhua val-

lankumouksen uudesta vaiheesta, sillä hallituksen vaihdos merkitsi ensinnäkin n.s. San Sebastianin paktin ^{x)} takan^a/olevien ryhmien hajoamista ja yhtenäisen tasavaltalaisen rintaman särkymistä ennen uuden perustuslain voimaantuloa. Toiseksi se merkitsi siirtymistä vasemmalle, vaikka se siirtyminen ei niin kovin suuri ollutkaan. Kolmanneksi uusi hallitus ei ole enää, kuten pääministeri Azana cortesissa korostaen huomautti, ~~mitkään~~ mikään väliaikainen hallitus.

Askeinen hallituspula oli luonnollinen seuraus tasavallan ensimmäisen hallituksen perin heterogeenisestä kokoonpanosta eikä oikeastaan millään tavoin odottamaton. Tosin pääministeri Alcalá Zamora oli aina selittänyt, kuten aikaisemmissa raporteissani olen kertonut, että väliaikainen hallitus pysyy koossa siksi, kunnes perustuslaki on saatu valmiiksi ja tällä perusteella hän m.m. oli aikaisemmin itse hyljännyt rahaministeri Indalecio Prieton monet eronpyynnöt. Mutta syksyn kuluessa kävi yhä selvemmäksi, ettei pulaa voitu välttää. Mitä pitemmälle cortes joutui uuden perustuslain käsittelyssä, sitä enemmän alkoi tulla esille tulenarkoja kysymyksiä, jotka uhkasivat hallituksen olemassaoloa. Hallituksella ei nimittäin useitten esille tulevien periaatteellisten kysymysten suhteen ollut mitään yhteisesti sovittoa kantaa, vaan sen jäsenet olivat pidättäneet itsellensä oikeuden määrätä sen kulleinkin esillä olevan kysymyksen suhteen oman persoonallisen vakaumuksensa ja puolueensa ohjelman mukaisesti ja siten myöskin toimia ja menetellä. Tällaisina kysymyksinä heijastivat pitkin syksyä perustuslakiin tulevat omaisuus, perhettä (avioero) ja uskontoa koskevat säädökset. Ja ne lopulta myöskin johtivat - lähinnä uskontoa koskeva pykälä - hajaantu-

x) San Sebastianin paktilla tarkoitetaan Espanjan tasavaltalaisten puolueiden edustajain San Sebastianissa elokuussa 1930 tekemää sopimusta vallankumouksen minimiohjelmasta ja lähimmästä toimintasuunnitelmasta.

miseen ja hallituksen katoliselle kirkolle uskollisten jäsenten eroon. Myönnettävä on, että hekin kyllä toivoivat muutosta ja parannusta valtion ja katolisen kirkon välisiin suhteisiin, mutta he eivät voineet hyväksyä niin jyrkkää ratkaisua, jonka kysymys sitten cortesissa sai.

Tämä Espanjan uuden perustuslain kuuluisa kirkkopykälä sisältää ensinnäkin valtion ja kirkon täydellisen eron; sitten se määrää hajoitettavaksi ne kirkolliset järjestöt, jotka tavallisten munkkilupausten lisäksi antavat kuullaisuudenlupauksen muillekin kuin maan lailliselle hallitukselle ja jotka voivat olla uhkana maan turvallisuudelle (tähän määräykseen sisältyy toisin ja lyhyesti sanottuna jesuiittain maasta karkoituskäsky); luvallisilta munkkikunnilta kielletään oikeus harjoittaa teollisuutta ja kauppaa sekä omistamasta enempää maata kuin minkä katsotaan olevan tarpeellista veljeskunnan jäsenten toimeentuloa varten; ne alistetaan valtion verolakien alaisiksi.

Ratkaisu oli jyrkkä. Ja sekin oli kuitenkin kompromissin tulos. Sosialistit ja radikaalisosialistit olisivat antaneet sille vieläkin jyrkemmän sanamuodon. Käsitteilyssä kuvastui hetken vakavuus ja sanotaankin, että istunto ehkä oli perustuslakiasäätävän kokouksen juhlallisin. Lausunnoista kohosivat oikeusministeri Fernando de los Riosen ja sotaministeri Azañan puheet huomattavan korkealle. Jälkimmäinen saneli samalla kysymyksen ratkaisun.

Onko se muodostuva Espanjan nuorelle tasavallalle onneksi vaiko onnettomuudeksi, on vielä aikaista sanoa. Aluksi se ei kuitenkaan kevennä hallituksen taakkaa, sillä vaikka ratkaisu vastasikin laajojen kansalaispiirien toiveita, on toisaalla olemassa myös laajoja ja vaikutusvaltaisia piirejä, jotka eivät näe siinä yksin sodanjulistusta katoliselle kirkolle vaan Espanjan kansan kaiken pyhimmän ja kalleimman loukkauksen, jota he eivät yhdessä papiston kanssa varmaankaan aijo ilman muuta hyväksyä. Siltä kannalta katsottuna se siis merkitsee sisäpo-

liittisen tilanteen kärjistymistä. Sitäpaitsi se kiristää hallituksen ja Vatikaanin välit entistä kireämmälle eikä suinkaan suostuta Vatikaania suhtautumaan aikaisempaa suopeammin tasavaltaan. Tosin paavin nuntio ei, kuten odotettiin ja otaksuttiin, heti jättänyt Madridia, vaan jäi edelleen paikoilleen. Alkuaan se hieman kummastutti, mutta tuntien hänen taktiikkansa ei se lopulta ole niinkään ihmeellistä. Johan hän viime vuoden joulukuussa vallankumouksellisen hallituksen ensimmäisen kerran muodostuessa asettui sen kanssa kosketuksiin kirkkonsa asioissa. Hänelle se on - sikäli kuin asia tunnetaan - kuitenkin oikeauskoisissa piireissä annettu anteeksi.

Kuten tunnettua ratkaisi kirkkokypälän kohtalo samalla hallituskysymyksen. Niin suurella taidolla kuin Alcalá Zamora olikin pitänyt koossa haurasta hallitustaan ja ohjannut sen toimia, oli hallituksen vaihdos lopulta kuitenkin katsottava olleen maalle onneksi. Ensinnäkin hallituksen johtoon tuli mies, joka armeijareformillaan oli osoittanut tavallista suurempaa rohkeutta ja lujuttua. Olihan hän uskaltanut suorittaa työn, jota kukaan ei tähän asti ollut rohjennut tehdä, vaikka sen tarpeellisuudesta kyllä oltiin tietoisia. Lisäksi hän oli osoittanut kylmää harkintaa. Niin kylmää, että espanjalaiset itse myöntävät sen olevan harvinaista heidän keskuudessaan. Tällaisina levottomina aikoina se on kuitenkin erinomainen ominaisuus hallituksen päällä.

On kyllä totta, että Azañasta ei erittäin taipumuksiensa takia erikoisemmin pidetä, ei ainakaan kaikissa piireissä. Ja aikaisemmin oppositsionin lehdet suhtautuvat häneen ylimielisesti jopa halveksien. SÄvy näyttää viime aikoina tuntuvasti muuttuneen. Se osoittaa, että nykyinen pääministeri on näiden kuukausien kuluessa paljon voittanut.

Toiseksi hallitus voitti vaihdoksen kautta sikäli, että se tuli näin edes jonkun verran eheämmäksi. Mitä se merkitsi, sitä osoitti pian sen jälkeen eräs toinen kohta perustuslakiehdotuksen käsittelyssä, nim. n.s. kielipykälä. Sen hyväksyminen aiheutti näet cortesissa erittäin kiivaan ja ikävän

välikohtauksen pääministeri Azahan ja ent. sisäministeri Mauran välillä. Välikohtaus olisi tietenkin ollut vielä piinallisempi, jos se olisi sattunut hallitustoverusten välillä. Tästä pykälästä hiukan tarkemmin alempana.

Uusi pääministeri näytti pian kyntensä ajamalla cortesissa läpi tasavallan turvallisuuslain. Hänen puheensa loppu osoitti kyllin selvästi, että lain hyväksyminen ei ollut hänelle vain pelkkä muodollisuus, vaan että hän tahtoi siitä saada välineen, jonka avulla hän tarpeen tullen voi pakottaa niskottelevat tottelemaan: "Me tulemme pitämään huolen, että Tasavaltaa kunnioitetaan. Tasavallalla on oikeus olla kunnioitettu ollen ilmaus kansan tahdosta. Ja ellei sitä kunnioiteta, niin hallitus opettaa sitä ainakin pelkäämään". Siinä oli jo hyvä annos uhkaa. Nykyisen pääministerin lausumina ymmärrettiin, että niiden takana oli myös kylliksi lujuttua osoittaa ne todeksi käytännössä, jos niin tarvitaan.

Viikitten viikkojen kuluessa hallitus on saanut kokea, ettei se suotta näitä valtuuksia vaatinut. Hallitus on sovelluttanut niitä kuitenkin vain aivan äärimmäisissä tapauksissa, milloin monarkistis - katolinen kiihotus on julkeasti ylittänyt ne sopivaisuuden rajat, jotka kohtuudella katsotaan kuuluvan hallituksen "lojaalille oppositsioonille".

Mainitsin edellä uuden perustuslain kielipykälän. Pitkän ja osittain kiihkeän keskustelun jälkeen - olivathan tulenarat autonomiakysymykset siten ensi kerran ratkaisevassa vaiheessa - se sai seuraavan pääministerin hyväksymän sanamuodon:

"Autonomiset alueet voivat järjestää opetuksen vastaavilla kielillä niiden mahdollisuuksien mukaisesti, jotka on hyväksytty niiden statuuteissa. Kastilian kielien (s.o. espanjan) opetus on pakollinen ja sitä on myöskin käytettävä opetuksen välineenä autonomisten alueitten kaikissa alku- ja oppikouluissa.

Valtio voi pitää ja perustaa näissä alueissa kaikenasteisia opetuslaitoksia tasavallan virallisel-

la kielellä".

Oli mielestäni täysi syy ottaa tähän koko tämä pykälä, sillä ainakin meikäläisestä tuntuu käsittämättömältä kuinka tämän pykälän hyväksyminen voi antaa aiheen edellä kertomaani välikohtaukseen ja nimenomaan vielä sillä perusteella, että siinä oli tehty liian suuria myönnytyksiä vähemmistöille. Niitten keskuudessa se kuitenkin otettiin vastaan ilolla ja tyytyväisyydellä.

Uuden hallituksen ensimmäisinä viikkoina näytti tilanne kiristyvän huomattavasti. Siihen antoi lähinnä aiheen perustuslakiasäätävän kokouksen päätös senaatin lakauttamisesta ja asettumisesta yksikamarisen eduskunnan kannalle. Se herätti huomattavaa tyytymättömyyttä tasavaltalaisissakin piireissä, oikeistoryhmistä puhumattakaan. Niinpä Alcalá Zamora alkoi puhua perustuslain tarkistuksen välttämättömyydestä jo ennen sen mahdollista hyväksymistä. On selvää, että tämä revisioni-ajatus sai paljon kannatusta oikealta, joka tietenkin ajatteli lähinnä kirkkopykälää. Kun vielä sellaisetkin tasavaltalaisen leirin suuruudet kuin Unamuno ja José Ortega y Gasset lausuiivat julki tyytymättömyytensä "siihen henkeen, jolla tasavaltaa oli johdettu ja niihin muotoihin, jotka sille oli annettu", oli selvää, että se antoi lisää hintoa monarkistien kiihotukselle samalla kun se oli omiansa herkissä mielissä herättämään epäilyksiä tasavaltan tulevaisuuteen. Pesetan jatkuva laskeutuminen ja elämän kallistuminen oli lisäksi pysyväinen muistutus tilanteen vakavuudesta ja hallituksen taloudellisista vaikeuksista.

Olen aikaisemmin jo kertonut, millaisia taistelutapoja monarkistis - katolinen oppositio on täällä käyttänyt. Olen kertonut, että monarkisteja epäillään esimerkiksi Sevillan heinäkuisiin kommunistimellakoihin ja että kaksi aktiivista monarkistia määrättiin niiden johdosta vangittavaksi, toinen eräs ent. siviilikuvernööri istuikin sen vuoksi kiinni, kun taas toisen, kreivi Arcentaleksen onnistui päästä pakoon. Muistetaan, että loppukesällä oli baskilaisissa maakunnissa niin paljon liikehtimistä, että hallitus katsoi parhaaksi vahvis-

taa siellä joukkoja. Syksyllä tämä vastustus sai uusia ilmenemis-
muotoja. Ensin poistuiivat baskilais - navarralaiset edustajat
mielensoituksellisesti cortesista. Baskilaiset maakunnat ovat
aina olleet kiihkokatolisten karlistien pesäpaikkoja. Sitä seura-
sivat oikeistolaisten agraariedustajain mielensoitukset, jotka
saivat lopulta sellaisen sävyn, että hallitus katsoi välttämättö-
mäksi kieltää ne ja määrätä erään heidän johtajansa karkoitetta-
vaksi; katolilaisten salaliitto, jonka yhteydessä paljastettiin
kirkkojen asevarastoja; aseitten salakuljetus Ranskan rajalle ai-
heuttaen useita pidätyksiä j.n.e. Vielä on mainittava, että mo-
narkistit harjoittavat laajassa määrin salaista, palkattua pro-
pagandaa m.m. työväestön keskuudessa tarkoituksella saada aikaan
levottomuuksia. Niinpä lähetystölle on kerrottu Madridin esikau-
pungeista, että siellä liikkuu työväen keskuudessa nykyisin hy-
vin runsaasti rahaa. Kuvaava on tässä suhteessa lokakuussa Mad-
ridin Palace-hotellissa sattunut tapaus. Sinne marssi satakunta
miestä vaatimaan ruokaa. Lopuksi kävi selville, etteivät miehet
olleet ollenkaan nälissään, mutta heille oli maksettu 2 duroa
(10 pesetaa) mieheen tällaisesta näytöksestä.

Samana aikaisesti ovat myöskin kom-
munistit olleet omalla tahollaan aktiivisia häiritäkseen säännöl-
lisen elämän kulkua. Lakkoja ja levottomuuksia on ollut yhtä mit-
taa eri puolilla maata. Ne ovat kuitenkin olleet pikemminkin pai-
kallisia ilmiöitä antamatta aihetta suurempaan kommunistipelkeon.
Mutta niitä on kuitenkin ollut enemmän kuin riittävästi vaikut-
taakseen häiritsevästi muutenkin yleisestä pulakaudesta kärsivään
talouselämään. Kommunistien kannatus on kyllä kasvanut, mutta ne
eivät kuitenkaan toistaiseksi ole saaneet puolelleen mitään huo-
mattavia joukkoja, vaikka heidän määräänsä ovatkin jonkun ver-
ran kevästä lisääntyneet. Esim. Madridin täytevaaleissa heidän
ehdokkaansa sai lähes 6,000 ääntä. Barcelonassa kommunistien vi-
rallinen ehdokas sai vain 1,274 ääntä ja riippumattomain kommu-
nistien ehdokas 8,326 ääntä. Kukaan ei näistä tullut valituksi.

Ottaen huomioon kaikki nämä vastukset
ja vaikeudet sekä lisäksi vielä tasavaltalaisen rintaman hajaantu-

misen, niin ei ollut ihme, että tilannetta katseltiin tämän kuun alkupuolella verraten pessimistisinä. Oli ja on edelleen havaittavissa tasavaltalaistenkin keskuudessa yleistä siirtymistä oikealle. Kuvaava esimerkki siitä on nykyinen valtioministeri Lerrox ja hänen radikaalinen puolueensa, jotka eivät ole enää halukkaita jatkamaan koalitiota sosialistien kanssa. Väitettiin, että hallitus oli kadottanut kaiken kontaktinsa kannattajiinsa. Tälläkin keralla tämä pessimismi osoittautui vääräksi. Yhdellä iskulla hallitus sai tilanteeseen huomattavan muutoksen parempaan. Se piti t.k. 7 p:nä epävirallisen istunnon eräessä ravintolassa. Siinä uusittiin San Sebastianin pakti, sovittiin lähiohjelmasta ja päätettiin yksimielisesti pyytää Alcalá Zamoraa ottamaan vastaan presidentin toimi. Hän suostui. Tasavaltalainen rintama oli jälleen ehjä. Puheet perustuslain revansionista jäivät. Perustuslain loppupyykäilyä käsittelyä kiirehditään, niin että perustuslaki on näinä päivinä valmis ja joulukuun 10 päivänä perustuslakia säätävä kokous käy valitsemaan presidentin. Välillä suoritettu Alfonso XIII tuomio oli vain seremonia, jonka ainoa käytännöllinen merkitys oli siinä, että hänen Espanjaan jäänyt omaisuutensa sai siten ratkaisunsa. Tällä hetkellä on huomio kiintynyt lähinnä siihen, kuka ja mitkä puolueet muodostavat presidentin vaalin jälkeen uuden hallituksen. Ehdokkaina ovat nyk. pääministeri Azaña ja valtioministeri Lerrox.

Tällä hetkellä pilkistää tulevaisuus Espanjan tasavallalle kaikista vastuksista huolimatta hiukan valoisa. Siihen käsitykseen oikeutta mielestäni ensinnäkin se yleinen kannatus, jolla Alcalá Zamoran presidenttiehdokkuutta on tervahditty ka'kissa piireissä, yksinpä suurimman oikeiston taholla. Oppositiioninkin lehdet puhuvat yksimielisesti vaalista. Kerrotaan, että Maciá saapuu Barcelonasta myös presidentin vaaliin tuoden siis hänkin Kataloniasta yhteenkuuluvaisuuden merkin tasavallan ensimmäisen presidentin vaaliin.

Toiseksi tähän käsitykseen oikeuttaa se seikka, että lukuisat keuhkilla Ranskaan siirtyneet aristokraatit ovat palanneet takaisin Espanjaan. Siihen on kyllä

osittain, jynä vaikeus saada sinne rahaa. Mutta on sen katsottu olevan myös merkinä siitä, että ei myöskään heidän uskonsa monarkian paluuseen ole enää ihan horjumaton. Muutama viikko takaperin oli tšekäläisten monarkistien iskulauseena "primero de Enero, Juan tercero" (tammikuun ensimmäinen, Johan kolmas), joka viittasi Alfonsen kolmannen pojan paluumahdollisuuteen jo tammikuussa. Se kyllä oli liiallista optimismia ja nyttemmin he ovat saaneet keksiä "kalenterilleen" toisia aikamääriä. Pitävätkö sen paremmin paikkansa?

Perustuslain valmistuminen ja presidentin vaali merkitsevät toisaalta tasavallan olojen vakiintumista ja sitten seuraa ohjelmassa pitkä sarja tärkeitä kysymyksiä, jotka odottavat ratkaisuaan.

Madridissa, marraskuun 30 p:nä 1931.

Eelis Paasikangas

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA:

Asiainhoitaja Orasmaan rap. no 17.

Madrid.

14/12-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, joulukuun 5 p:nä 1931.

N:o 1413/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
26 / 194 Kal. 1931		
14/12-31	10	— 112 —
RYHMÄ		ALA
5	09	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää rap-
porttini n:o 17/1931, joka sisältää:

Kysymys sanomalehtipaperin tullin koroi-
tuksesta Espanjassa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Vilho Brander

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

MADRIDISSA.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
26 / 194 Pal 31		
17/12-31	50	LVI -
NUMERO	STU	ALIA

Asiainhoitaja Orasmaan
raportti n:o 17/1931.

Kysymys sanomalehtipaperin tullin
koroituksesta Espanjassa.

T.k. 4 p:nä sähkötin Ulkoasiainministeriölle, että täällä oli ollut vireillä suunnitelmia sanomalehtipaperin tullin koroittamisesta, mutta että ne olivat saamieni tietojen mukaan rauenneet. Tänään sain asiasta valaisevia yksityiskohtaisia tietoja, jotka asian laatuun katsoen on mielestäni syytä tiedoittaa Herra Ulkoasiainministerille, koska Suomi tänä vuonna tietääkseni ensi kerran esiintyy Espanjan sanomapaperimarkkinoilla ja kun on olemassa hyviä toiveita siitä, että ensi vuonna sanomapaperin vientimme Espanjaan nousee jo hyvinkin huomattaviin määriin. Kilpailevien maiden agentit - lähinnä norjalaiset - eivät suotta ole hermostuneita ja alenna tarjouksiaan. Ovatpa he menneet niinkin pitkälle, että ovat tarjoutuneet tekemään myyntisopimuksensa pesetoissa, mikä on tietenkin otettu tyytyväisyydellä vastaan. Asiallisesti siinä ei lopulta liene tällä hetkellä suurtakaan eroa, onko sopimus tehty punnissa vaiko pesetoissa. Englantilaiset näyttävät siinä suhteessa itse muuttaneen menettelytapaansa. Niinpä tällä viikolla luonani käynyt huomattava etelä-espanjalainen liikemies kertoi englantilaisten tekevän nyttemmin myyntisopimuksensa dollareissa.

Kysymyksen sanomapaperin tullin koroituksesta herätti Papelera Española, Espanjan paperitrusti. Sen

asema on käynyt tuntuvasti heikommaksi nyt kun tasavaltalainen hallitus on lakkauttanut sen nauttiman $1\frac{1}{2}$ miljoonan pesetan vuotuisen apumaksun. Esityksensä sanomapaperin tullin koroituksesta se esitti hallitukselle jotenkin röyhkeästi uhkavaatimuksen muodossa selittäen sulkevansa tehtaansa, ellei hallitus suostu esitykseen. Toisin sanoen Papelera koetti pelottaa hallitusta täten lisääntyvällä työttömyydellä. Tilanne näytti siten verraten uhkaavalta. Mutta silloin lähtivät sanomalehtikustantajat liikkeelle. Kertojani aloitteesta kokoontui Madridissa satakunta lehtikustantajaa, jotka päättivät antaa hallitukselle vastakkaisen uhkavaatimuksen: jos hallitus suostuu korottamaan sanomapaperin tullia, lopettavat nämä liikkeet lehtien julkaisemisen. Se ei merkitsisi ainoastaan sitä, että Espanja jäisi ilman sanomalehtiä, joka jo nykyisenä aikana olisi mahdottomuus, vaan myöskin vielä suurempaa työttömyyttä kuin Papeleran tehtaitten sulkeminen. Lisäksi nämä lehtikustantajat edustavat suurempaa kapitaalia kuin Papelera. Hallituksella ei ollut muuta neuvoa kuin taipua ja niin raukasivat Papeleran suunnitelmat. Sikäli kuin kertojani vakuutti, ei sanomapaperin tullin koroituksesta myöhemminkään olisi pelkoa. Meille tämä on tärkeätä, sillä sanomapaperi on Espanjassa huomattavasti tärkeämpi vientiartikkelina kuin muut paperilaadut, joiden tannetuontia korkeat tullit ehkäisevät.

Tänään oli luonani myöskin johtaja Hans Hals Tukholmasta tavanmukaisella tervehdyskäynnillään. Hän on useitten meikäläisten suurimpien sahojen pääagentti täällä. Kuultuani iltapäivällä tarkemmin näistä Papeleran suunnitelmista en voi olla asettamatta kysymyksenalaiseksi, eikö hänen matkansa tähän aikaan vuodesta Madridiin - tavallisesti se tapahtuu keväisin - ollut näiden Papeleran asioiden kanssa yhteydessä, sillä hänhän istuu myöskin sen johtokunnassa. Itse hän kertoi yhtenä matkan aiheena olleen Metsähallituksen edustusta koskevat asiat ja myöskin joku Papeleran raaka-aine osto. Mutta hän vältti visusti mainitsemasta mitään Papeleran tullinkorotussuunnitelmista, vaikka hän muuten rakastettavaan tapaansa tarjo-

sikin minulle apuansa ja palveluksiaan. Silloin en vielä ollut niin tilanteesta selvillä, että olisin voinut asettaa hänelle suoran kysymyksen.

Madridissa, joulukuun 5 p:nä 1931.

Uuno Aarre

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 69.

ASIA: _____

Asiainhoitaja Orasmaan rap. no 18.

Madrid.

12/12-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, joulukuun 7 p:nä 1931.

N:o 1422/31.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
27/194 Pal. O. 1231		
14/12-31	59	- L. -
RYHÄ	C. 1931	. 1931
5	69	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää rap-
porttini n:o 18/1931, joka sisältää:

Suomalaiset tuotteet Espanjan ulkomaan-
kaupassa v. 1930.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Vilho Brasunas

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

MADRIDISSA.

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
27/194	31
14/12-31	-

Asiainhoitaja Orasmaan
raportti n:o 18/1931.

Suomalaiset tuotteet Espanjan
ulkomaankaupassa v. 1930.

Raportissani n:o 13 kuluva vuoden elokuun 22 p:ltä loin katsauksen suomalaisten tuotteiden asemaan Espanjan eri myyntialueilla v. 1930 konsuliraporttien perusteella. Seuraavassa esitän Espanjan virallisen kauppatilaston mukaan lopulliset numerot suomalaisten tuotteiden osuudesta Espanjan ulkomaankauppaan viime vuonna.

Sitä ennen muutama yleinen huomautus Espanjan ulkomaankaupan kehitykseen. Kauppatilaston perusteena olevien yksikköhintojen mukaan oli tuonnin arvo v. 1930 : 2.447.299.000 (v. 1929: 2.736.7 milj.) ja viennin arvo 2.299.667.000 (v. 1929: 2.108 milj.) kultapesetä. Tuonti ylitti näin ollen viennin 147.6 milj. kultapesetalla. Tämän mukaan olisi kaupan kehitys ollut siis verraten edullinen, kun jätetään maasta viety kulta huomioon ottamatta, sillä kauppataaseen vajoaus on laskenut 628.7 miljoonasta 147.6 miljoonaan kultapesetään.

Kuten minulla jo aikaisemmin on ollut tilaisuus huomauttaa, eivät nämä arvot anna mitään luotettavaa kuvaa maan ulkomaisesta kaupasta ja nyttemmin Espanjankin

kauppatilasto laaditaan jo ilmoitettujen arvojen perusteella. Tonneissa ilmoitettuna saadaan ulkomaankaupan laajuudesta seuraava kuva kolmelta viime vuodelta:

	1928 1000 tonn.	1929 1000 tonn.	1930 1000 tonn.
<u>Tuonti.</u>			
Eläviä eläimiä	7	5,2	3,9
Raaka-aineita	4.261,3	4.753,9	4.105,8
Tehdastuotteita	1.350,6	1.418,3	1.350,1
Ruokatarpeita	<u>1.019,5</u>	<u>953,6</u>	<u>402,4</u>
Yhteensä	6.638,5	7.131,1	5.862,3
<u>Vienti.</u>			
Eläviä eläimiä	0,3	1,4	2,6
Raaka-aineita	9.009,0	9.399,2	7.537,3
Tehdastuotteita	168,1	192,1	195,7
Ruokatarpeita	<u>2.254,6</u>	<u>1.940,7</u>	<u>2.219,6</u>
Yhteensä	11.432,0	11.533,4	9.955,2

Nämä ulkomaankaupan paljoutta kuvastavat luvut osoittavat Espanjan ulkomaisen kaupan viime vuoden kuluessa pitkin linjaa huomattavasti supistuneen edellisistä vuosista. Se koskee sekä tuontia että vientiä jälkimmäisen supistuessa vielä enemmän kuin edellisen.

Suomen tärkeimpien vientitavarain osuus Espanjan ulkomaankaupassa käy selville seuraavista taulukoista:

P u u t a v a r a t .

Ratapölkkyt. (nimike 98)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas. x)</u>
v. 1928	1.109.331	8.874.648
1929	1.140.510	10.264.590
<u>1930</u>	<u>1.215.987</u>	<u>10.943.883</u>
Brasilia	1.000.573	9.005.157
Ranska	109.363	984.267
Jugoslavia	76.424	687.816
Italia	15.647	140.823
Saksa	12.869	115.821

x) Tässä kuten kaikkialla muualla tarkoitetaan kultapesetoissa.

Ratapölkkyjä ei ole yleensä Suomesta tuotu Espanjaan, sillä täällä annetaan etusija brasilialaisille. Ainoa maa, joka sen ohella on ratapölkkyjen vientiä Espanjaan lisännyt on Jugoslavia, josta niitä viime vuonna ei tuotu yhtään ja v. 1929 vain 213.800 kg.

Pyöreät pölkkyt ja paalut tavallisesta puusta ja kaivospölkkyt paksuudeltaan ainakin 25 cm läpimitaten. (Nimike 99)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	703.619	12.665.142
1929	757.370	12.875.290
<u>1930</u>	<u>580.808</u>	<u>9.873.736</u>
Ranska	231.546	3.936.282
Portugali	210.329	3.575.593
Saksa	85.719	1.457.223
S u o m i	21.404	363.868
Italia	9.755	165.835
Fernando Poo	9.166	155.822
Tshekkoslovakia	3.951	67.167
Belgia	3.896	66.232
Iislanti	2.552	43.384
Hollanti	1.632	27.744

Tämän lisäksi on aivan pieniä määriä tuotu Sveitsistä, Jugoslaviasta, Norjasta, Ruotsista ja Englannista. Tässä ryhmässä on tuonti edellisistä vuosista huomattavasti vähentynyt, jolloin tuonti Ranskasta on 126.000, Tshekkoslovakiasta 56.000 ja Portugalista 21.000 kv. pienempi. Suomesta tuonti on sitävastoin tuntuvasti edellisten vuosien tuontia suurempi. V.1928 se oli 6.600 kg, v. 1929 jo 67.500 kg ja viime vuonna 2.140.400 kg. Ehkäpä tästäkin olisi vielä vara lisätä vientiä.

Tavallinen puu lautoina ja lankkuina paksuudeltaan yli 75 mm. ; palkit ja rungot sekä laivanrakennuspuu. (Nimike 100)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	359.764	32.738.524
1929	400.974	42.102.270
<u>1930</u>	<u>312.372</u>	<u>32.799.060</u>
Ruotsi	137.445	14.431.725
Yhdysvallat	63.285	6.644.925
S u o m i	26.753	2.809.065
Fernando Poo	21.250	2.231.250
Jugoslavia	17.014	1.786.470
Ranska	12.129	1.273.545
Italia	11.363	1.193.115

Ratapölkkyjä ei ole yleensä Suomesta tuotu Espanjaan, sillä täällä annetaan etusija brasilialaisille. Ainoa maa, joka sen ohella on ratapölkkyjen vientiä Espanjaan lisännyt on Jugoslavia, josta niitä viime vuonna ei tuotu yhtään ja v. 1929 vain 213.800 kg.

Pyöreät pölkkyt ja paalut tavallisesta puusta ja kaivospölkkyt paksuudeltaan ainakin 25 cm läpimitaten. (Nimike 99)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	703.619	12.665.142
1929	757.370	12.875.290
<u>1930</u>	<u>580.808</u>	<u>9.873.736</u>
Ranska	231.546	3.936.282
Portugali	210.329	3.575.593
Saksa	85.719	1.457.223
S u o m i	21.404	363.868
Italia	9.755	165.835
Fernando Poo	9.166	155.822
Tshekkoslovakia	3.951	67.167
Belgia	3.896	66.232
Iislanti	2.552	43.384
Hollanti	1.632	27.744

Tämän lisäksi on aivan pieniä määriä tuotu Sveitsistä, Jugoslaviasta, Norjasta, Ruotsista ja Englannista. Tässä ryhmässä on tuonti edellisistä vuosista huomattavasti vähentynyt, jolloin tuonti Ranskasta on 126.000, Tshekkoslovakiasta 56.000 ja Portugalista 21.000 kv. pienempi. Suomesta tuonti on sitävastoin tuntuvasti edellisten vuosien tuontia suurempi. V.1928 se oli 6.600 kg, v. 1929 jo 67.500 kg ja viime vuonna 2.140.400 kg. Ehkäpä tästäkin olisi vielä vara lisätä vientiä.

Tavallinen puu lautoina ja lankkuina paksuudeltaan yli 75 mm. ; palkit ja rungot sekä laivanrakennuspuu. (Nimike 100)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	359.764	32.738.524
1929	400.974	42.102.270
<u>1930</u>	<u>312.372</u>	<u>32.799.060</u>
Ruotsi	137.445	14.431.725
Yhdysvallat	63.285	6.644.925
S u o m i	26.753	2.809.065
Fernando Poo	21.250	2.231.250
Jugoslavia	17.014	1.786.470
Ranska	12.129	1.273.545
Italia	11.363	1.193.115

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
Rumania	8.414	883.470
Portugali	4.294	450.870
Saksa	3.072	322.560

Pienempiä määriä on lisäksi tuotu Andorrasta, Algeriasta, Itävallasta, Brasiliasta, Bulgariasta, Kanadasta, Kuu-
basta, Tshekkoslovakiasta, Englannista, Hollannista, Unkarista,
Englannin Indiasta, Japanista, Norjasta, Sveitsistä, Turkista,
Ranskan Afrikasta y.m. Tuonti on edellisestä vuodesta 88.000 kvt.
pienempi; suurin vähennys n. 47.000 kvt. tulee Ruotsin osalle,
Suomen osuus on vähentynyt n. 38.000 kvt. ja suhteellisesti se on
paljon suurempi kuin Ruotsin osalle tullut vähennys; tuonti on vä-
hentynyt myöskin Ranskasta ja Italiasta. Kasvanut on tuonti Fer-
nando Poosta (n. 16.000 kvt.) ja Rumaniaasta (n. 6.700 kvt.).

Sama lautoina tai lankkuina paksuudeltaan 40 mm:stä aina 75 mm:iin.

(Nimike 101)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	224.595	22.684.095
1929	257.514	29.871.624
<u>1930</u>	<u>218.398</u>	<u>25.334.168</u>
Ruotsi	120.671	13.997.836
S u o m i	24.843	2.881.788
Yhdysvallat	24.530	2.845.480
Jugoslavia	23.643	2.742.588
Italia	12.736	1.477.376
Rumania	4.326	501.816
Ranska	2.334	270.744
Portugali	2.141	248.356

Pienempiä määriä on lisäksi tuotu Saksas-
ta, Itävallasta, Tshekkoslovakiasta, Englannista, Unkarista, Puo-
lasta, Turkista, Ranskan Afrikasta y.m.

On huomattava, että tässä laadussa on
tuonnin vähennys vähäinen edellisenn vuoteen verraten vastaten
suunnilleen v:den 1928 tuontia. Suurin vähennys tulee Italian osal-
le (28.000 kvt. eli yli 2/3), myöskin Suomen osalle tulee erittäin
tuntuva vähennys (19.000 kvt.), joka merkitsee n. 50 % vähennys-
tä edellisestä vuodesta. Merkille on pantava, että tuonti Ruotsis-
ta on vähentynyt sekä absoluuttisesti (7000 kvt.) että suhteelli-

sesti (n. 5 %) hyvin vähän ja että tuonti Jugoslaviasta on lisääntynyt monin kertaiseksi, v. 1929: 455 kvt., v. 1930: 23.643 kvt.,

Sama lautoina tai lankkuina paksuudeltaan aina 40 mm. (Nimike 102)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	323.104	31.664.192
1929	326.207	35.230.356
<u>1930</u>	<u>266.891</u>	<u>28.824.228</u>
Ruotsi	127.874	13.810.392
Yhdysvallat	34.107	3.683.556
S u o m i	25.761	2.782.188
Jugoslavia	22.295	2.407.860
Portugali	17.885	1.931.580
Ranska	16.752	1.809.216
Italia	15.861	1.712.988
Rumania	4.004	432.432

Pienempiä määriä on lisäksi tuotu Saksasta, Andorrasta, Belgiasta, Tšekkoslovakiasta, Englannista, Panamasta, Turkista y.m.

Vähennys tämän laadun tuonnissa on edellisestä vuodesta huomattava, lähes 1/5 osa. Suurin vähennys tulee Suomen osalle (n. 39.000 kvt.) eli n. 60 % edellisestä vuodesta, Ranskan (24.000 kvt.) ja Italian osalle (n. 22.000 kvt.). Sen sijaan tuonnin vähennys Ruotsista on ainoastaan 3.000 kvt. eli vähän enemmän kuin 2 % Ruotsin edellisen vuoden osuudesta. Tuonti Jugoslaviasta on myöskin tässä ryhmässä lisääntynyt moninkertaisesti, v. 1928: 590 kvt.; v. 1930: 22.295 kvt.

Paperipuita. (Nimike 110)

	<u>Tonnia.</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	24.745	1.633.170
1929	27.308	1.802.328
<u>1930</u>	<u>26.054</u>	<u>1.719.564</u>
Ruotsi	19.702	1.300.322
S u o m i	6.352	419.232

Tuonti Suomesta on huomattavasti lisääntynyt; edellisenä vuonna paperipuita tuotiin Suomesta vain 725 tonnia.

Osa paperipuita tuodaan (Välimeren satamiin) laatikkolautojen valmistusta varten.

Puusepänteokset tavallisesta puusta, sorvaamattomia ja veistämät-
tömiä. (Nimike 114)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	4.807	1.336.346
1929	4.977	1.119.825
<u>1930</u>	<u>3.988</u>	<u>897.300</u>
Yhdysvallat	1.306	293.850
Saksa	1.150	258.750
Ranska	707	159.075
Englanti	414	93.150

Tämän lisäksi pieniä määriä useista maista m.m. Ruotsista 2.500 kg. Edellisenä vuonna tuotiin Suomesta 37.100kg tänä vuonna ei yhtään.

Tavallinen puu sorvattuna tai veistettynä, maalattuna tai vernis-
sattuna tai ilman, paitsi huonekalut ja listat. (Nimike 115)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	5.143	2.118.916
1929	4.143	2.249.649
<u>1930</u>	<u>3.991</u>	<u>2.167.113</u>
Saksa	2.393	1.299.399
Japani	301	163.441
Ranska	300	162.900
Englanti	248	134.664
Belgia	205	111.315
Yhdysvallat	194	105.342

Tämän lisäksi pienempiä erinä useista maista m.m. Ruotsista 8.300 kg (v. 1929: 73.800 kg) ja Suomesta 4.000 kg (v. 1929: 1.600 kg).

Kuten edellisestä taulukoista käy selville on Suomen puutavarainvienti Espanjaan v:den 1930 kuljessa taantunut tavattomasti edellisestä vuodesta. Silloin tuotiin Espanjaan Suomesta yhteensä 172.996 kvt. sahattua puutavaraa, v. 1930: 77.357 kvt. Vähennys oli n. 55 %. Ruotsista tuotiin Espanjaan sahattua puutavaraa v. 1930 yhteensä 386.403 kvt., edellisenä vuonna 443.993 kvt., vähennys n. 13 %. Ero on varsin huomattava.

Paperiteollisuustuotteet.

Mekaaninen puuvanuke. (Nimike 1.021)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	252.357	7.318.353
1929	289.064	6.648.472
<u>1930</u>	<u>288.722</u>	<u>6.640.606</u>
Ruotsi	202.419	4.655.637
S u o m i	51.559	1.185.857
Norja	28.216	665.068
Saksa	5.710	131.330

Mekaanisen puuvanukkeen tuonti on pysynyt joutenkin annallaan. Tuonti Suomesta on kuitenkin yli 1.300.000 kg pienempi kuin edellisenä vuonna. Samoin tuonti Saksasta on vähentynyt n. 500.000 kg. Sitävastoin tuonti Norjasta on lisääntynyt yli 1.800.000 kg ja Ruotsista n. 1 milj. kg.

Kemiallinen puuvanuke. (Nimike 1.022)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	651.349	22.145.866
1929	792.522	26.945.748
<u>1930</u>	<u>707.278</u>	<u>24.047.452</u>
Ruotsi	361.451	12.289.334
Liettua	132.776	4.514.384
Saksa	73.543	2.500.462
S u o m i	52.175	1.773.950
Norja	37.532	1.276.088
Tshekkoslovakia	27.568	937.312
Kanada	7.329	249.186
Yhdysvallat	3.005	102.170
Puola	2.956	100.504
Ranska	2.665	90.542
Hollanti	1.831	62.254
Viro	1.523	51.782
Sveitsi	1.029	34.986
Italia	861	29.274
Belgia	669	22.746
Itävalta	311	10.574

Selluloosan tuonti väheni ensinnäkin edellisestä vuodesta yhteensä n. 8.5 milj. kg:lla, mutta oli kuitenkin n. 5.5 milj. kg suurempi kuin v. 1928. Suurimmat vähennykset tulivat Ruotsin (3.7 milj. kg), Saksan (2.4 milj. kg), Norjan (1.1 milj. kg) ja Ranskan (1.6 milj. kg) osalle. Muutamista maista tuonti hiukan kasvoi m.m. Kanadasta lähes 1/2 milj. kg ja Suomesta n. 300.000 kg.

Paperin- ja pahvinjätteet. (Nimike 1.023)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	57.621	1.325.283
1929	74.688	1.195.008
<u>1930</u>	<u>127.194</u>	<u>2.035.104</u>
Englanti	112.256	1.796.096
Ranska	6.512	104.192
Saksa	1.155	18.480
Yhdysvallat	1.016	16.256
Ruotsi	1.006	16.096

Kahtena edellisellä vuonna näitä tuotiin Suomestakin pienempiä määriä (v. 1928: 12.600 kg ja v. 1929: 10.200 kg), mutta ei enää viime vuonna.

Kirjoitus- tai painopaperia, paino yli 21 gr., sisältäen yli 40 % mek. puuvanuketta. (Nimike 1.027)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	115.657	8.095.990
1929	113.460	6.353.760
<u>1930</u>	<u>91.240</u>	<u>5.109.440</u>
Norja	60.308	3.377.248
Saksa	19.935	1.116.360
Ruotsi	10.085	564.648
Itävalta	435	24.360
S u o m i	276	15.456
Ranska	192	10.752

Tuonti jatkuvasti vähentynyt. V. 1930 se oli yli 2.2 milj. kg. edellisen vuoden ja yli 2.4 milj. kg. v:den 1928 tuontia pienempi. Norja nyttemmin pääasiallinen tuoja, vielä v. 1928 se oli Saksa.

Pergamenttipaperi. (Nimike 1.035)

	<u>100 kg</u>	<u>Ptas.</u>
v. 1928	1.364	265.980
1929	1.873	309.045
<u>1930</u>	<u>1.422</u>	<u>234.630</u>
Saksa	455	75.075
Norja	350	57.750
Ruotsi	214	35.310
Italia	181	29.865

Kahtena edellisellä vuonna tuotiin Suomestakin pieniä eriä, v. 1928: 10.700 kg ja v. 1929: 13.000 kg.

Espanjan tilaston mukaan on Suomesta tuotu pieniä eriä myöskin seuraavia tuotteita:

Tuoreita vuotia 2.600 kg.; nahkahansikkaita 2 kg.; silmäneuloja 35 kg.; virkku^uneuloja 22 kg.; veneitä 10 tonnia; kortteja 300 kg.; juustoa 515 kg. (v. 1929: 5.984 kg.); makeisia 11 kg. (v. 1928: 19 kg.); urheilutarpeita 124 kg.

Madridissa, joulukuun 7 p:nä 1931.

Lies Basma

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: f.

OSASTO: lg.

ASIA: _____

Asiainhoitaja Orasmaan rap. no 19.

Madrid.

30/12-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madrid, joulukuun 30 p:nä 1931.

N:o 1571/31.

*as
20/12 1931*

MINISTERIÖ		
1 / 190 Pal O. 1932		
7/1-32	3 -	LL -
J.	Eg.	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää ra-
porttini n:o 19/1931, joka sisältää:

Toimenpiteitä tuonnin säännöstelemiseksi.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Liisa Basmaa

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaaherra A. S. Y r j ö - K o s k i n e n ,

H e l s i n k i .

SUOMEN LÄHETYSTÖ
MADRIDISSA.

1 / 190 Lat. 1932		
7/1-32	2 -	LML -
PERIA	CLASO	ACIA
5.	89.	

Asiainhoitaja Orasmaan
raportti n:o 19/1931.

Toimenpiteitä tuonnin
säännöstelemiseksi.

Kuten tämän kuun 24 p:nä lähettämässäni sähkössä jo ilmoitin, oli Espanjan hallitus edellisenä päivänä antamallaan asetuksella oikeuttanut maatalous-, teollisuus- ja kauppaministeriön asettamaan eräät määrätyt tuontitavarat kontingenttien alaiseksi. Asetus julaistiin t.k. 24 p:nä Gaceta de Madridissa. Sen tekstistä myötäliitän suomenmennoksen raporttiini. Sen määräyksistä ja motiiveista on minulla kunnia tiedoittaa lisäksi Herra Ulkoasiainministerille seuraavaa:

Asetuksen johdannossa sanotaan m.m., että ne toimenpiteet, joihin eräät maat ovat ryhtyneet toivoen niillä helpoittavansa vallitsevaa taloudellista pulaa, merkitsevät vakavaa vaaraa Espanjan jo muutenkin epäedulliselle kauppataaseelle ja sen kautta maan koko taloudelle. Espanja ei voi näin ollen olla ryhtymättä erikoistoimenpiteisiin suojelukseen elinehtojaan.

Tämän vuoksi on eräitten määrättyjen tavaralajien tuonti rajoitettava kiinteisiin kontingentteihin, jotta Espanjan osot niistä maista, jotka käsittelevät Espanjan tuotteita kohtuuttoman ankarasti, voitaisiin vähentää ja siirtää ne toisiin maihin, joihin Espanja on paremmissa suhteissa.

Kuten sähkössä jo mainitsin on kontingenttien alaisiksi tavaroiksi julistettu seuraavat: automobiilit, silkki, sikkutavarat, kahvi, jäädytetty liha, lannoitusaineet, tuore ja kuiva kala, kalasäilykkeet, munat, puutavarat, tupakka, sähkötarpeet, lasi, lennätin- ja puhelinkojeet. Lisäksi sanotaan aseuksessa, että tarpeen vaatiessa luetteloa voidaan myöskin laajentaa.

Kontingentit on sitten jaettava eri maiden kesken Espanjan tuonnin ja viennin vaatimukset huomioonottaen, jolloin ainoastaan niiden tavarain tuonti, joita vahingotta voidaan olla ilmankin, olisi rajoitettava sekä toisaalta huolehdittava, ettei välttämättömien tavarain, kuten lannoitusaineiden ja puutavarain, hinnoissa ja saannissa synny häiriötä. Tällaisten tavarain suhteen ei ole muuta tehtävää kuin jakaa nykyinen tuontimäärä eri maiden osalle.

Kauppasopimuksista huomautetaan, että olosuhteet maailmanmarkkinoilla tekevät kauppasopimusten tarkistuksen välttämättömäksi uudeen maiden kanssa, jotka eivät kohtele espanjalaisia tavaroita tarpeellisella suppeudella. Erittäinkin pakottaa muutamissa maissa käytäntöön otettu kontingenttijärjestelmä kiireellisesti tarkistamaan voimassaolevia sopimuksia. Tällöin on suosituimmuusmääräys rajoitettava koskemaan vain määrättyjä tavaroita eikä myönnettävä sitä kokonaisuena kaikkia tavaroita käsittävänä.

(L u o t t a m u k s e l l i s e s t i)

T.k. 28 p:nä lähetin Ulkoasiainministeriölle uuden sähköksen, jossa mainitsin toimenpidettä katsottavan lähinnä aseeksi, joka on kohdistettu niitä maita vastaan, jotka tekevät vaikeuksia espanjalaisten tavaroiden tuonnille, kuten Ranska, Englanti ja Yhdysvallat.

Monet johdannossa esiintyvät viittaukset ovat niin läpinäkyvät, että ymmärtää helposti niillä tarkoitettavan Ranskaa, vaikka toisetkin sähkössä luettelemani maat saavat

niistä osansa. Olen toisessa yhteydessä kertonut, että viime lokakuussa Ranskan kanssa solmittu modus vivendi on saanut täällä osakseen hyvin epäsuopean vastaanoton. Ja sen jälkeen on Ranska vielä pahentanut tilannetta kontingenttijärjestelmänsä ankaralla soveltamisella m.m. espanjalaisiin tavaroihin. Kun neuvotteluja täydellisestä kauppasopimuksesta on modus vivendin mukaan välittömästi jatkettava, piti Espanja tarpeellisena varustautua niihin. Näin on puheenaolevaa asetusta käsitettävä ei yksin yleiseksi pula-ajan puolustustoimenpiteeksi, vaan myöskin, - ja ehkäpä tällä hetkellä lähinnä - varustautumiseksi jatkoneuvotteluihin Ranskan kanssa. Eilen oli jo Ranskan ambassadööri kauppaneuvoksensa kanssa kauppaministerin luona. Se osoittaa, että asetuksen yksi tarkoituksista voidaan saavuttaa.

Tämän käsitykseni vahvisti valtioministeriön uusi ja erinomaisen miellyttävä kauppaosaston päällikkö, ministeri Calderon ollessani eilen hänen luonaan. Hän huomautti nimenomaan, että toistaiseksi ei ole ajateltu panna käytäntöön kontingenttisysteemiä ja että tarkoitus on sitä sovellettaessa antaa kontingentteja jaettaessa hyvitystä niille maille, jotka eivät aseta rajoituksia espanjalaisille tuotteille vaan kohtelevat niitä suopeasti. Itse hän ei sanonut olevansa mikään säännöstelytoimenpiteiden ystävä. Mitä tulee kauppasopimuksien tarkistukseen, ei hän niistä voinut sanoa tarkempaa, huomautti vain, että vastaisen politiikan suuntaviivat on sanottu asetuksessa.

Suomea kiinnostaa asetus toistaiseksi melkein yksinomaan puutavarain osalta ja nekin on luettu, kuten edellä olen maininnut, n.s. välttämättömyystavaroihin. Niiden tuontia taas ei ole tarkoitus nykyisestä supistaa, vaan jakaa nykyinen tuontimäärä - mikäli kontingenttien määrääminen tulee kysymykseen - eri maiden osalle Espanjan taloudellisia tarpeita silmälläpitäen.

Suomen asema on sikäli edullinen, että maassamme ei ole toimeenpantu tuontisäännöstelyä. Mutta meidän erittäin edullinen kauppataaseemme Espanjan kanssa vaarantaa meidän asemaamme. Lisäksi on tuontimme Espanjasta viime vuosina entisestäänkin taantunut ja muutenkin kauppataase on Espanjan oman kauppataas-

ton valossa meille vieläkin edullisempi kuin meidän oman kauppatilastomme mukaan. V.1929 tuonti Suomesta 22.298.805 kultapesetaa ja vienti Suomeen 1.655.010 kultapesetaa. V:lta 1930 ovat vastaavat numerot 12.303.870:- ja 1.537.267:-.Vienti numerot ovat nim. Espanjan tilastossa säännöllisesti tuntuvasti alhaisemmat kuin vastaavat tuontinumerot Suomen kauppatilastossa.

Vielä on olemassa eräs vaara, josta muuan tšekäläinen suuri puutavaraimportööri minulle tämän asetuksen yhteydessä huomautti, se nim., että maatalousministeriössä ja erittäinkin sen metsähallituksessa on herroja, joitten "kynnet syhyvät" halusta päästä säännöstelemään puutavarain tuontia ja jotka voivat helposti sotkea asian.

Ottaen huomioon nämä näkökohdat ja lisäksi sen, että nyt julkaistu asetuskin oli valmistettu niin vähin äänin ja nopeasti, että se tuli kaikille yllätyksenä, katsoin tarpeelliseksi ryhtyä kaiken varalta varovaisuustoimenpiteeseen. Valmistin nim. memorandummin, jossa huomautin, että ensinnäkin Espanjan kauppatilasto antaa väärän kuvan Suomesta espanjalaisten tavarain kuluttajana kun sen vientinumerot ovat todellista pienemmät ja toiseksi että Suomi ottaa espanjalaisia tuotteita huomattavasti transitotavarana esim. appelsiineja Hampurista, jossa Espanjalla on transitovarastonsa. Vielä huomautin siitä että Suomen ja Espanjan välinen kauppasopimus on vasta vuodelta 1925 ja että sen voimassa oloaika ei vielä ole ollut kyllin pitkä, jotta kauppasuhteet voitaisiin katsoa saavuttaneen luonnollisen laajuutensa.

Jätin memorandummin espanjankielisenä ministeri Calderonille, joka heti luki sen ja piti esittämiäni näkökohtia hyvinkin huomionarvoisina.

Toistaiseksi ei ilmeisesti ole mitään välitöntä vaaraa uhkaamassa. Mutta täällähän ei voi olla koskaan turvassa, sillä persoonalliset näkökohdat ja suhteethan täällä ainakin ennen ovat useinkin painaneet enemmän kuin asialliset näkökohdat. Olisiko siinä suhteessa jo ehtinyt tapahtua muutosta parempaan, en uskalla väittää.

Nyt puheenaoleva toimenpide antaa mielestäni
aihetta lisäksi harkita, olisiko mahdollisuutta tehdä $\frac{3}{4}$ ain vientim-
me turvaamista silmälläpitäen tuontimme tehostamiseksi Espanjasta.
Olen siitä merkinnyt muistiin eräitä huomioita, mutta palaan niihin
toisessa yhteydessä.

Madridissa, joulukuun 30 p:nä 1931.

Uuno Pasanen

Asetus tuontisäännöstelystä ;

annettu 23. 12. 1931.

(Gaceta de Madrid 24. 12. 1931.)

Art. 1. Maatalous-, teollisuus- ja kauppaministeriö valtuutetaan määräämään tuontia varten Espanjaan kontingentit tietyille tavaroilla ja jakamaan ne eri myyntimaiden kesken ottaen huomioon maan talouden vaatimukset. Tuontikontingenttisysteemi, joka näin otetaan käytäntöön, on väliaikainen ja lakkautetaan niin pian kuin säännölliset olot ovat palautuneet kansainvälisen kaupan alalla.

Art. 2. Tuontikontingenttoinnin alaiseksi on määrätty seuraavat tavarat: automobiilit, silkki, silkkitavarat, kahvi, jäädytetty liha, lannoitusaineet, tuore ja kuiva kala, kalasäilykkeet, munat, puutavarat, tupakka, sähkötarpeet, lasi, lennätin- ja puhelinkojeet. Tätä luetteloa voidaan lisätä, jos maan talous sitä vaatii.

Art. 3. Kauppasopimuksia (Tratado o Convenio) tehtäessä ei voida myöntää yleistä suosituimmuusmääräystä eikä siinä muodossa, että se tulisi käsittämään kaikki toisen sopimuspuolen tavarat. Sanottu klausuli voidaan myöntää vain rajoitetulle ja kussakin tapauksessa erikseen luetellulle tavaramäärälle.

Art. 4. Mahdollisimman pian alotetaan neuvottelut niiden kauppasopimusten tarkistuksesta, jotka eivät ole yhtäpitävät näiden määräysten kanssa.

Art. 5. Tämä asetus tiedoitetaan cortesille.

Annettu Madridissa, 23 p. joulukuuta 1931.

Niceto Alcalá Zamora y Torres.

Maanviljelys, Kauppa ja Teollisuusministeri

Marcelino Domingo y Sanjuán.